

GORENJSKI GLAS

GLASILLO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Franci Zavrl:
Nisem kriv!

Stran
10

Stran
8-9

Ijubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske
Kranj

Gorenjc in banka — formula prihranka

Pred začetkom zборa kulturnih delavcev

Suverenost po meri Slovencev

Ceprav sama beseda suverenost v slovenskem ušesu ne zveni najbolj domače, pa to zadnje čase sploh ni ovira, da se ne bi prav o tem Slovenci nenehno spraševali. Nekateri sicer menijo, da imamo prav s svojo suverenostjo od nekdaj velike težave: ali je nimamo in jo pogrešamo, ali pa ne znamo najbolje živeti z njo. Vsekakor pa je bila tema, ki si jo je izbral za obravnavo drugi Zbor slovenskih kulturnih delavcev, dokaz naše streznjene zavesti, da očitno z našo narodnostno suverenostjo ni tako, kot smo morda mislili.

Streznjene, ki se je napovedovalo že pred časom in doživelovo prav gotovo svoj višek ob »suspenzu« slovenskega jezika na sojenju pred vojaškim sodiščem Ljubljani, se pravzaprav zdaj nadaljuje ob spreminjačnem sedanju ustave. Pravniška pa tudi kopija drugih strok predvsem pa politike so se že prej, posebej pa ta dva dneva na Zboru, lomila ob vprašanju, ali si s sprejemanjem dopolnil k ustavi zapravljamo dosedanje samovladanja, ali pa si ga pravzaprav ne, ker ga kaj dosti že doslej ni bilo. Zapisane-

ga seveda več kot pa tistega dejanskega, v praksi.

Ne glede na to, pa je bil Zbor vsekakor odprta tribuna za odkritoočenje z najrazličnejšimi pogledi, kar so nekateri imeli tudi za odkrit nastop opozicije sedanjih slovenskih oblasti. Naj imenujemo takšno pahljačo različnosti tako ali drugače, časi so danes taki, da prenesejo marsikatere besede, po katerih je človeku laže pri duši, kot je vzkliknil pesnik Menart. Ta različnost pa kljub na čase besednemu ognju, ki se mu niso mogli izogniti tudi navzoči politiki, kot Stanovnik in Smole, nikakor ni mogoča zanikati ne dejanske podpore sedanjim slovenskim politikom niti ne tega, da kaže morda suverenost dograjevati tudi s tako imenovan pozitivno alternativo. Če je slovenska politika odprla okna svežemu vetrju, nihče ne more pričakovati, da bodo vele samo mile sape, pač pa bodo njegovi sunki planili tudi v marsikatere preživeloto zatočlost.

L. M.

Ceste imajo različna križanja

Kranj, 17. novembra - Težko dobivamo denar za to avtocesto. Zakon o njej v zvezni skupščini še ni sprejet in dokler ne bo, bomo takole »krpali« kot zdaj. Bojim pa se, da se bo zapletajo še naprej, je rekel na posvetu v torek, ki ga je v Kranju s predstavniki Gorenjske sklical Skupnost za Ceste Slovenije, Andrej Levičnik.

Govorili so o izhodiščih za pripravo plana Skupnosti za ceste Slovenije za prihodnje leto. Gorenjci so se tokrat sporazumieli za trinajst skupnih izhodišč oziroma skelepo. Stanje na gorenjskih cestah je danes takšno, da kljub težavam ni moč več zmanjševati denarja za vzdrževanje, pa naj bodo to magistralne, regionalne, predvsem pa lokalne ceste. Tudi avtocesti se Gorenjska ob izgradnji karavanskoga predora ne more odpovedati. Ko bo predor gotov, mora biti tudi cesta do Ljubljane. Ne sme pa se tudi zgoditi, da bi ob gradnji avtoceste s povečanim prometom uničevali vzpotredne. Predvsem pa mora Skupnost za ceste Slovenije do konca leta srednjeročnega obdobja izpolniti obljubo in obvezo, da bo urešnica programe na regio-

Delavski svet za izločitev

Skofja Loka, 16. novembra - Delavski svet v Termikinem tozdu Proizvodnja na Trati je včeraj odločil, da se izloči iz delovne organizacije, v kateri ne vidi možnosti za razvoj. Postopek izločitve bodo izpeljali do konca tega leta.

V tozdu so z nameravano izločitvijo seznanili tudi škofješki izvršni svet, ki pa je menil, da je (re)organizacija predvsem stvar vsakega podjetja samega, vsekakor pa podpira takšno organiziranost, ki zagotavlja razvoj in socialno varnost zaposlenih.

H. J.

Graja in pohvala Stanovniku

Predsedstvo Jugoslavije je obravnavalo izjave predsednika predsedstva Slovenije Janeza Stanovnika med nedavnim obiskom v Združenih državah Amerike, ki so še posebej med vodstvom Srbije dvignile obilo prahu. Državno predsedstvo je ocenilo, da je dal Janez Stanovnik v ZDA nekaj nesprejemljivih trditev in ocen o položaju v državi in Srbiji, po drugi strani pa je bilo bivanje Stanovnika v ZDA in tamkajšnji pogоворi z uglednimi funkcionarji z zunanjim ministrom Shultzom na čelu koristno za nadaljevanje sodelovanja in ustvarjalnega dialoga med državama. Državno predsedstvo je zavrnito očitke srbskega predsedstva, da vodstvo države v primeru Stanovnika noči oziroma ne ukrepa. Taksni srbski očitki so nesprejemljivi in jih zvezno predsedstvo zavrača.

J. K.

Planica, 15. novembra - Organizacijskemu komiteju Planice je uspelo, da so za trening s tremi snežnimi topovi usposobili 90-metrsko skakalnicu. Na skakalnici trenirajo naši smučarski skakalci ter skakalci iz Avstrije in Zahodne Nemčije. (dh) - Foto: F. Perdan

Previdno v gospodarsko reformo

14 novih zakonov

Ljubljana, 15. novembra - Člani republiškega izvršnega sveta sodijo, da osnutke novih zakonov oziroma delovna gradiva zavane premožno prežemljuje reformski duh, zato čas ne bi smel biti prisilja njihovega sprejemanja.

Pripravljenih je 14 osnutkov novih zakonov oziroma delovnih gradiv zanje, toliko smo jih že videli, je v pogovoru z novinarji dejal Mijoš Samar, predsednik republiškega komiteja za družbeno planiranje, vendar še ni mod dat strnjene ocene, kolikšen je njihov razkorak z usmeritvijo gospodarske reforme. Težko je reči, da niso izvedeni iz ustavnih amandmanjev, prav tako pa tudi ni moč reči, da izhodišča gospodarske reforme niso prisotna, niso pa povsem, je zapleteno dejal Samar, kar samo po sebi govori o zmedji, ki spremlja začetek gospodarske reforme. Človek se zato vpraša, zakaj takšna zmeda, zakaj ni jasne usmeritve, ki bi bila seveda prisotna v sicer osnutku novega zakona, ki bi ji bilo dolgoročno podrejena vsa zakonodaja in vsi ukrepi gospodarske politike. Iz pogovora s člani republiške vlade, ki so nam povedali svoje misli o osnutkih zakonov, ki so jih že videli, je moč izlučiti odgovor, da na nekatera poglavita vprašanja gospodarske reforme pravzaprav še ni jasnego odgovora, zlasti na tista, seveda, ki zadevajo vprašanja lastnine. Ideološke blokade sočitno prevelike, v tej zmedji pa so prisotni tudi poskusi centralizma, ki so po Samarjevi oceni zelo prisotni v osnutku zakona o družbenem planiranju. (več na 3. strani)

Prihodnje leto mladinske igre Alpe Jadran - Delovna skupnost Alpe Jadran, v kateri sodeluje sedaj že 12 pokrajin, regij, republik, dežel in županij iz Jugoslavije, Italije, Austrije, Madžarske in Zvezne republike Nemčije, gradi svoje sodelovanje tudi na športu. Vsako leto organizira skupnost mladinske športne igre, izmenično letne in zimske. Zadnje zimske igre so bile lani v Piancavallu v Furlaniji-Julijski Krajini, letne pa predlanskim v Puli. Naslednje zimske igre, ki imajo razen športnega pomena velik zbiljevalni in prijateljski pomen, bodo med 11. in 13. marcem prihodnje leto v Kranjski gori. Tekmovanja v slalomu in veleslalomu bodo v Kranjski gori, hokej bo na Jesenicah, smučarski skoki v Planici in teki v Ratečah. V torek so tekmovali obiskali predstavniki športnih zvez sodelujočih na igrah in se dogovorili o tehničnih in organizacijskih podrobnostih. Največja udeležba bo očitno v hokeju, kjer bo verjetno nastopilo kar 12 moštov. Zborovalce je v torek na Bledu sprejel tudi predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj (na sliki), ki je tudi predsednik organizacijskega odbora iger. Zagotovil je, da je organizacija iger za nas čast, da bomo potrdili sloves dobrega organizatorja, skušali poseči tudi po kolajnah in nikakor ne zaostati za ravnjo dosedanjih iger. Na igrah bo sodelovalo nad 500 športnikov. J. K., slika F. Perdan

Elektrarna na Lomščici v obratovanje prihodnje leto

Lom, 16. novembra - Danes so na gradbišču Elektrove vodne elektrarne na Lomščici mudili predsedniki medobčinskih svetov družbenopolitičnih organizacij in gospodarske zbornice na Gorenjskem. To v Sloveniji edino visokotolačno elektrarno v Lomu gradi SGP Gradbinec od lanskega avgusta, do avgusta prihodnje leto pa bo najbrž že poskusno obratovala. Na obisku so ponudili pomen gradnje vodne elektrarne za Gorenjsko in Tržič, čravno za slednje pomeni tudi dokajen zalogaj.

D. Ž.

Jesenice, mesto brez duše

Je metalurgija edina jeseniška prihodnost

Jesenice, 16. novembra - Kakšna bo jeseniška prihodnost, bo še naprej samo metalurška ali bo tudi drugačna. Občina nazaduje in je skrajni čas, da se ponovno povzpne. Bodo Jeseničani zmožni miselnega zasuka s sedanjimi kadri, sedanjimi programi, sedanjimi ambicijami.

To so bila osnovna vprašanja in razmišljanja na sredini razširjeni seji jeseniškega komiteja Zveze komunistov z edino točko dnevnega reda: kako zaustaviti nazadovanje občine in kako mestu, ki je sedaj po besedah sekretarja komiteja Igorja Mežka brez duše, le-ta vrnil. Seja komiteja je očiten znak jeseniškega nezadovoljstva s sedanjim stanjem, želje, da se razmere spremenijo, pa tudi dvomov, če je sedanja jeseniška najogovornejša struktura s takim potencialom izobrazbe, znanja in volje sposobna. Železarja oziroma metalurška smer in miselnost so v občini še vedno, tudi na osnovi planskih dokumentov, vodilne, vendar je na osnovi komitejeve razprave sodeč vprašljivo na tem izhodišču graditi še naprej. V ospredje je razen železarne, ki se zadnje čase pobira in kaže v proizvodnji in kakovosti pozitivne značke, treba umestiti turizem, kovinsko predelavo, drobno gospodarstvo, kmetijstvo, pa tako opevane dejavnosti, ki naj bi jih prinesel karavanški predor z avtocesto. Vedno ostrešja pa se bo bohotil tudi problem nezaposlenosti, malo ali skoraj nič pa v občini ne naredi, da bi se izobrazbe na sestava zboljšala. Med zaposlenimi so še ne pismeni, nad 800 zaposlenih nima osnovne šole, za njihovo izobrazbo premalo storimo, mlajši vodilni delavci pa se še prepočasi uveljavljajo. Konec končev pa se jeseniška občina lahko vsaj malo zgleduje po Innsbruku, kjer prinaša turizem 40 odstotkov družbenega proizvoda.

J. Košnjek

Šolska delavnica je lahko celo donosna

Omare in stavbno pohištvo po naročilu

Škofja Loka, 14. novembra - Medtem ko si v večini srednjih šol za mišljajo neposredno svobodno menjavo dela na področju šolstva tako, da jih družba pač mora plačati toliko, kot potrebujejo, se druge znajo obnašati bolj tržno in svoje delo še posebej vnovčiti. V gradbeni šoli, denimo, prodajajo betonske plošče ali pleskarske storitve, v učnih delavnicah lesarske šole na Trati, ki smo jo tokrat obiskali, pa stavbno pohištvo, omare za kuhinje in dnevne sobe ter druge izdelke po naročilu. Izkuščka je dovolj za nakup osnovne učne surovine, to je lesa, za nove lesarske stroje in še kakšen dinar ostane za kino, izlet ali športni dan učencev.

Seveda je delo za naročnike podrejeno zahtevam učnega programa in nikakor ne obratno. Kot je povedal vodja šolskih delavnic Milko Budna, v prvem letniku učenci pri urah praktičnega pouka spoznajo ročna orodja za obdelavo lesa, ki jih kasneje v industriji skoraj ne vidijo več. Vsak naredi svoj "prvi izdelek", ki ga odnese domov, stolček, pručko, podstavek za novoletno jelko.

V kasnejših letnikih učenci preselijo v strojne delavnice šole oziroma sosednjih tovarn Gradisa in Jelovice. Kot se sprva bolj navdušujejo za spoznavanje posameznih faz dela v Gradisu ali Jelovici, pa jih potem bolj privlači delo v šolskih delavnici, kjer sodelujejo pri nastajanju izdelka od začetka do konca.

Naročilo imajo ved kot dovolj. Njihova velika prednost je obrtniški način dela, ki ga je vse manj celo pri obrtnikih, saj se le-ti zatekajo k specializirani oziroma serijski proizvodnji. Seveda vsak izdelek pod vodstvom učiteljev praktičnega pouka nastaja precej dolgo, saj gre pač za vaje in ne delo izkušenega mojstra.

Spremembu preveč teoretičnih programov usmerjenega izobraževanja pred dvema letoma je tudi nekdanje poklicne profile vrnili bliže starim tircnim. Tako je v prvih letnikih lesarstva pouk osnovne tehnike proizvodnje povsem nadomestil praktični pouk, znatno več pa ga je tudi v naslednjih letnikih. Ostaja predvsem še resna dilema, ali zaključni izpit po sklenjenem učenju v šoli ali po sklenjenem pripravnosti, s katerim se dejansko konča vzgojni-zobraževalni proces. Prav bi bilo po pripravnosti, vsaj za tisti del izpit, kjer se zahteva strokovno-praktično znanje učenca.

H. Jelovčan

Sklic škofjeloške skupščine

Škofja Loka, 15. novembra - V ponedeljek, 21. novembra, ob 16. uri se bodo na skupnem zasedanju zbrali delegati vseh treh skupščinskih zborov. Uvodoma bodo volili novega člena predsedstva naše republike (predlagan je dr. Ivan Ribnikar), nakar se bodo posvetili bolj domaćim temam. Občinski izvršni svet bo dobil nadomestilo za pet članov, pretresli bodo devetmesečno poslovanje in predloge za razbremenjevanje gospodarstva, se seznanili z učinki ukrepa družbenega varstva v Gradisovih Lesnopredelovalnih obratih ter s predlogom za reorganizacijo strokovnih služb občinskih samoupravnih interesnih skupnosti in upravnih organov.

H. J.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejam in pišem: Štefan Zarg (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volček (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Len Mencinger (kulturna), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in državo), Stojan Saje (državne organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vincenzo Perdan in Gorazd Šink (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Akontacija naročnine za 2. polletje 24.000 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefon: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mači oglaši 27-960.

Casopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

NOVICE IN DOGODKI

Franc Benedik, sekretar občinskega komiteja ZKS Škofja Loka:

Škofjeločani so v politiki netradicionalni

Škofja Loka, 15. novembra - O sloviti 17. seji prvič mož jugoslovenske Zveze komunistov se ne bomo silili povedati nič več novega. Ocení, da je zmaga razumna pot, bomo dodali le razmišljaj, da pač do popolne zmage razuma v obliku uspešno odkljukane "politike treh reform" še veliko veliko manjka. In čeravno je napredno slovensko politično vodstvo z zagovarjanjem te smeri dobro podporo in povrnih ugled med večino ljudstva (ne glede, da ji nekateri zaradi kritik na Bavčarjev Odbor za varstvo človekovih pravic, zaradi izbire kandidata za slovensko predsedstvo pa tudi zaradi očitanega odstopanja od slovenskih stališč do ustavnih sprememb v zvezi s finančiranjem JLA), se poraja dvom, ali bo ljudstvo, zlasti še komunisti v občinskih vodstvih in osnovnih organizacijah, zmoglo oziroma pripravljeno narediti kaj več od načelne podpore politiki treh reform.

17. seja je vsekakor prinesla tudi dobro plat, da smo se vprašali, kaj je naša naloga po njej, je dejal Franc Benedik, sekretar občinskega komiteja ZKS v Škofji Loki. »Odročili smo se, da na prvo sejo komiteje uvrstimo tezo o razvojni preobrazbi združenega dela ter oceno o delu osnovnih organizacij Zveze komunistov po programsko-volilnih sejeh.«

Zakaj delo osnovnih organizacij?

Kar četrtna vseh osnovnih organizacij se v desetih mesecih ni "uspel" niti sestati. Februarja in septembra smo za sekretarje pripravili zelo kakovostna seminarija, z uglednimi predavatelji, tudi zato, da spodbudimo aktivnost v osnovnih organizacijah. Priznati moram, da se s kakšnim večjim uspehom ne moremo pohvaliti. Zlasti sem začuden zaradi molka po zadnjem, septembrskem seminarju, ko je Miloš Prosenec govoril o aktualnih gospodarskih in političnih dogajanjih pa tudi sami dogodki v zadnjih dveh mesecih so siliki k večji aktivnosti komunistov. V tem času so se sestajali ljudje v samoupravnih organih in drugih družbenopolitičnih organizacijah ter izražali podpora slovenskemu političnemu vodstvu, medtem ko se je od osnovnih organizacij sestala komaj dobra tretinja. Na torkovem občinskem komiteju smo kritično ocenili delo osnovnih organizacij in sklenili, da se s sekretarji iz nedelavnih posebej pogovorimo, za tiste, ki imajo tudi malo članov, pa pretehtamo, ali je sploh smiselno, da še obstajajo.«

Najbrž pa do torka niste neprizadeto čakali v pisarni?

Upam si trdit, da v primerjavi s preteklimi leti delamo veliko manj v pisarnah. Seveda me je zanimalo, zakaj se komunisti ne sestajajo. Odgovori so različni: da so aktivni v samoupravnih organih in drugih družbenopolitičnih organizacijah, da nimajo lastnih problemov, o katerih bi morali razpravljati, da po 17. seji, odkar ljudi ni več tako strah, ne čutijo potrebe, da bi se sestali. Izgovori so nesprejemljivi, prav tako razmišljaj, saj

Preobrazba je tu in je nujna

Škofja Loka, 15. novembra - Na eni strani tezo o razvojni preobrazbi gospodarstva, ki jih slovenskim komunistom nalogajo nujno ceka, na drugi strani velike besede o "sestopu partijske z oblasti". Kako naj komunisti v osnovnih organizacijah, ki so še včeraj morda edini na glos povedali, zakaj v podjetju ne gre, kot bi moral, in terjali rešitve, ravnajo danes; ali naj se še vmešavajo v gospodarske zadeve oziroma do katere meje ali pa naj, kot je bilo tudi slišati iz razprave na načinjenem občinskem komiteju ZKS v Škofji Loki, partija končno neha s starimi "kominternskimi" metodami dela, ter postane stranka, za katero se bo jasno vedelo, kaj in koga zastopa.

Tovrstne dileme so spodbudile porazne številke v poročilu občinskega komiteja, da se v desetih mesecih od programsko-volilnih sej osnovnih organizacij, ki so bile decembra lasti oziroma januarja letos, komunisti niso niti enkrat sestali kar v četrtni organizaciji, medtem ko je skoraj tretinja takih, kjer so se le po enkrat. Gleda na aktualna dogajanja v naši družbi, zlasti na "vročo jesen" in vlogo Zveze komunistov v njih bi pač pričakovali, da bodo tudi komunisti v škofjeloških osnovnih celicah rekli kakšno besedo.

Kajpak število sej ni in ne more biti merilo za ocenjevanje vsebine dela komunistov, kaže pa vendarle na neko (ne)disciplina. Recepta, kako naj se komunisti v osnovnih organizacijah obnašajo, da bodo ugledni, neprisiljeno vplivni s svojimi predlogi in spet privlačni za mlade, očitno (še) ni. "Spodaj" želi navodila od "zgoraj", "zgoraj" več ustvarjalnosti, pobud tudi od "spodaj". Organizacija, ki je bila toliko desetletij vzvrsena, ki je delala po "direktivah", se v vseh svojih členih preprosto ne more kar čez noč spremeniti v vzor demokracije, odprtosti. Hkrati pa to ne sme biti opravičilo za sedanje brezdelje ali celo pristajanje na raven Zveze borcev (ki se ne pomlajuje). Preobrazba je nujna in je tu, namesto zbegnosti pa bi bilo mnogo koristnejše ozreti se in videti, kako drugi tudi iz strganj partijskih niti sebi šivajo novo obleko...

H. Jelovčan

Odmev škofjeloških komunistov na cekajevne teze o razvojni preobrazbi gospodarstva

Večina že ima izpit iz tržnega gospodarstva

Škofja Loka, 16. novembra - »Podjetje, ki prodaja na zahod brez izgube, je že opravilo izpit iz tržnega gospodarstva. Takih podjetij je v naši občini, kjer izvozni izkupiček predstavlja petnajst odstotkov celotnega prihodka, čeprav nedvomno rezerve še obstajajo,« je na včerajšnji seji občinskega komiteja ZKS dejal predsednik komisije za družbenoekonomske odnose Miro Pinterič, ko so govorili o tezah za razvojno preobrazbo gospodarstva in vlogi komunistov pri tem.

Miro Pinterič je tudi dejal, da se preveč ukvarjam s trenutnimi problemi, pozabljamo pa na razvoj. Mnogi plaskajo tržnemu gospodarstvu, v bistvu pa sploh ne vedo, kaj pomeni; samo možnost, da se dober gospodar izkaže. Škofjeloško gospodarstvo ima tržne pogoje, a žal jugoslovanske spone, ki jih obljujbla

razrahlati nova zakonodaja. Ali bo ta res tako, kot jo želimo (če banka Železarni zniža obresti, da bi jo olajšala izgubo, tò ni tržno gospodarstvo) in potrebujejo, pa je odvisno tudi od gospodarstva samega, od strokovnjakov (tudi komunistov!), ki morajo dati osnutke zakonov na mizo in jih temeljito prečesati.

Kranjski borci:

Ne zaostrovati odnosov

Kranj, novembra — V torek, 15. novembra je bila v Kranju razširjena seja občinskega odbora zveze borcev, na kateri so obravnavali aktualne družbenopolitične in ekonomske razmere v Sloveniji in Jugoslaviji, ki jih je udeležencem predstavil Bojan Polak - Stjenka, ZZB NOV Slovenije.

O vsem so spregovorili, kar danes teži slovenskega in jugoslovanskega človeka, posebaj pa borce. O socialističnem samoupravljanju, ki je danes že čisto v ozadju, o pomanjkanju iniciativ socialističnih sil, tudi Zveze komunistov, da bi na pravih osnovah in pravi način razreševali odnose, na osnovi katerih se ustvarjajo nezaupanja, o odnosih z armado, o procesu proti četverici, o zadnjih volitvah, o odnosu do mladih, o zadnji Sta-

novljenosti zaostrovati odnosov. Strpnost je potrebna tudi pri odgovorih srbskim borcev, čeprav je prav pri njih čutiti največ nestrpnosti. Med ljudmi se zaradi zaostrovjanj med republikami pojavi antisrbsko in antijugoslovansko razpoloženje, tega pa prav borcev ne smejo dobiti.

Ne smemo pa Slovenci kazati le na nepravilnosti v drugih republikah, se poudarili kranjski

Seja vseh zborov SO Tržič

Tržič, 22. novembra - V Paviljonu NOB v Tržiču bo danes, 22. novembra, ob 12. uri, 4. skupna seja vseh zborov SO Tržič. Poleg nadomestnih volitev za člena Predsedstva SRS Tržič ter odgovarjali na delegatska vprašanja, predloge in pobude.

V. S.

Na temeljnih kandidacijskih konferencah za člena predsedstva Slovenije so Škofjeločani večinsko podprli Igorja Bavčarja. Kako vi ocenjujete celotni kandidacijski postopek in "pričakovano" zmago dr. Ribnika?

»Mislim, da v kandidacijskih postopkih naši komunisti niso delovali, kot bi bilo treba. Glede na dokaj dobre gospodarske rezultate Škofjeloške občine bi pač čakovale, da bodo poleg Bavčarja dali močnejšo podporo tudi kandidatom na ekonomistov. Temeljni kandidacijski konferenčni postopki v republiški skupščini so le marsikje preveč formalne. Osebo spremenila volilna zakonodaja, bo treba spremeniti tudi kakovost samega evidentiranja v kakovost temeljnih kandidacijskih konferenc, ne samo postopka v republiški skupščini. Mislim, da dr. Ribnikar kot velik strokovnjak v javnosti učinkovito spoštuje in da moramo tudi zavestno gledati na vse skupaj. Imamo več drugega pomembnejšega dela, zlasti v gospodarstvu, politiziranju. Sicer bomo pa deli v ponedeljek, na občinske skupščini,

Čas naj ne bo prisila sprejemanja novih zakonov

Previdno v gospodarsko reformo

Ljubljana, 15. novembra - So zasnove zakonov, s pomočjo katerih naj bi spremenili gospodarski sistem in omogočili gospodarsko reformo, skladne s predlaganimi ustavnimi spremembami in dovolj prežete z reformskim duhom, je bilo vprašanje, na katerega so v razgovoru z novinari skušali odgovoriti člani republiškega izvršnega sveta oziroma predstavniki republiškega sekretariata za finance (Miro Zemljčič, Alenka Markič), republiškega komiteja za zakonodajo (dr. Miha Ribarič) in republiškega komiteja za družbeno planiranje (Milivoj Samar). Njihov odgovor je bil bolj negativen kot pozitiven, torej ni čudno, da je deloval zmedeno, vsekakor pa so zagovarjali misel, da s sprejemanjem novih zakonov ne bi smeli hiteti, da bi moral biti vsak korak gospodarske reforme dobro izračunan in preračunan ter podrejen osnovnim usmeritvam gospodarske reforme.

Osnutki oziroma gradiva novih zakonov že vzbujajo polemike, slišimo različne, tudi zelo kritične pripombe, kako so in niso na liniji osnov in usmeritev gospodarske reforme, kako je glavni krivec zvezna birokracia, ki ne zna napisati drugačnih, saj jo je zasebni v razmišljanju temeljito "presenetil". Razgovor je bil torej resnično dobrodošen, vendar žal kaj bistveno novega le nismo izvedeli, ocene republiških funkcionarjev so bili bolj ali manj podobne, sodijo, da s sprejemanjem novih zakonov ne bi smeli hiteti, na osnovi štirinajstih, kolikor so jih »videli« doslej, pa je moč sklepati, da jih premalo prežema reformski duh, težko je reči, da niso izvedeni iz ustavnih amandmajev, težko pa je tudi reči, da so izhodišča gospodarske reforme vseposredno prisotna. Delni, objektivni razlog, tiči tudi v dejstvu, da so nastali dokaj neodvisno od ustavnih določil, zategadelj je razumljivo, da se je zvezna vlada kot predlagatelj novih zakonov odločila za razpravo že takoj na začetku, ko je za nekatere zakone pripravljeno še delovno gradivo.

V prvem zamahu le pet zakonov

Utvare, da bomo z novim letom korenito zakarakali v gospodarsko reformo, so že izpuhete, zvezna vlada je število novih zakonov že znižala s 43 na 19, kmalu naj bi jih sprejeli sedem do devet, katere, še ni navezeno. Milivoj Samar je dejal, da je praktično moč kmalu sprejeti štiri do pet zakonov in sicer zakon o podjetjih, o tujih vlaganjih, o lastnini, o delovnih razmerjih in o finančnem poslovanju. Po njegovih sodbi pa bi morali počakati z zakonom o družbenem planiranju, saj je osnutek tega zakona nedograjen in razlog, da za pripravo novega prednječnega plana potrebujemo dve leti, ne bi smeli biti pritisk na sprejem tega zakona.

Centralistični nastavki

Čeprav so o osnutku zakona o družbenem planiranju spregovorili ob koncu, kamor vsebinsko v postopku sprejemanja novo zakonodaje tudi sudi, si ga velja pobliže ogledati pred drugimi. S svojo nedograjenostjo namreč odseva zmedo oziroma conceptualno nerazčlenosten nekaterih poglavijnih vprašanj gospodarske reforme, med drugimi tudi družbenega planiranja. Tako je denimo osnutek novega zakona preprosto izgubil v prieve tri člene, ki so doslej razlagali, kaj je družbeno planiranje. Razvidna pa je namera osnutka, da stvari ne bi bistveno spremenjali, po Samarjevi oceni, pa se pod formulo pomenovljanja skrivajo okrepljene pozicije zvezne vlade oziroma centralizma.

Potemtakem še ni razčleneno, kakšen je odnos med vlogo in položajem trga in planiranja ter makro ekonomskega upravljanja, kar lahko - na Slovenskem smo seveda na to posebej pozorni - skriva poskus centralizacije, namerne seveda. Stvari so nejasne, zategadelj jih lahko tolmačimo tudi kot izjemno centralizacijo. Previdnost je torej pri tem zakonu zelo na mestu, nikakor ne bi, smeli sprejeti izgovora, da brez tega zakona po novem letu ne bo moč nadaljevati, bolje rečeno stopiti v gospodarsko reformo.

Kopica nejasnosti

Dober primer, kako osnutek novih zakonov oziroma delovna gradiva zanje spremila kopica nejasnosti, je zakon o bankah, ki ne izhaja iz njihove samostojnosti in ne poznajo jasne ločnice med upravljanjem in vodenjem banke, rečemo celo lahko, da je kopico rešitev prenesenih iz sedanega zakona, zato ni čudno, da ne vsebuje jasnega odgovora, s čim se banka ukvarja in kakšne

pogoje mora izpolnjevati. Sicer pa dr. Ivan Ribnikar, ki je v zvezni komisiji za gospodarsko reformo zadolžen za področje financ, govori celo o povsem novem bančnem zakonu.

Tudi zakon o računovodstvu, ki naj bi nadomestil sedanje tri (o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka, amortizaciji in knjigovodstvu), bo po besedilu Mira Zemljčiča težko sprejeti že s 1. januarjem tudi iz povsem praktičnih razlogov, kakršen je usposobitev vseh računovodij v spremembu ustreznih računalniških programov za spremembo tehnike, kot to predvideva osnutek zakona. S troštevilčnega naj bi namreč prešli na dvoštevilčni kontni plan, kar pa je hkrati tudi vsebinsko drugačno prikazovanje poslovnega rezultata. Cilj tega zakona naj bi seveda bile realne ekonomske kategorije, njegov osnutek pa pri akumulaciji ponuja alternativne rešitve, temeljito bi jih bilo treba pregledati, bolje rečeno preračunati, vsekakor pa bo potreben časovno postopno in daljše prilagajanje realnim ekonomskim kategorijam. Seveda ne zgolj zaradi njih samih, temveč vsled tega, ker na obračunih poslovnega rezultata temelje odločitve na makro ravni, drugače povedano, osnova so za odmerjanje družbenih obveznosti.

Zakon o podjetjih pozitivno ocenjujejo

Relativno največ pohval je bil deležen osnutek zakona o podjetjih, ki se seveda čelnim zakon gospodarske reforme, njegovo bistvo pa je, da je poleg dela kot temelja upravljanja uvaja tudi vložena sredstva, kapital torej, ki potemtakem ni več zgolj minilno delo. Skratka gre za bistveno sistemsko spremembo, ki pa v tem osnuteku zakona prav tako še ni povsem jasno razdelana, za tretja (družbenega) kapitala namreč. To vprašanje seveda ni zgojni strokovne narave, temveč ima izrazit ideološki nabolj, temeljito ga bo potreben razčistiti in dobiti za spremembe splošno družbeno soglasje. Če ne bo potegnjena jasna ločnica med upravljanjem in vodenjem, če bodo stvari poenostavljene na vtiš, da je delavski svet pristojen le še za plače, za kapital pa po novem management, potem bomo imeli opravka z velikim nezaupanjem, ki se utegne sprevreči v zavračanje zakona o podjetjih in posplošene pripombe, češ da je samoupravljanje v novem zakonu premalokrat omenjeno.

M. Volčjak

Janez Bohorič govoril gorenjskim aktivistom socialistične zveze

Reformo smo skazili že na začetku

Radovljica, 15. novembra - Tretjič po vojni gremo v gospodarsko reformo, vsakokrat smo začeli na enakih izhodiščih, pa nobene nismo speljali. Tokratno moramo, saj so alternative grozljive, je dejal na prvem posvetovanju gorenjskih aktivistov SZDL, ki je bil v torek v Radovljici, podpredsednik republiškega izvršnega sveta Janez Bohorič. Slovenija vztraja na dosledni izpeljavi reforme, zato zavrača vse hitre, nepremišljene, nekvalitetne rešitve. Le redki od doslej predlaganih zakonov so dobri. Večina osnutkov sili k razmišljanju, da je okostenela birokracija pospravila predale in vrgla na hitro na papir, kar je pač padlo.

Vrnitev zaupanja v možnost rešitve položaja bi ta trenutek več pomenilo kot pa gore papirja in prelito črnilo. Položaj se žal se poslavuje in bomo morali na prve večje uspehe, vsaj kar se bozrdanja inflacije tiče, še počakati. Zato nam je vsak uspeh dobrodošel. Razlika med razvitim svetom in nami se še povečuje. Za razvitim svetom je najdaljše povojno obdobje nenehne gospodarske rasti. Tako bo letos v državah OECD (Mednarodna organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, v kateri so razviti evropskih držav ŠE ZDA, Kanada in Japonska - op.p.) družbeni proizvod realno večji za 3 odstotke, naslednje leto pa 2,5 odstotka, inflacija je v celoti obvladana, kar se posebej velja za evropske države, obseg trgovanja bo letos večji za skoraj 7 odstotkov, prihodnje leto pa 6 odstotkov. Evropa se intenzivno pripravlja na leto 1992, v tako imenovani "belli knigi" je objavljenih 300 predpisov, ki bodo zagotovili popolno mobilnost blaga, kapitala, delovne sile in znanja, poenoten sistem davkov in carin, itd. Ob tem pa OECD načrtuje sorazmerno visoko stopnjo brezposelnosti, ki pa jo učinkovito gospodarstvo lahko obvladuje. Pri nas pa je vsespolna stagnacija. Zaustavitev rasti je same obet, kar je posledica administriranja in zamrzitve, posebej decembrske. Inflacija je skočila na prek 200 odstotkov, socialni programi pa niso bili pripravljeni in še tisti, ki so bili, so neuresničeni. "Sproščena sridra" pri delitvi je brzjanje inflacije preložilo. S stalnega socialnega ogroženosti je bilo to sprejemljivo, vendar bomo posledice sproščanja porabe pri obvladovanju inflacije občutili še naj-

manj pol leta dlje. Takšne so ocene strokovnjakov, je dejal Janez Bohorič.

Za izterjavo dolga nismo nič naredili

"V Sloveniji soglašamo z majskimi ukrepi ekonomske politike, vendar smo z nekatimi, predvsem kreditnomonetarynimi ukrepi, njihov smisel zmanjšili. Bančni presežki so se povzročili, sočasno pa se je gospodarstvo otepal z likvidnostnimi težavami. Ker so poslovne banke skoraj podparjale obvezno rezervo Narodni banki, so morale to pokriti z visokimi, tudi s prek 40 odstotnimi realnimi obrestmi. To je sedaj nekaj boljše. Presežki v trgovjanju s klirinškim področjem dvignejo inflacijo. Tega dolga je blizu dveh milijard dolarjev. Za zmanjšanje tega dolga še ni bilo nič storjenega. Vsem, ki so prodajali v Sovjetsko zvezo, pa je naša država plačala in to primarno emisijo. Ta denar je v obtoku in povečuje inflacijo. Terjatve do držav v razvoju pa znašajo 5 milijard dolarjev in tudi te terjatve so, nekatere v celoti, druge pa deloma, pokrite s primarno emisijo. Kolo lahko obrnemo le z zmanjševanjem vrednosti klirinškega dolarja, ki je sedaj, žal, dražji kot konvertibilni, kar pa po drugi plati draži uvoz s tega področja," je dejal Janez Bohorič.

Država hoče in noč

Gospodarska reforma naj bi bila radikalni poseg v gospodarski sistem in politiko. Tako stalnica je v Jugoslaviji prevladalo,

čeprav so pogledi različni, država pa ima še vedno veliko moč. Po eni strani se zavzema za reformo, na drugi strani pa stežka spušča vajeti iz rok. Tretjič po vojni gremo v reformo. Vsem je bil isti cilj: tržno gospodarstvo in njegova samostojnost. Nobena reforma doslej ni uspela. Sedajno moramo. Alternative so grozljive, je dejal Bohorič.

"Reformo gradimo na desetih bistvenih področjih: na dograjevanju lastninskih odnosov, na trgu in cenah, na razporejanju dohodka, na samoupravnem organiziraju, obračunskem sistemu, javnih financah, denarnem sistemu, gospodarskih odnosih s tujino, planiranjem, pomoči manj razvitiim in pri socialni politiki. Najbistvenejša je nova opredelitev lastnine, zakon o podjetjih, z njim povezan zakon o delovnih razmerjih, zakon o tujih vlaganjih, zakon o urejanju carinskih con in dopolnjen, prehodni zakon o deviznem poslovanju, kar osnove za novega še niso zrele. Mogoče prihajata v poštve še zakona o Narodnih in poslovnih bankah. Slovenki izvršni svet meni, da hitrica pri sprejemanju zakonov ni dobra. Vztrajali bomo na kakovost, čeprav delamo dlje.

Zakon o podjetjih je dobro začavljen. Igra na podjetništvu in predlagajo, da lastnina oziroma delež odloča o vplivu, ne pa minilno delo in raznina druga gospodarska merila. Dobar bo zakon o tujih vlaganjih. Osnutek je imel 150 členov, pa smo ga skrčili na 50 členov in dobili smo sodoben zakon, ki pa tujih vlaganj ne bo pospešil, dokler bomo životlini v revščini in 200 odstotnih inflacij. Sicer pa smo doslej obravnavali 15 osnutkov zakonov in večino smo jih zavrnili. Država hoče odrejati, predpisovati, mi pa želimo, da v zakonu napišemo, kaj je prepovedano, vse ostalo pa je dovoljeno. Pomemben korak bo razbremeni gospodarstva. V Sloveniji pod tem razumemo prepoved administrativnega vmešavanja v gospodarstvo, kontrola cen samo za preprečevanje monopolov, zmanjševanje uvoznih dajav (sedaj jih nekateri visoko plačujejo), nekateri pa očitno ne in tudi v tem je srž zahtev po zagotoviti enakih pogojev gospodarjenja in razbremeni gospodarstva. Dohodek odtekata po mnogih kanalih. Tudi Gospodarska zbornica mora oceniti, koliko denarja zajema in koliko za tu denar gospodarstvu vraca," ugotavlja Janez Bohorič.

J. Košnjek

Znajdi se

Zdravnikom in zdravnicam, učiteljem in učiteljicam, vzgojiteljem in vzgojiteljicam, itd so pred dvema letoma popravili plače (usklice z gospodarstvom), toda ne za dolgo, v tem trenutku so prepusteni lastni iznajdljivosti.

Sredino zasedanje zvezne skupščine so napolnile vroče besede de Stanovnikov obisku v Ameriki, skorajda obrobno je zato zvenela vest, da so po hitrem postopku malce dvignili sidro tudi pri skupni in splošni porabi, kakor so ga poprej pri plačah. Vest nikakor ni obrobna, saj ima materialne posledice, razvesila je zdravnike in zdravnice, učitelje in učiteljice, vzgojitelje in vzgojiteljice, itd.

Toda, kako naj si tudi v družbenih dejavnostih popravijo plače, če jim bo denar to dopuščal, indeksi pa ne? Kakšni indeksi, boste uprashi, saj so bili vendar popravljeni, sidro je bilo z dosedanjih 123 dvignjeno na 150 odstotkov, brez pokojnin pa na 142,1 odstotkov. Sidro (indeksi, ki jih določa zakon) seveda določa le obseg skupne porabe, v kateri imajo plače približno polovični delež, v Kranju denimo, kjer smo dobili podatke (in kjer so nas opozorili na problem) imajo 58 odstotnega. Pri izračunu plač morajo namreč upoštevati tudi navdola službe družbenega knjigovodstva, ki določajo tehniko izračuna plač, ki pa v tem primeru ni zgodljiva tehnika, temveč tudi vsebina, saj so dejansko to indeksi, ki določajo možen porast plač.

Zakaj? Zato, ker je osnova izračuna lansko leto, ki pa se seveda nanaša na leto 1986 in 1985. Tedaj pa, pred dvema letoma (še pomnite, tovariši!) smo v Sloveniji z gromko politično akcijo uskladili plače negospodarstva z gospodarstvom, bolje rečeno, popravili krivico zdravnikom in zdravnice, učiteljem in učiteljicam, vzgojiteljem in vzgojiteljicam itd. To je bilo storjeno le v Sloveniji, zvezna resolucija tega ni priznala in v tem formu danes tudi zanj.

Poglejmo si ga na kranjskem primeru. Vrednost uskladitve plač je tedaj znašala 2,3 milijarde dinarjev, kar danes predstavlja 28,2 milijarde dinarjev, nepokriti del pa 1,34 milijarde dinarjev, kar danes pomeni 7,08 milijard dinarjev. Torej ne gre za majhen denar, v Kranju to pomeni, da je v tem trenutku porast plač lahko 14 odstotkov manjši, kot dovoljuje dvignjeno sidro.

Kakšen nasvet torej preostane, ko smo se uspeli prebiti skozi pragozd številki in spoznali, da pri enkrat popravljeni krivica nikakor ni popravljena za vse večne čase, temveč se kaj kmalu lahko povrne. Vsaj dve možnosti sta, kričanje in tišina. Kričanje na republike funkcionarje, ki so "pozabili" na uskladitev pred dvema letoma, se verjetno kaj prida ne bo obneslo, vsaj hitro ne. Še najbolj pametno bo molčanje in ravnanje po nasvetu, znajdi se, kakor veš in znaš. Še dobro, da je to pri nas mogoče, kajti v urejnih družbah so tovrstni ustvarjalnosti peruti krepko pristrene.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Gospodarstveniki in politiki o družbenem kmetijstvu

Programi so, ni pa denarja

Kranj, 15. novembra - Gorenjsko politično-gospodarsko vodstvo (Boris Bavdek, Branko Iskra, Franc Podjed, Bojan Urlep in Janez Bedina) se je pred kratkim pogovarjalo z vodstvom KŽK Gorenjske o stanju in možnostih razvoja kmetijstva na Gorenjskem.

Kot je poudaril Janez Tavčar, glavni direktor KŽK, so največji problemi v živilnem, kjer se že nekaj časa pojavitajo tudi ideje o opustitvi družbenega prijave mleka, vse bolj pa je ogrožena tudi kooperacijska reja živine. V delovni organizaciji imajo načrte za nadaljnji razvoj, vendar jih tako kot š

Sestoto milijonov za GZ2 v Kranju - V programu Cestno komunalne skupnosti v Kranju je bila letos nad področju kanalizacije glavna investicija na zbiralniku GZ2 in zadrževalniku. Gradnja in urejanje vseh vzporednih naprav in inštalacij na Stari cesti v Kranju se je za priklop Zlatega polja na čistilno napravo začela že pravzaprav lani. Do konca leta pa bodo dela na tem pomembnem zbiralniku končali. Tako so pred dnevi tudi že asfaltirali novo urejeno Staro cesto. Sicer pa so letos dela na tem odsekui veljala Cestno komunalno skupnost kar 600 milijonov dinarjev. - A. Ž.

Poračuni in telefonski imenik

Križe - Sredi minulega tedna se je še enkrat sestal centralni gradbeni odbor za izgradnjo telefonskega omrežja v krajevni skupnosti Križe, Pristava, Senično in Kovor v tržški občini. Ugotovil je, da 440 naročnikov na tem območju že ima vključen telefon. Če ne bi bilo zapletov in manjših okvar v krajevni skupnosti Kovor (naselje Stagne) in v krajevni skupnosti Senično (Zgornje Veterno), bi bila celotna akcija že končana. Tako pa zdaj izvajalci odkrivajo še napake na dveh krajih, vendar bo, kot kaže, tudi to delo kmalu končano. Na Stagnah praktično ni več nobenih zadržkov (saj je znan tako vzrok okvare, kot povzročitelj), na Veternu pa morajo najti še povzročitelja, ki bo Papu poravnal stroške za popravilo.

Odbor je obravnaval tudi stroške oziroma poračun za celotno akcijo. 410 rednih naročnikov bo moralo prispevati še 65.610 dinarjev, 40 naročnikov iz leta 1982 v krajevni skupnosti Kovor pa 46.620 dinarjev. Pet naročnikov Senično-Zavok bo za dodatno opremo moralo plačati še 143.430 dinarjev, 23 iz območja Stagne-Kovor pa 339.920 dinarjev; slednji v dveh obrokih do 15. decembra.

Odbor je poskrbel tudi za interne telefonske imenike, ki jih naročniki z območja krajevne skupnosti Križe, Pristava in Senično lahko dobijo v krajevni skupnosti Križe pri tajniku, z območja krajevne skupnosti Kovor pa v osnovni šoli Kovor ob torkih in četrtekih od 17. do 19. ure. Kar zadeva zamudnike in tiste naročnike, ki niso pravočasno (do 13. oktobra) poravnali obveznosti, je odbor sklenil, da morajo zdaj poravnati še obresti. Kdor pa ne bo pravočasno poravnal še zadnjega zneska (poračun), ga bo Podjetje za ptt promet Kranj izključilo iz telefonskega omrežja. Ponovni vklop pa ni ravno poceni.

A. Ž.

Javni razpravi

Kranj - Osnutek zazidalnega načrta za gradnjo obrtnih delavnic in stanovanjskih objektov na območju Gorenja in Britofa v kranjski občini bo do 7. decembra letos razgranjena v sobi 106 kranjske občinske skupštine, v prostorih krajevnih skupnosti Primskovo in Britof ter v prostorih Obretnega združenja občine Kranj. Poleg pisnih predlogov in pripomemb bosta v krajevni skupnosti Primskovo in Britof tudi posebni javni razpravi. Na Primskovem bo javna razprava v sredo, 23. novembra, ob 18. uri v prostorih Obretnega združenja, v Britofu pa 24. novembra ob 18. uri v Domu Andreja Kmeta.

A. Ž.

Bohinjci izboljšujejo trgovsko ponudbo

Bohinjska Bistrica - V krajevni skupnosti Bohinjska Bistrica so že daje časa opozarjali, da je trgovska ponudba tako za domačine kot za turiste slaba in preskromna. Nekaj let so sicer še upali, da bodo problem rešile trgovske organizacije, zdaj pa so pobudo prevzeli v roke zasebnikov. V organih krajevne skupnosti in tudi na občinski ravni so njihove predloge podprtih, predvsem zato, ker ni pričakovati, da bi kdaj tudi v Bohinju tako kot na Bledu zgradili poslovno-trgovsko hišo. Domaćini bodo v posebej zgrajenih brunaricah in zidanih stavbah poskrbeli za prodajo tistih izdelkov, ki so jih Bohinjci in turisti najbolj pogrešali v sedanji (družbeni) trgovski ponudbi. V eni od brunaric bo cvetličarstvo, v drugi prodaja otroške konfekcije in perila, v objektu ob poti proti zdravstvenemu domu bo prodaja sadja in zelenjavje, v krajevni skupnosti pa imajo tudi ponudbe domačinov, da bi uredili trgovino s pisarniškim materialom, šolskimi potrebščinami in fotokopirnicami, prodajalno izdelkov ročnega pletenja in perila, manjšo športno trgovino... Kot je povedala Stanka Zupan, v svetu krajevne skupnosti ni bilo nikdar vprašanja, ali podpreti takšne pobude in ponudbo ali ne, temveč zgolj to, kje so možnosti za postavitev brunaric in kakšni naj bi bili objekti. Skupaj z občinskimi organi so tudi za to poiskali rešitve.

C. Z.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Ogled gledaliških predstav

Občinski svet zveze sindikatov v Radovljici se je odločil, da bo poslej za člane iz delovnih kolektivov organiziral ogled gledaliških predstav tudi na Jesenicah in v Kranju, piše **Joša Role**. Se ta mesec ali pa decembra bodo organizirali skupinski obisk v gledališču Tone Čufara na Jesenicah, ki se bo predstavilo s komedijo Jeana Anouilha »Valček toradorev«. V Prešernovem gledališču v Kranju, ki je spet poklicno, pa si bodo ogledali komedijo Fađila Hadžića »Strup ljubezni«. Za obe predstav bo občinski svet zveze sindikatov zagotovil brezplačen vstop.

Umrl je Edvard Zorko

Konec oktobra so v ožjem družinskom krogu v Kranju pokopali 87-letnega Edvarda Zorko iz Radovljice. Bil je izredno družben in delaven v raznih društvin in organizacijah. Pisal je tudi kronike in celo poezijo. Z vedrino in optimizmom si je pridobil številne prijatelje in znance domale v vseh krajih Slovenije. Pred vojno je Zorko služboval v Vrnjački banji, med vojno pa je bil v artillerijski brigadi VII. korpusa. Konec leta 1943 so ga Nemci ujeti in odgnali v taborišče, od koder se je vrnil po osvoboditvi in se zaposlil v bolnišnici v Begunjah. Delal je v različnih organizacijah in društvinah, vsa leta pa je bil tudi tajnik občinskega združenja borcev prostovoljev za severno mejo in organizator pravljic ter srečanj.

Z njegovo smrtjo se je skrčilo število Maistrovih borcev v radovljški občini na tri še žive od nekaj desetin, kolikor jih je imelo združenje po osvoboditvi. V Lescah živi Milos Kelih, na Bledu Valentin Perc in na Lipnici pri Lancovem Valentin Zupan.

JR

ureja ANDREJ ŽALAR

Gorenjska v planu Skupnosti za ceste Slovenije

Trinajst sklepov kot trinajst črnih točk

Kranj, 17. novembra - Na posvetu v torek v Kranju, ki so se ga udeležili predsedniki občinskih skupščin oziroma izvršnih svetov in občinskih skupnosti za ceste z vseh gorenjskih občin ter odgovorni iz Cestnega podjetja Kranj, je v razpravi o izhodiščih za sestavo plana Skupnosti za ceste Slovenije za leto 1989 predstavnik republike skupnosti za ceste med drugim posebej poudaril, da bo v planu prihodnje leto kot novost in posebnost tudi posebna naloga »odprava črnih točk«. Skupnost za ceste Slovenije se bo na ta način vključila v širšo slovensko akcijo za zmanjšanje prometnih nesreč za 10 odstotkov. Gorenjski predstavniki tej razlagi niso oporekali, pač pa so predstavniki Skupnosti za ceste Slovenije odločno opozarili, da je treba tudi njihove sklepe, za katere so se dogovorili pred torkovim posvetom, enako resno oziroma kot zelo kritične črne točke vključiti v plan Skupnosti za ceste Slovenije za leto 1989. Takšnih obvezujočih sklepov oziroma črnih točk pa je trinajst.

Celotno razpravo pri pripravi izhodišč za sestavo plana za prihodnje leto bi lahko izkoristili v osnovno ugotovitev, da je Gorenjski ob vseh denarnih težavah slovenske skupnosti za ceste, ki so bile še posebej izrazite v prvi polovici letosnjega leta zaradi izredno nizkega bencinskega dinarja za ceste, le-ta v dosedanjem obdobju tega srednjeročnega programa rezala pravzaprav, če ne že najtanjo, pa vsekakor zelo tanko rezino. V vseh gorenjskih občinah namreč ugotavljajo, da je sprememb glede upravljanja z regionalnimi cestami na začetku tega srednjeročnega obdobja povzročila tisto, na kar so takrat opozarjali. Občinske skupnosti za ceste so povsod zbirale dodatno denar za urejanje regionalnih cest, s katerimi so upravljale. Zdaj, dve leti pred iztekom srednjeročnega programa pa se kaže, da se program, ki so ga takrat sprejeli delegati skupščin za regionalne ceste, ne uresničuje. Poraja se torej vtis, da je šlo takrat pravzaprav za neke vrste umetno nastavljeni zavordi, da gorenjske ceste v primerjavi z ostalimi v Sloveniji ne bi preveč izstopale.

Avtocesta in programi

Časa do konca srednjeročnega obdobja ni ostalo veliko, vendar vseeno toliko, da je slika še moč popraviti in spremeniti. Prvi del sklepov iz obvezujočega seznama črnih točk v gorenjskem deležu plana Skupnosti za ceste Slovenije se nanaša na avtocesto, regionalne ceste ter uresničitev programov. Odločna je zahteva, da je gradnjo avtoceste treba prilagoditi gradnji karavanškega predora, kar pomeni, da mora biti, ko bo zgrajen predor, zgrajena tudi štiripasovna avtocesta od predora do Ljubljane. Med gradnjo predora in gorenjske avtoceste pa je treba preprečiti poškodovanje ali celo razpad obstoječega cestnega omrežja na vzporednih cestah zaradi povečanega prometa. Prav pri tem imajo na Gorenjskem namreč že nekaj slabih izkušenj. Med gradnjo avtoceste pa bi bilo treba ustrezno usposabljati tudi celotno vzporedno necestinsko cesto Naklo-Gobovce-Černivec.

Nič manj odločna tudi ni zahteva, da mora Skupnost za ceste Slovenije zagotoviti

dosedno in celovito uresničitev srednjeročnih planov gorenjskih občinskih skupnosti za ceste, ki so jih le-te sprejeli za regionalne ceste, ko so bile še v njihovi pristojnosti. Razen tega pa je do konca tega srednjeročnega obdobja treba dokončati prepočasno obnovno magistralnih cest na Gorenjskem. Gre za odseke oziroma dele odsekov Korensko sedlo-Podkoren, Tabre-Belca, Mlake, Lesce-Černivec, Podtabor-Kranj (dodatna dva pasova), Žirovica-Lesce (preplastitev), Labore-Jeperca in Ljubelj-Tržič.

Mostovi in usadi

V izhodiščih za sestavo plana republike skupnosti za ceste so na Gorenjskem trenutno trije mostovi (Fortuna v Spodnjih Gorjah in dva na Jezerskem). Vendar pa je na Gorenjskem kar 27 takšnih mostov na magistralnih in regionalnih cestah, ki bi jih bilo treba hitro oziroma pospešeno reševati. Kar pa zadeva usade na vseh kategoriziranih cestah, predvsem pa na lokalnih, za katere se zbere denar prav tako v republiški skupnosti za ceste Slovenije, je število še večje. Pri slednjih je bilo tudi največ kritike na počasnost, posebej še, ker bi marsikje in marsikdaj občinske skupnosti za ceste lahko začasno ali pa celo z določenim deležem posodile ali odstopile del denarja, da bi bile poškodbe odpravljene. Sedanje ravnanje, ko se vse bolj potrjuje slutnja, da se zavira že pri pripravi projektov in raziskav za sancijo, je zato več kot neodgovorno. Marsikje gre namreč za odseke, ko so celo naselja lahko žeč noč odrezana. To so največkrat kraji, ko morajo domačini ob izredno nizkih standardih za vzdrževanje kategoriziranih cest opravljati dobesedno tlako, da so sploh povezani (posebej pozimi) z večjimi srednji, na katerih so vsak dan vezani. Ob tako pomembnih problemih potem niti ni čudno, da včasih skorajda ne opazimo, da je tudi celotna prometna signalizacija več kot pomajalkiva in zanemarjena. Če bomo resnično želeli zmanjšati število nesreč, bo na gorenjskih kategoriziranih cestah treba osvetlit številne prehode za pešce, postaviti manjšajoče ali obnoviti obojne ograje, tam, kjer pa jih še ne bi bilo treba zamenjati.

ti, pa bi jih zaradi turističnega izgleda veljalo vsaj prepleskati, robove cest pa očistiti in redno kositi.

Nesprejemljivo zmanjševanje

Nič manj nezadovoljstvo kot pri uresničevanju srednjeročnih programov na regionalnih cestah, je na Gorenjskem zaradi sedanjega opredelitve v izhodiščih plana za prihodnje leto zaradi razmišljanja o zmanjšanju denarja za redno vzdrževanje kategoriziranih cest. Izračuni namreč kažejo, da bi ob 13-odstotnem zmanjšanju tega denarja prihodnje leto v primerjavi z letosnjim, Gorenjska potegnila dvakrat slabši konec. Prvič zato, ker je gorenjsko gospodarstvo še doslej vlagalo več v ceste, ker si zaradi razvejanja in hrivovite krajine pa ni moglo privoščiti najslabših cest. Drugič pa tudi zato, ker je na Gorenjskem kar desetina vseh kategoriziranih cest v Sloveniji. Pričakovani bi, da bi že ob sedanjih skromnih normativih za redno vzdrževanje (predvsem na lokalnih cestah) dosedanji povprečni delež kvečjemu nekaj povečali, ne pa pristali na skromnih šestih odstotkih v primerjavi z ostalo cestno mrežo v Sloveniji.

Pomirjujoča pričakovanja

Predstavnika republike skupnosti za ceste, Andreja Levičnika in Lado Prah, sta pred torkovi razpravi pritrivali tako rekoč vsem gorenjskim zahtevam v stalnici. Prav govorovo gre verjeti njeni razlagi, da bi tudi na gorenjskih cestah (tako kot na vseh) letos lahko naredili več, če se ne bi šele avgusta začel popravljati delež bencinskega dinarja, namenjenega za ceste. Andrej Levičnik je napovedal tudi nujne spremembe, do katereh naj bi prišlo že prihodnje leto, kar zavdeva samo cestno zakonodajo in načrte na obliko mednarodne pomoči. Pritrditev je bila tudi na gorenjsko pripombo, da je že sedaj treba pripravljati izhodišča za srednjeročni plan 1991-1995. Ob pomirjujočih napovedih in pritrjevanju pa se zato ne bi smelo zgoditi tisto, kar se je doslej že ne kaže. Na sestanku pred torkovim posvetom je namreč eden od razpravljalcev takole ironično komentiral izid torkovega posvetja: Na posvetu bomo izrazili nezadovoljstvo in tudi predstavniki republike skupnosti bodo govorili o nezadovoljstvu in se strinjali z nimi. Vendar pa bodo odšli zavdovljni, da bodo kritike zdržali, ker bodo potem spet lahko delali po starem. Mi pa bomo še naprej nezadovoljni!

A. Žalar

Gorenjski glas s pokroviteljem prireditve - Ljubljansko banko

Dobimo se v nedeljo popoldne v šoli v Gorenji vasi

Kranj, 17. novembra - Medtem ko so za nedeljsko prireditve ob 16. uru v osnovni šoli dr. Ivana Tavčarja v Gorenji vasi prebivalci krajevnih skupnosti Gorenji vasi, Javorje in Poljane dobili še posebej vabilo na dom in na prireditve v tem delu Poljanske doline vabijo lepaki (napovedali pa smo jo tudi že v Gorenjskem glasu), naj vam tokrat odgovorimo na nekatera vprašanja oziroma »Zakaj« glede Novinarskega večera, ki tokrat pravzaprav bolj zasluži ime Novinarsko popoldne...

Po dolgih letih, ko smo včasih prirejali novinarske večere v različnih krajih na Gorenjskem in so se jih domačini še dolgo spominjali kot zanimivih in družabnih prireditiv, smo tovrstna srečanja letos ponovno oživili. Naš cilj in želja sta že nekaj časa, da mora biti Gorenjski glas vsebinsko bogat, zanimiv, objektivno kritičen, odprt in predvsem včas občas. Prireditve, ki bo v nedeljo popoldne v šoli v Gorenji vasi, pa je ena tistih, ki cilj in želja dopolnjujeta, da je Gorenjski glas tudi več kot samo časopis.

Tako smo v začetku marca letos zastavili to prireditve v Cerkljah. Že takrat smo napovedali, da gre za prvo prireditve in da bomo v prihodnji z njimi na Gorenjskem nadaljevali. Prireditve v Cerkljah je bila

prebivalcem v sedmih krajevnih skupnostih pod Krvavcem naša nagrada za delo in uspehe, ki so jih v različnih akcijah dosegli v minulem letu. Takrat smo podelili tudi naša priznanja krajevnim skupnostim.

Odločitev, kje bo drugi novinarski večer in kje bomo drugič podelili priznanja krajevnim oziroma krajevnim skupnostim, ni bila lahká. Redke so namreč krajevne skupnosti na Gorenjskem, kjer se glede dela in uspehov v minulem letu ne morejo s prav ničimer pohvaliti. Ko pa je prevladala odločitev, da bomo prireditve tokrat pripravili v škofjeloški občini, smo na podlagi prizadevanj, dela, uspehov in akcij ocenili, da bomo tudi tokrat naša priznanja za delo in uspehe podelili trem krajev-

nim skupnostim in sicer Gorenji vasi

Povsod le glasba

GODBA? NE, TO JE ORKESTER

Kranj - Potem ko je lani aprila že kazalo, da bo kranjski Pihalni orkester izgubil svojega dirigenta Branka Markiča, se je zdaj obrnilo na bolje. Markič je namreč hotel v opozorilo, kako mesto skrbi za svojo godbo, odstopiti. To pa bi po vsej verjetnosti pomenilo tudi razpad (vsaj začasni) kranjskega Pihalnega orkestra.

Zdaj je kranjskim godbenim zagotovljena tista osnova, na kateri tako pomembna glasbena skupina kot navadno občinska godba povsod tudi je, sploh lahko obstaja. Ali so zdaj rešeni vsi problemi Pihalnega orkestra?

Lahko bi tako reklo. Toda še vedno ne moremo razrešiti problema, ki se vleče že leta in leta premalo novih, mladih članov. Poskušali smo že na različne načine, se dogovarjali z Glasbeno šolo, ponujali učencem brezplačno šolanje, preprčevali starše. Toda odziv je pitel, letos smo dobili v orkester le enega mladega. Morda je pri starših teh učencev še vedno zakoreninjeno prepričanje, da smo le pleh muzika, da je bolj ugledno igrati v drugih glasbenih skupinah. Saj naši člani tudi igrajo druge, posebej doleti je veliko tega.

Včasih je za mlade zanimiv program dela, gostovanja...

Tega se pri nas ne manjka, gostujemo doma, pri pobratenih mestih, pa čez mejo. Res je tega veliko, če prištejem še vaje dvakrat tedensko, se srečamo kar okoli dvestokrat v letu. To pa je tako - glasbo je treba imeti rad, potem tudi vaje niso odveč, ne gostovanja, skratka ničesar ne ležko.

Prav gotovo, sicer ne bi nekateri v tem orkestru, tak naziv nosi skupina že skoraj dvajset let, vztrajali cela desetletja...

Seveda, nekateri igrajo že sestdeset let.

Ali to tudi pomeni, da je program prilagojen starejšemu delu orkestra?

Nikakor ne. Mislim, da je celo zahteven. Znani so naši novoletni koncerti; nekaj dni pred koncem decembra predstavimo na koncertu popolnoma nov pro-

gram. Zdaj to počenjam že šesto leto in prav veseli smo, da nas v kinu Center, drugega prostora v Kranju pač ni, pričaka vedno do zadnjega kotička zasedena dvorana. Sklenili smo, da bomo poslušalce presenili še nekajkrat z takimi novostmi, ob desetletnici novoletnih koncertov pa program sestavili iz najboljih že zaigranih skladb. Letos bomo predstavili slovenske narodne, prvič doslej pa smo po-

vabili tudi pevca, baritonista Miha Plajbesa.

Kapelni pri godbah so vedno tudi prirejali skladbe za svojo glasbeno skupino, tudi vi tako delez?

Tudi. Sicer pa tudi najdemo prirede, ampak to ni ravno zelo lahko.

Ceprav ste kapelnik devet let, pa ste orkestru pravzaprav zvezni že tri desetletja. Zaradi česa takšna zvezstvo?

Nekaj bo že zaradi družinske tradicije, saj v orkestru igrata tudi moji očet. Zato sem tudi sam kot učenec glasbene šole začel igrati v orkestru, to pa se je nadaljevalo tudi kasneje, ko sem se odločil za študij čela na ljubljanski glasbeni akademiji. Glasbo je pač treba imeti rad, glasba je lahko vse obenem - poklic in hob. Zame to pač drži in se za masicoga v orkestru.

V navadi je že, da za nekatere nastope povabite tudi druge glasbenike. Ali zato, da vse sku-paj bolje zveni?

Res povabimo nekatere znane glasbenike, skoraj po pravilu so Kranjčani, ni jih ravno tako malo. Problem pa je v tem, ker v orkestru nimamo nekatere instrumentalistov. Manjkojo nam trobentenci. Prav čudno, včasih je bilo to zanimivo in popularen instrument, zdaj se mi zdi, ga v glasbenih solah malo ali skoraj ne poučujejo. Pomagajo nam zato študenti ljubljanske akademije. Tudi tolkalcev manjka, pa

še kaj. Zato vabimo navadno trobentanca Stanka Praprotnika, pozavnista Sašo Grašiča...

In kadar kdo zvoli, orkester pa ima nastop?

Takrat se oprimem sam instrumenta, razen pihal obvladam vse drugo, pa kar gre.

Ste razmišljali še o kakšnih spremembah, novostih, da bi bili tudi po tej strani zanimivi za nove, mlade glasbenike?

Smo. Ampak za vse, kar bi se zdaj domisli, bi rabili več denarja. Mislimo smo tudi že na maržetke, saj gre končno tudi za atraktivnost nekega nastopa, pa se takoj pojavi vprašanje denarja za oblike, dekleta pa bi bile seveda hitro za to. Sindicat, ki je naš pokrovitelj, nam zdaj zagotavlja ob kulturni skupnosti solidno osnovno, za kaj več pa bi morali iskati še kakšnega mecenja. Drugo, to drugače urejajo. Ko smo gostovali po nekaterih italijanskih mestih, smo zvedeli, da starši sami prispevajo za enotno obliko, še instrument kupijo, samo, da mladi glasbenik lahko igra v orkestru. To je tam čast, nagrada.

Pa tudi nabiranje znanja?

Tudi. Praksa v orkestru se obrestuje, saj se mladi veliko naučijo. Ni tako redko, da so prav iz naše ter seveda tudi iz drugih godb mladi izbrali glasbeni poklic. Zame je ta poklic pač najlepši.

Lea Mencinger

Srebrni upokojenski zbor iz Kranja

PEVSKI PATRIOTIZEM DRUŽI STAROSTNIKE

Kranj, novembra - Pred 25 leti je bil na pobudo Matije Cerarja v Kranju ustanovljen zbor Društva upokojencev. Taktirko sta mu vtihtela Tone Marolt in do nedavna Vencelj Sedej, zdaj pa dvajseterica veteranov prepeva pod vodstvom Eda Ošabnika, pevovodje, ki dirigira še dvema radovljiskima zboroma.

Pevovodja Edi Ošabnik

motiv našega druženja pa je tudi družabnost. Potem ko človek dolga leta prepeva, mu srce ne

da prenehati, čeravno mu glas opeša in nima več izrazite moči za zahtevnejše petje. Upokojenski zbori pa svoje programe prilagajo tistem, kar pevci še zmorejo.

Glas kranjskega upokojenskega zabora se očitno daleč razleže in sedanja pevska generacija obeta, da se bo še dolgo. Zbor se je namreč pomladil, od dvajseterice pevcev jih je kar enajst starejših, kar jim je svojevrstna garancija za prihodnost. Vadijo enkrat tedensko, njihov repertoar pa obsegata široko le-tevico zborovskih pesmi. Pevovodja pravi, da se pri izbiri programa ravni po pevcih, pa tudi po občinstvu, ki mu prepevajo.

Zbor, ki mu je letos 25 let, ki ima za sabo vrsto nastopov, vključujuči tudi 14 zborovskih revij, in se ponasi vse polno priznanj, dela s skromnimi denarnimi sredstvi. Ta dobijo od do-

mačega društva, nekaj navrže zvezza upokojenskih društev Slovenije, nekaj honorarji od nastopov na pogrebih, delež prispeva tudi kranjska Zveza kulturnih organizacij. Slednja se je letos ob jubileju še posebej izkazala, saj poleg denarja nudi tudi strokovno pomoč.

Srebrni jubilej bodo pevci pravili s prazničnim koncertom drevi v dvorani kranjske gimnazije. V goste se povabili ženski upokojenski zbor Lipa iz Radovljice (mimogrede tudi v Kranju razmišljajo o ustavoviti ženskega zabora), ki ga prav tako vodi Edi Ošabnik. Dvoje pesmi bo kranjski zbor na jubilejnem koncertu zapel pod taktirko Vencelja Sedeja, ki je z 80 leti najstarejši pevec, donedavna pa je zboru tudi dirigiral. Po stažu najstarejši pa je Jože Cej, ki je član zabora že vseh 25 let.

D. Z. Žlebir

To je res, za tisk je zdaj pripravljena nova zbirka okoli 160 pesmi, toda to ni vse, kar je nastalo v teh letih. Ne morem drugače, kot da pisem in to vsak dan. Zato imam zdaj v predelu že šest rokopisov. Med njimi so trije povsem pripravljeni, lahko bi takoj izšli, če bi seveda našla založnika. Kaže pa, da bo treba znova izdati knjigo v samozaložbi. Zbirka pesmi z naslovom Spominčice bo morda izšla že naslednje leto.

Kaj pa drugi rokopisi?

V zadnjem času veliko pišem prozo. Rada imam svete strani v življenju, zato pišem o ljubezni, o prijetnih platem življenja. Prav to je tudi tema mojega romana Ljubezen v belem in modrem, ki je pripravljen za tisk. Rada pa bi napisala tudi kaj za mladino. Mislim, da izhaja premačlo knjig za mlade, za mladostnike sploh. Govorim izkušen, saj sem včasih iskala za svoje otroke kaj primernega, pa našla zelo malo. Zato je mladinska povest, ki jo imam v mislim, zame pravi iziv.

Delate v zdravstvenem poklicu, imate družino, kdaj pa sploh pišete?

Vstajam zelo zgodaj, sodim pač med škrjančke. Sčasoma si človek pridobi tudi delovne navade, da zmori več - tako sem tudi ob delu dokončala študij slovenskega jezika in psihologije. Da ne bi več pisala, ne, tega si pač ne predstavljam, brez tega ne bi mogla živeti. Upam, da bo vsaj nekaj tega, kar sem napisala, ljudem tudi všeč.

L.M.

NOVA LUTKOVNA IGRICA

Tržič - Lutkovna skupina pri Mladinskem gledališču Tržič je te dni končala s pripravo lutkovne igrice Polonce Kovač Kaj mora sova opraviti jeseni. Igrica govori o sovi, ki ima jeseni dva milijona opravkov in s slikarju, ki želi naslikati takšno sliko jeseni, kot je jesen v resnicu. Obema pa nagaaja pobegli papagaj Pepi iz živalskega vrta.

Potem ko so predstavo že prikazali najmlajšim v tržiških vrtcih bodo danes, v petek, na tej lutkovni predstavi uživali učenci vseh treh centralnih šol. Jutri, v soboto, pa bodo lutkarji igrali za učence podružničnih šol v Lomu in Podljubelju. Igrico so pripravili Slavko Primožič, Tomaž Koder in Tatjana Šmid pod režijskim vodstvom Borisa Kuburiča. Lutke so delo Marice Šmid, vse ostalo, kar je še potrebno za nastanek igrice, pa je skupinsko delo lutkovne skupine.

Boris Kuburič

ureja LEA MENCINGER

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja akad. kiparka Alenka Vice-jo. V Mestni hiši je na ogled *numizmatična razstava*: Kovani denar evropskih držav od 16. do 19. stol. in Spominski denar ob olimpijadi. V galeriji Mestne hiše je na ogled *fotografska razstava* gorenjskih fotoklubov.

V Carniumu, Delavski dom, vrtijo danes, v petek, ob 18. uri amer. komedijo *Velik* (gl. vloga Tom Hanks), ob 20. uri pa amer. srhljivko *Ponorel* (režijo R. Polanski, gl. vloga Harrison Ford).

JESENICE - V razstavnem salonu V. Gregorača v delavskem domu na Javorniku odpira danes, v petek, ob 18. uri razstavu likovnih del slikarja *Marjana Židanca* z Jesenice. Ob otvoritvi nastopa v kulturnem programu Primož Keršan.

V prvem nadstropju Kosove graščine je na ogled razstava *Slovenski gledališki portret*. Še do 26. novembra pa je odprt razstavni izstavni prostor akad. slikarice *Marijance Jemec - Božič*. V razstavnem salonu Dolik razstavlja akad. kipar *Aladin Lanc*.

ŠKOFJA LOKA - Na Loškem odru bo danes, v petek, ob 18. uri predstava *Samomorilec N. Erdmana* v izvedbi KUD Zarja Celje - Trbovlje.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja še do konca tega tedna akad. slikarica *Brigita Požegar - Mulej*. V galeriji Kamen razstavlja akad. slikarka *Alenka Kham - Pičman*.

ŠKOFJA LOKA - Na Loškem odru bo danes, v petek, ob 18. uri predstava M. Frayna *Hrup za odrom* za OŠ I. Grohar. Jutri, v soboto, ob 9. uri bodo predstavili ponovili za OŠ C. Golar. V soboto, ob 19.30 pa bodo Hrup za odrom odigrali za izven. V nedeljo ob 20. uri pa s to predstavo gostujejo v Medvodah.

V galeriji Loškega gradu razstavlja akad. kipar *Ignac Ribič*.

DOMŽALE - V Likovnem razstavnišču Domžale bo danes, v petek, ob 18. uri otvoritev razstave akad. slikarke *Stelke Košir - Petrič*.

KRANJ - Danes, v petek, ob 19. uri bo v Domu JLA v večeru književnika Josip Osti govoril o delih Zdravka Kecmana.

V koncertni dvorani Gimnazije Kranj bo danes, v petek, ob 18. uri slavnostni koncert moškega pevskega zobra Društva upokojencev Kranj.

NAKLO - Danes ob 17. uri odpira v Domu DPO Naklo razstavo, na kateri sodelujejo slikarji Lucija Šubic in Dana Šemrov, Janez Vovk z leseničimi kipi, Boris Udrovč z izdelki v kamnu, aktiv kmečkih žena, Čebelarska družina Naklo in Turistično društvo Naklo.

RADOVLJICA - V OŠ A. T. Linharta danes, v petek, ob 18. uri odprije klubsko razstavo fotografij in diapositivov FK klub Radovljica. Pionirji, člani fotokrščka, pa razstavljajo v pasazi graščine.

KOMENDA - Gledališka skupina DPD Svoboda Duplica bo v nedeljo, 20. novembra, ob 15. uri nastopila s satiričnim kabarem Milaša Mikelna *Zaradi inventure odprto*.

PREMIERA V ČUFARJEVEM GLEDALIŠČU

Jesenice - Jutri, v soboto, ob 18. uri bo v okviru Čufarjevih dnevov na odru Gledališča Tone Čufar doživelova krst nova predstava avtorja Miroslava Pilja Šekaj. Predstavo je režiral Peter Militar, kostumi so delo Anne Čehove, pri likovni in zvočni izvedbi pa sodelujejo še Jože Beneditič, Zoran Najdenov in Janez Mejač. V predstavi nastopajo: Nataša Černe, Igor Škrilj, Franci Černe, Vera Smukavec, Uroš Smolej, Roman Iskra in Alen Djamastagić.

Po premieri se bodo s prireditvijo ob 19.30 svečano zaokrožili Čufarjevi dnevi in sicer sodelitvijo Čufarjevih priznanj.

Pisanje - več kot hobi

NAROČJE SANJ

Naklo - Pod tem naslovom je pred kratkim v samozaložbi, toda ob pomoči kranjske kulturne skupnosti, izšla drobna knjiga črtic in novel, ki jih je Angelica Pogelšek - Pivk naslovala s povsem ženskim naslovom Naročje sanj.

Angelica Pogelšek

Knjižica, ki sicer ni vaš prvev, bo naslednji teden predstavljena tudi na literarnem večeru v okviru Tedna kulture v Naklem. Kako je prišlo do nastanka knjige?

Pravzaprav bi moralta ta zbirka črtic in novel iziti že pred petnajstimi leti, ko je večina teh črtic tudi nastala. Toda zgodi se, da je izšla zbir

PREJELI smo

DA SPOMINI NE ZBLEDIJO

Na pobudo brigadirjev-veteranov MDB in Centra za mlačinsko prostovoljno delo pri RK ZSMS – Ljubljana, smo ustavili INICIATIVNI ODBOR, ki poskuša organizirati takšno obliko delovanja vseh brigadirjev, ki bo nudila možnost koordinacije in sodelovanja.

1. April je dan mlačinskih delovnih brigad.

Nedvoumno je, da bo mlačinsko prostovoljno delo in njegovi cilji imelo v naši družbi še dolgo mesto in vlogo, a v obliki, načinu in času prizerno. Poglavitni in osnovni namen ob fizičnem in strokovnem delu, predvsem druženju, spoznavanju, utrjevanju pridobitve naše revolucije, kot so bratstvo – enotnost, mir, svoboda, samoupravljanje, delovnih navad nikakor ne bo zmanjšalo.

Bridadirjev-veterani, takratna mlačina generacija, smo v večini izšli iz NOB in na svojih plečih ponesli nadleževska bremena pri obnovi porušene domovine.

6000 slovenskih brigadirjev in brigadirk, smo gradili progo BRČKO-BANOVICI. Na 277 km dolgi progi ŠAMAC-SARAJEVO, se je zvrstilo čez 14000 brigadirjev in brigadirkev v teh izmenah iz vse Slovenije.

Ta delovni zagon in polet so povzeli mlajši mlačinci in mlačinke in mi čutimo dolžnost, da ga ohranimo, ne sme iti v pozab.

Veterani – graditelji Novega Beograda iz vse Jugoslavije so 11. aprila v Parku prijateljstva slavili štiridesetletnico začetka gradnje.

Zvrstite so se proslave tudi pri nas.

Slavili smo štiridesetletnico izgradnje proge SEŽANA – DUTOVLIJE. Primorska je slavila 40 letnico začetka gradnje Nove Gorice. Pod Trsko goro pri Novem mestu pa 30 letnico gradnje AVTO-CESTE »BRATSTVO-JEDINSTVO« – Ljubljana Zagreb.

Med podvige slovenskih brigadirjev in brigadirk, poudarjam masovnost udeležbe gradnje AVTO-PUTA »BRATSTVA-JEDINSTVA« od 1. aprila 1948 leta in vse do konca njene izgradnje.

22. oktobra smo se brigadirjev Gorenjske, Kopra, Nove Gorice, Ljubljane, Novega mesta, Maribora in Celja udeležili proslavo ob 40 letnici gradnje avto ceste v Sremski Mitrovici. Na pot smo se odpravljali z raznimi občutki, a zavestno, da gremo na proslavo v imenu vseh slovenskih brigadirjev in brigadirk, predvsem pa, da se je cesta BRATSTVA IN ENOTOSTI zgradila na teh temeljih.

Že ob samem prihodu so se vse dileme razblinile. Pričakali so nas brigadirjev MDB »Milan Stjepanović-Marko« iz Sremski Mitrovici, ki so bili na mlačinski delovni akciji SUHA KRAJINA leta 1985.

V brigadirskem razpoloženju smo skupaj odšli v DOM športov, na osrednjo proslavo. Prisrčni so bili stiski rok z ostalimi brigadirji, pa naj je to bil brigadir Slobodan, Aca, Pera, Mirsad,

Ahmed ali Alija. Bili smo Jugoslavija v malem. Z nagnjeni in ozako proslave, nas Slovence ni bilo težko najti in ganljiva so bila srečanja z znanci iz drugih republik po štiridesetih letih.

Po uradnem programu smo si ogledali filme o mlačinskem delovnih akcijah, nato se z avtobusi odpeljali na mesto Preboja Sremske fronte, »Spomen groblja«.

Naša delegacija je položila venec, si ogledala prioritete preboja, nakar smo se vrnila na tovarisko srečanje. Ob tem srečanju smo brigadirji dokazali, da duh Bratstva in enotnosti ni zamrl, le da a je treba gojiti in naprej razvijati.

Organizirano, se bomo lažje udeleževali obletnic-proslav, saj so te oblike sodelovanja-druženja, lahko učne ure za mlači.

Na željo brigadirjev – veteranova, nam v tovarnih pripravah Občinski komite ZSM in SZDL – Škofova Loka nudi vso podprtvo, v pobudi organiziranosti brigadirjev, udeležencev prostovoljnega akcij, ki so bile lokalne, regionalne, republiškega, zveznega in mednarodnega pomena leta 1946 pa do danes.

Naša naloga naj bi bila predvsem skrb za ohranjevanje in utrjevanje tradicij mlačinskih delovnih akcij, sodelovanje z vsemi brigadirji, sodelovanje pri sedanjem brigadirskem delu, zbiranju gradiva, ter nenehna čvrstitev naše organiziranosti.

Naj zaključim z besedami, ki jih je v Sremski Mitrovici izreklo predsednik mlačine Jugoslavije – Branko Greganović: »Danes, ko beležimo 40 let od prve delovne zmage, s katero je začeta velika trasa bratstva in enotnosti, smo ponosni, ker smo generacija, ki se ima na kaj ostoniti, ampak tudi tista, ki se ne zadovoljuje samo s spomini na prve prosto voljne dela mlačin. Naši starši so izgradili avto-ceste za svojo bodočnost – za nas. Na nas pa je, da oboroženi z znanjem, poštenjem in delom korakamo še bolj hitro in boljše v svet napredka, ustvarjajo in ljubezni.«

Zbačnik Sonja – Zofka

IZJAVA

Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mlačine sta v času politične krize pred 17. septembrom CK ZKJ in zaradi pritiska Predsedstva SFRJ na Skupščino in ustavne komisijo v zvezi s sprejemanjem ustavnih dopolnil, podprtli slovensko politično vodstvo v obrambi slovenske suverenosti. Terjali smo nepopustljivost in odločnost pri obrambi človekovih pravic in naslonitev na demokratične sile v Sloveniji. Začasni »razplet« krize ocenjujemo kot nesprejemljiv politični kompromis.

V zvezni skupščini sprejeti ustavni dopolnil k zvezni ustavi po naši oceni bistveno načenjajo suverenost slovenskega naroda. Nerasumljivo nam je ravnanje delegatov Skupščine SR Slovenije, ki so na podlagi poročila svojega predsednika, ne da bi se seznanili s tekstrom

ustavnih dopolnil, sklenili, da referendum ni več potreben. Po novem zahtevamo, da vsako spremembo republiške ali zvezne ustave sprejememo na referendumu.

Volitve člena Predsedstva SR Slovenije so ponovno razkrile absurdnost veljavnega volilnega sistema, zato zahtevamo neposredne in svobodne volitve.

Janez Janša, Franci Zavrl, Ivan Borštnar in David Tasić, obsojeni na ljubljanskem procesu, so dobili pozive za prestajanje kazni, čeprav Komisija Skupščine SR Slovenije ni dala svoje ocene o ustavnosti in zakonitosti procesa in spornega vojaškega dokumenta. Slovenska državna oblast torej ni sposobna ali ni pripravljena, da zaščiti pravice državljanov.

Republiška konferenca SZDL oz. njen Predsedstvo tak razplet dogodkov očitno dovoljuje ali celo podpira. Po vsem tem se sprašujemo, ali se sme SZDL še predstavljati kot legitimna zveza slovenskih državljanov in njihovih združenj, ki naj bi se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic, politično in ekonomsko svobodo ter pluralistično družbo.

Slovenska kmečka zveza Zveza slovenske kmečke mlačine

UMNO GOSPODARJE- NJE, RAZMETAVA- NJE DENARJA ALI GOSPODAR- SKI KRIMINAL?

Skozi Studeno prav zdaj bolj Ali manj vneto izkopavajo telefonski kabli, ki povezuje Železnike s Selci, Bukovico in Škofov Loko. Ni dolgo tega, odkar so ga polozili in porabili precejšnjega denarna sredstva za nakup kabla, izkop, morebitne odškodnine in izdana soglasja.

Se pred zimo naj bi se lotili rekonstrukcije nekaterih cestnih odsekov v Selški dolini v skupni dolžini kakih 5 kilometrov, za kar je denar že zbran. Cestno podjetje je že pripeljalo del mehanizacije, da bi z delom čimprej lahko pričeli. Stroji so kak tedeni stali na Studenskem polju, nato so jih odpeljali. Pri ogledu terena so namreč ugotovili, da po predvideni cestni trasi (ali preblizu nje) teče telefonski kabel, ki ga je seveda treba prestaviti in se rekonstruktuirati ceste lotiti še po končani prestaviti, saj menda vendar ne gre, da bi kabel potekal pod cesto ali pod cestno kanalizacijo, mar ne? Dela so se spet lotili po tistem starem: kufre gor, kufre dol, kaj pa koga briga, če gre po zlu kakih 100 milijard, namenjenih za rekonstrukcijo ceste v letošnjem letu – pred zimo. Če ne briga to tistih, ki bi jih moralno, torej izvajalcev in v prvi vrsti nadzornih in planških organov, briga v vsakem primeru nas, torej tiste, ki bomo vse skupaj prej ali silej plačali, ne nazadnje tudi v obliki cestnine pri registraciji

Istočasno predlagam javnemu tožilcu Gorenjske, da celo zadevo prouči še s stališča gospodarskega kriminala – nesporno gre za malomaren odnos do družbenje lastnine, zaradi česar je škoda že nastala in tudi od njega terjam javen odgovor v bližnji prihodnosti.

so mu zagotovili, da bo gledališče v Kopru ostalo. Naslednji dan je prispel v Kranj še novi umetniški vodja koprskega gledališča tov. Jože Tirin, bivši direktor Mestnega gledališča v Ljubljani. Po sestanku z ansamblom je vodil razgovore z nekatirimi člani ter sklenil pogodbe z Lacijem in Anko Cigoj, Jožetom Pristovom, Nado Bavdžačo, Jožetom Zupanom in Marijanom Staretom. Ostali bi prišli v poštveni kasneje. Težki trenutki! Družina gre naravnati!

Dne 25. septembra zaključena predstava za »Iskre«. Zasedena dvorana do poslednjega prostora. Po predstavi je Beno Dežman prinesel na oder šopek cvetja ter se poslovil od ansambla in imenu vseh onih iz »Iskre«, ki so obiskovali naše predstave. Mnogo njegovih besed je šlo skozi solze.

Dne 26. septembra druga zaključena predstava za »Iskre«. Polna dvorana. Presodi, dragi bralec sam resničnost Mrazovih izjav, da so bili delavci iz »Iskre« s silo tirani v gledališču. Ob določenem času, ko bi se moralno pričeli predstava, se je dvingil zastor. Na odru so stali člani ansambla v civilu! Upravnik Gostiša je povedal, da predstave ne bo, ker je Metod Mayr zbolel. Tako je bilo naše zadnje svidenje z obiskovalci iz »Iskre« brez predstave in »civilno«.

Uro pred predstavo je ta dan omagal naš najstarejši član Metod Mayr. Pretežki so bili udarci zadnjih dni za tega veterana kranjskega gledališča. Dobil je težak živčni zlom. Ko so se zbirali obiskovalci »Iskre« k predstavi, sva ga nesla jaz in Mirkog Cegnar v rešilni avto.

»Smej se, bajaco...!«

Tako je naš najstarejši igralec ležal v bolniški postelji, delavci pa so odhajali iz dvorane. Tisti de-

PODLISTEK, PISMA, ODMEVI

OSNOVNA ŠOLA BRATSTVO IN ENOTOST

64000 KRANJ

Komisija za delovna razmerja OSNOVNE ŠOLE BRATSTVO IN ENOTOST KRANJ razpisuje za DOLOČEN ČAS prosta dela in naloge

UČITELJA RAZREDNEGA POUKA od 1.12.1988 do 6.1.1989
PSIHOLOGA od 1.12.1988 do 31.3.1989 z možnostjo podaljšanja delovnega razmerja do izteka poročnega dopusta.

Pogoji: višja oziroma visoka izobrazba ustrezne smeri.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslje v 8 dneh. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh.

VEČ KOT ČASOPIS

IZ ZGODOVINE

Ivan Jan 29

Prenašanje prvih uporniških isker na Koroško

Koroška je tudi po plebiscitu leta 1920 ostala pod Avstrijo, od marca 1938 pa je ječala tudi pod Hitlerjevo peto, ki je uničevala predvsem zavedne slovence kar se po svoje nadaljuje tudi dandanes. Nacistična okupacija je aprila 1941 zajela tudi Slovenijo, ki je bila v sestavi Jugoslavije, ali natančneje: Štajersko in Gorenjsko. In ko je bila 27. aprila 1941 osnovana Osvobodilna fronta, najprej imenovana Protiimperialistična fronta slovenskega naroda, ki se svoj program najprej povzela v sedmih, nato pa v devetih točkah, je 2. točka govorila (da je cilj programa OF tudi): »Osvoboditev in združitev razkosnega slovenskega naroda.«

To je bil zgodovinski in domoljubni cilj OF!

Zahodni del Koroške je sodil v operativno območje Gorenjske. S tem je bilo za gibanje v njej tudi zadolženo pokrajinsko vodstvo na Gorenjskem, kar tedaj seveda ni moglo biti znano javnosti. Tako je štab 1. grupe odredov imel tudi nalogu, da poleg Gorenjskega in Kokrškega, čimprej osnuje tudi Koroški odred (glej Glas G., 8. 4.). Zaradi še hujših razmer, kot so bile na Gorenjskem pa tega v letu 1942 ni bilo mogoče udejaniti.

Toda, tovrstna naloga je bila neprestana. Zato je gorenjsko pokrajinsko partizansko vodstvo poskusilo na Koroškem vsaj s prvimi ogledi in navezovanji s protinacistično nastrojenimi Slovenci. In to se je začelo prav v najhujših dneh NOB, poleti 1942. V Ljubljani je bilo že nekaj let več koroških ubežnikov, ki so pobežnili pred nacistično zasedbo. Med njimi tudi zavedni Ivan Županč-Johan, ki se je že leta 1941 priključil partizanom na Dolenskem. Spomladi 1942 je z drugimi partizani iz Dolomitov prišel na Gorenjsko. Tu ga je dobil Lojze Kebe - Stefan, ki je bil grupni politkomisar in hrkati sekretar Pokrajinskega komitepta KPS za Gorenjsko. Le-ta je Županec dal prve napotke za delo v njegovih rodnih krajinah. Bil je z Obrirja blizu Železne Kaple. Kmalu nato je odrinil prek Karavank. To se je zgodilo okoli 7. julija 1942. Na to nevarno pot z njim je šel Alojz Župan-Peter, predvojni komunist (starci oči zdaj mladega in že znatenitega smučarskega skakalca Matjaža Župana) iz Dupelj: Tako je prišlo do prvih stikov z njegovim bratom in sestro, ki je bila poročena v Železni Kapli, v Kortah. Selah in v bližnji okolici. Dobil je tudi prve stike z »zlepimi kadrovci«, ki so se skrivali pred nacisti, in vsem razlagal, z kaj gre. Na tem delu Koroške, ki je spadal v delovno območje kranjskega okrožja, so ljudje tedaj prvič slišali vsaj nekaj o pravem partizanskem boju in o OF. Toda, kaj več tedaj še ni bilo moč napraviti. Za tem sta se prva partizanska glasnika vrnila po ročat na gorenjsko stran. Po tem je Županec še včekal in z novimi pomočniki odšel v svoje kraje ter vzpostavil stik tudi z Jurijem in Karлом Pušnikom-Gašperjem v Lobniku. Tja je z njim šel tudi politični delavec Stane Mrhar in sestavili so prve odbore OF.

S podobno nalogo je malo kasneje – septembra 1942-odšel na zahod tudi Matija Verdnik ((Stajži, Moti) Tomaž, politkomisar Gorenjskega odreda. Prihodnji: Tudi v času okupatorjeva ofenzive napredni partizani niso mirovali

XOŠČEK MEŠA v stresnem oknu

mira Radovljica tel. 75-036

France Trefalt

KAKO SO UKINJALI PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

6

O, kako bedna in slab skrita obličja likvidatorjev našega največjega dosežka v gorenjski kulturni. To, kar obljubljajo, bi bilo 3-krat več kot sedanja najvišja subvencija gledališču. Pod to masko vidimo resničen obraz prav dobro in natančno.

O tej zgodovinski seji na kratko: Večina ansambla je bila navzoča, da s svojo prisotnostjo do kaže svojo ljubezen do gledališča tudi v tej najtežji – smrtni ur.

</div

*Zbor slovenskih kulturnih delavcev**Zbor slovenskih kulturnih delavcev*

Suverenost je mogoče uveljavljati samo v demokratični

Ali je pravkar končani Zbor slovenskih kulturnih delavcev v dveh dneh - če pa bi bilo treba pa tudi dlje, je bilo domenjeno na začetku - tudi dejansko zaokrožil na čase burno, na čase tudi čustveno, a vendarle pretežno razumsko izmenjavo mnenj, zahteve, pričakovanj o različnih pojavnih oblikah slovenske suverenosti - niti ni tako pomembno. Verjetno bo priložnosti za razčiščevanje ter poseganja v zgodovino, da bi vendarle prišli do korenin problemov in pojavitve, še veliko - kjerkoli. Bolj pomembno je bilo pravzaprav to, da so si slovenski kulturniki in razumniki nastavili zrcalo in ugotovili, kar se pač morali ugotoviti: da s sliko, ki se je pokazala, niso zadovoljni. Se več: samostojnost, neodvisnost, samovladanje ali kar že razumemo pod besedo suverenost, očitno ni nekaj samo po sebi danega.

France Bučar za Gorenjski glas: "Po moji oceni je osrednja tema tega kulturnega dne predvsem vprašanje referendum. Potrebno je vložiti še zadnje napore, da do tega zares pride. Ne pričakujem pa kakšnega posebnega rezultata, ker vse kaže, da se je naša politika odločila, da gre vse skupaj skozi in so tukaj potem samo še zadnji vzduhljaji. Vsekakor pa mora tudi slovenska inteligencija (ponovno) reči svojo besedo."

Bogdan Pogačnik za Gorenjski glas: "Kultura je bila vselej temelj za obstoj slovenskega naroda. Tudi danes se moramo, čeprav smo formalno v lastni državi, znova boriti za svojo suverenost in samobitnost. Zopet pa je kultura tišta, ki se poleg mladih ljudi, ki niso obremenjeni s predstoji v strahovi preteklosti, najbolj zavzema za to, da ostanemo to, kar smo - Slovenci, odprtici sicer vsakomur, vendar pa ostajamo sami svoji, ker kultura nikoli ni bila ustvarjena za to, da bi se komurkoli podrejala. Bistvo vsake kulture, torej tudi slovenske, je svoboda."

Boštjan M. Zupančič za Gorenjski glas: "Potrebno je videti ljubljanski proces in oceniti, kako to vpliva na suverenost slovenskega naroda. Druga stvar, ki se mi zdi pomembna ob današnjem dogodku, pa je ali govorimo o pravni suverenosti ali govorimo o literarno - domišljiski suverenosti. O pravni suverenosti slovenskega naroda po mojem ne more biti govora, klub vsem deklaracijam, ustavim... kajti pravna suverenost pomeni vojsko, diplomacijo in finance, pomeni oblast na svojem področju in primer Janše dokazuje, da te suverenosti pri nas niso. Kar pa se tiče druge, metaforične suverenosti, o kateri je morda lahko govor, gre, bom rekel naravnost, za vprašanje, ki ga mora pri nas vsak posameznik najprej razrešiti vsak pri sebi, se potem združiti v celotu in doseči tudi pravno suverenost, pri čemer pa brez tveganja seveda ne bo šlo!"

Dimitrij Rupež za Gorenjski glas: "Moje izhodišče je, da ne le, da smo del suverenosti izgubili, marveč Slovenci prave suverenosti nikoli doslej niti nismo imeli. Ob pogovorih o suverenosti pogosto pozabljamo na zelo pomembno komponento suverenosti - demokracijo. Znana je celo vrsta suverenih držav, ki pa so nedemokratične. Ne moremo se boriti za suvereno republiko, navznoter bi bili pa nedemokratični. Kar pa se tiče ideje o demokratični zvezzi, je danes to malo drugače: mimo, da bi bilo nujno in imenu nekega pluralizma in raznovrstnosti političnega prostora ustanoviti takšno zvezo. Kakšna pa bi bila njena vloga, seveda ni odvisno od nas, kajti sami vidite, da se naša politična klima spreminja iz dneva v dan."

anketa: Vine Bešter
foto: Gorazd Šink

Kolikšna demokracija?

Zbrani na Zboru slovenskih kulturnih delavcev so se teme o suverenosti lotili sistematično, saj so obravnavali kolikortoliko zaokroženo zgodovinsko in ekonomsko vprašanja, ustavno problematiko, vojaško jezikovne zadeve in druge sicer na osnovno temo vezane splošne zadeve. V uvodni besedi je Miloš Mikeln razložil vzgibe, ki so vodili k izbirni teme, pri čemer se niso ozirali na to ali bo ta pogoda tako slovenski ali jugoslovanski politiki. Tema pa prav danes kar krči po obravnavi, saj je govoriti o suverenosti enako kot govoriti o doseženi stopnji demokracije. Prav gotovo je slovenski narod na usodnem razpotoku, ko se postavlja vprašanje, ali si pot pravzaprav lahko svobodno izberi. Slovenija si zdaj na način, ki ni najmanj lahek, isče pot nove enotnosti.

To misel je povzel tudi Jože Smole, ko je govoril, da skuša SZDL Slovenije odražati paletto najrazličnejših, alternativnih interesov ljudi, pri tem pa si nihče ne sme lastiti monopola nad resnico. SZDL naj bi postala prostor argumentiranih spopadov nasprotnikov in mnenj, prostor, ki naj pomaga razvijati civilno pravno družbo, takšno, ki dosledno spoštuje obstojno zakonodajo. Ni se strinjal z mnenji, ki jih je zdaj slišati, da je namreč slovenska politična vodstvo znova napacno ocenilo avtentične zahteve in potrebe ljudstva. Še važnejše pa je, da nismo uspeli vzpostaviti zavesti o tem, da je človek kot svobodna oseba absolutna vrednota, temelj suverenosti.

Suverenost pa je Janez Stanovnik označil kot sposobnost brezprizvenega odločanja in izvrševanja takih odločitev. Po Stanovnikovem mnenju je slovenski narod svojo moč našel v volji, ki je obstajala že pred potrditvijo v Kočevju in Črnomlju.

O suverenosti pač ne more odločati le en sam niti skupina, pač pa le ljudstvo. Toda, tako meni Stanovnik, v ljudstvu imamo še vse preveč posameznikov, neinformiranih, nezainteresiranih. Odločilna zgodovinska krizpot

linistične budnosti in vojaških procesov, se je spraševal Tone Pavček. Prepričan je, da je osnovno vprašanje suverenosti vprašanje demokracije. Ko govorimo o suverenosti, se danes slepimo s pritrjevanjem politični laži o »že doseženem stanju«. Med suverenost in demokracijo pa mora stati enačaj, stati mora med nelodljivostjo svobode posameznika in skupnosti, civilne družbe in države. Krivdorek vojaškega procesa nam govor, da takšnega enačaja nisro znali doseči, da je slovensko politično vodstvo znova napacno ocenilo avtentične zahteve in potrebe ljudstva. Še važnejše pa je, da nismo uspeli vzpostaviti zavesti o tem, da je človek kot svobodna oseba absolutna vrednota, temelj suverenosti.

Suverenost pa je Janez Stanovnik označil kot sposobnost brezprizvenega odločanja in izvrševanja takih odločitev. Po Stanovnikovem mnenju je slovenski narod svojo moč našel v volji, ki je obstajala že pred potrditvijo v Kočevju in Črnomlju. O suverenosti pač ne more odločati le en sam niti skupina, pač pa le ljudstvo. Toda, tako meni Stanovnik, v ljudstvu imamo še vse preveč posameznikov, neinformiranih, nezainteresiranih. Odločilna zgodovinska krizpot

gleda na to, da je sam postopek proti Borštnarju, Tasiću, Zavrlju in Janši potekal v okoliščinah, ki so že začetni dvom o zakonitosti procesa in zakonski podlagi tega procesa samo še potrdile in do bolečine okrepile;

glede na to, da sta sodbi zoper četverico zaradi svojih protislovnosti, nedorečenosti, ko spregledujeta vrsto bistvenih vprašanj, med njimi predvsem vprašanje ustavnosti pravtista dokumenta, katerega naj bi četverica izdala kot vojaško skrivnost, strokovni in nestrokovni javnosti jasno dokazali montiranost tega procesa; glede na to, da je postopek kljub opozorilom najvišjih predstavnikov slovenskega naroda na slovenskem teritoriju potekal v neslovenskem jeziku, s čimer sta bili kršeni tako slovenska kot jugoslovenska ustava;

glede na to, da je bila pri Skupščini SRS celo ustanovljena komisija, ki naj bi proučila ustavnost in zakonitost postopka;

Zbor slovenskih kulturnih delavcev dne 15. novembra v Ljubljani presoja:

1. da je sodba zoper četverico v nasprotju s slovensko in zvezno ustavo;
2. da je sodba izdana na podlagi zakonov, ki to niso, ker so nedoločni in torej protiustavni;
3. da je v zadevi sodilo vojaško sodišče, ki v pravnem državi ne more imeti pristojnosti nad civilnimi osebami in je sodba že zaradi tega povsem nesprejemljiva;
4. da celoten primer predstavlja vsaj napad na suverenost slovenske pravosodne oblasti, najverjetnejše pa zavesten napad na suverenost celotnega slovenskega naroda.

Spričo tega Zbor slovenskih kulturnih delavcev danes in takoj kot najmanj zahteva vsaj:

1. da je ustrezni zvezni in republiški zakonodajni, sodni in upravni forumi preprečijo izvršitev te sodbe, ki je bila vsekakor izdana proti volji slovenskega ljudstva;

2. da se storiti vse, da bi se spremeni absurdna zakonodaja,

na podlagi katere je bila tako monstruozna sodba sploh lahko izdana.

Izjava dramskih umetnikov

Na pobudo Izvršnega odbora Združenja dramskih umetnikov Slovenije na seji 7. 11. 1988 je predsedstvo Združenja po posvetovanju z vsemi pododbori v slovenskih gledališčih sklenilo javnosti posredovati naslednjo izjavo:

Nam, slovenskim gledališkim ustvarjalcem, igralcem, režiserjem in drugim, je slovenski jezik temeljno izrazno, ustvarjalno in delovno sredstvo. Ponosni smo nanj, radi ga imamo in spoštuemo ga. Zahievamo, da ga spoštujejo tudi drugi.

Ves čas sojenja proti Janši, Zavrlju, Borštnarju in Tasiću smo Slovenci v najrazličnejših institucijah, skupčinah, družtvih in kot posamezniki zahtevali, naj teče postopek pred ljubljanskim vojaškim sodiščem v slovenščini. To se ni zgodilo kljub naporom slovenske javnosti. Slovenski jezik je bil zapostavljen, potisnjen v kot, poteptan in z njim ustavna pravica slovenskega naroda. Zato slovenski gledališčniki, člani Združenja dramskih umetnikov Slovenije izjavljamo: če bodo 21. 11. v Sloveniji obsojeni v neslovenskem jeziku odšli na prestajanje zaporne kazni, člani Združenja dramskih umetnikov Slovenije v znak protesta proti nespoštanju slovenskega jezika tega dne na Slovenskem ne bomo javno nastopali.

voj pa je pokazal, da so splošne in skupne ideoleske predpostavke dosegle svoj višek, da so se izčrpale in za prihodnost niso več uporabne. Slovenija je industrializirana in onesnažena, kot da v njej živi deset milijonov ljudi. Tak dosedanje razvoj je bil del politike, ki je hotela državo hitro industrializirati, ponuditi delo industrijskim množicam, jih po hitri poti predelati v delavski razred, ki bi potreval legitimitet revolucionarne oblasti. Po Kavčičevem mnenju je takšen dosedanje razvoj katastrofičen. Pri tem pa, četudi načrti za izhod obstajajo, je vendarle zavest naši lastni prihodnosti še preveč šibka ali pa je sploh ni - kot bi se bali lastne prihodnosti.

pa smo doslej uspešno prehajali, kadar smo imeli mäšovno celotno slovensko ljudstvo zavedno in mobilizirano v skupnem cilju. V tem okviru bi morali še kako

Ustavne spremembe

Pri sprejemanju nove, moderne ustave vsekakor ne smemo ponovno priti v položaj, da ne bi vedeli, kaj smo sprejeli in da bomo še čez leta ugotavljali, koliko suverenosti bomo Slovenci zgubili z ustavnimi spremembami. Za vsako pravno normo je ob njenem sprejemu treba vedeti, kaj prinaša. To še tem bolj velja za ustavne norme, s katerimi se odloča o položaju slovenskega naroda in drugih narodov v federaciji.

dr. Ivan Kristan

Ali je temo, o kateri so govorili slovenski kulturniki priklicali slovensko uporništvo zoper vsljene metode izrednih stanj, sta-

razmisli, kaj bi pomenil referendum o ustavnih spremembah - ali bi pomenil utrjevanje enostnosti volje, moči, utrjevanje suverenosti.

Zveza razuma

Ko je govoril o slovenski demokratični zvezzi razuma in slovenskem političnem neredu, kot je svoj prispevek označil, je Dimitrij Rupež dokazoval, da slovenski nacionalni partiji ni uspeli ohraniti narodove suverenosti, saj dosedanja razprava še ne zastavlja bistvenih vprašanj o demokraciji. Ko je govoril o prihodnosti Slovenski demokratični zvezzi razuma, je zboru predlagal, naj dosedanje iniciativni odbor preimenuje v ustavnini, ta je dobil tudi nalog, naj do 10. decembra pripravi ustavni občni zbor zvezne razume.

Slovenci smo s sprejetjem ustavnih dopolnil mnogo izgubili, je zatrdil Ivan Kristan, ko je polemljal z Miranom Potrčem in njegovimi izjavami v Sevnici. Kristan je menil, da se s tako postavljenimi ustavnimi dopolnilmi se ne zastavlja bistvenih vprašanj o demokraciji. Ko je govoril o prihodnosti Slovenski demokratični zvezzi razuma, je zboru predlagal, naj dosedanje iniciativni odbor preimenuje v ustavnini, na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo omejnost slovenske suverenosti. Vsekakor so dopolnila k ustavi pisani na takoj, kot da se je prenos suverenosti že zgodil. Zato bi morali zavrniti dopolnjevanje ustave in se odločiti za novo. Kaj je pogajanje, kot jih je označil, nismo dobili nič, »vrgli so nas iz našte hiše«. Kje je tu zmaga, kje kompromis. Po njegovem meniju povečujejo

Zbor slovenskih kulturnih delavcev politični ureditvi

Suverenost je vprašanje demokracije

Trdno sem prepričan, da je osnovno vprašanje suverenost vprašanje demokracije. Z omejeno demokracijo ali s tako imenovanimi postopnimi koraki k demokratizaciji imamo lahko le delno, okrnjeno, nikakršno suverenost. Povedati to resnico o nepravi suverenosti je kajpak dolžnost, ki me spominja izreka: Ako ti ne bodo govorili, bo kamenev vplilo.

Ko duhovno premraženi (ob koncu slovenske pomladi?) bivamo v mrzli domačiji in se sprašujemo o svoji prihodnosti, nam kaj malo pomagajo še kadeče se besede o socializmu po meri človeka, o slovenski suverenosti, če se ta visoka in lepa gesla fizično pred nam, kakor bi jih polil s kropom. Strah pred perspektivo, ki to ni, narekuje premisleke o potek resnične demokracije, resničnega političnega pluralizma, resnično odprtne družbe in ne več zgolj o enostranskem monopolu nad resnicami življenja in suverenostju naroda. Mesto slovenskega kulturnika pri tem je določeno in to v temeljni funkciji kulture same: je v odklanjanju poslušnosti modnim ali dnevnopolitičnim resnicam, v kocbekovski zavezanosti svoji resničnosti, v zvestobi svoji usodi, za polnost svojega življenja in enake polnosti naroda, v katerega si bil postavljen z rojstvom, določen za pripadnost tej narodni in kulturni skupnosti - ali za odpadništvo. In isto velja za vsakega.

Tone Pavček

bila obenem tudi demokratična. Šeljko je nato predstavil del odgovorov slovenskih pisateljev na objavljene ustavne amandmaje.

O suverenosti naroda in države je govoril Boštjan M. Zupančič in pri tem opozoril na sedajne prebjanje slovenskega naroda, na pojavitvenje tako imenovane javnosti. To, kar se sedaj dogaja v Sloveniji, je po njegovem mnenju preizkus zahodne civilizacije, ob tem pa ni nepremembro, ali bomo to energijo zadržali zase, ali pa se bomo odprli tudi drugim v Jugoslaviji.

Zbor slovenskih kulturnih delavcev se ni izognil niti tako imenovanih vojaških vprašanj.

Ko je Zdenko Roter predstavljal nekatere podatke iz ankete o slovenskem javnem mnenju, je ugotovil, da imajo Slovenci povsem »normalen« odnos do JLA, normalen in kritičen odnos do vprašanih splošne ljudske obrambe in družbene samozračitve. Pred kratkim objavljena anketa je pokazala, da v Sloveniji ni nikakršnega protiarmadnega razpoloženja, napadov in kontrarevolucije. Z dobrino mero prizadetosti je o jeziku v JLA govoril Franci Sterle in omenil ustavno možnost formiranja vojske tudi po nacionalnih enotah.

Ingo Paš se je razgrel ob ugovarjanju, da ni vsebina ustavnih dopolnil niti jasna niti usklajena. Nekatere formulacije, ki jih zdaj prinašajo dopolnila, je označil kot pitljiska, saj so zastavljena tako, da si jih lahko vseado tolmači po svoje. Ali naj bo potem to tudi zagotovilo ustavnost, ko pa se v praksi pojavlja, da je nekaterim državnim organom vprašanje varovanja suverenosti naroda le drugorazredno vprašanje. Dal je pobudo skupinom, naj se najprej razresijo temeljni odnosi v federaciji, vse federalne pristojnosti pa bi morale biti takšativno naštete.

Kaj pa slovenski jezik?

Že Ingo Paš je s tem, ko je navedel, da akt državnega organa, s katerim se prizadene element državne suverenosti - misil je jezik - nima učinka, načel nov sklop razprav. V pravni državi bi sicer veljalo, da gre tak na sodba kam drugam kot v kos, pri nas pa je drugače, saj smo, kot se je izrazil, pravno nepravna država.

Janez Dular pa je okreal Slovence, ki ne skrbti niti za tisto suverenost, ki jo imamo, končno to ni le dolžnost, pač pa tudi pravica varovanja. Kako bi drugače razumeli, da se pravici, ki jo glede jezika zares imamo, nemaločrak odpovedujemo in pri tem navedel nekaj primerov, od katerih je pač najbolj znacen, da imajo naši osnovnoscilci najmanj ur pouka materinščine v Evropi.

Janez Menart je menil, da družba, ki je dopustila prevlado razrednega nad nacionalnim, ne more reševati uspešno vseh vprašanj, še posebej, ker po njegovem mnenju manjšina, partija, odloča o vsem. Ocenil je, da gre za takovo imenovanje narejeno suverenost tako v republiki znotraj kot tudi navzven. Na videz zaskrbljeni za usodo naroda, pa se zahtevamo, da slovenski vo-

nost slovenskega jezika in s tem suverenosti slovenskega naroda, na to je jezikovno področje so ga po njegovem mnenju zožili slovenski politiki.

Kritike slovenske politike se je v svojem prispevku lotil tudi Matevž Krivič, saj se ne strinja z informacijo, da slovenska stališča glede ustavnega dopolnila o finančiranju JLA niso bila neuvoščevana. Celo več, zdi se mu, da so pri tem v ustavni komisiji enostavno spregledali zanko. Zbor je nato sprejel tudi sklep, naj v zboru združenega dela o tem govori Boštjan M. Zupančič.

Kaj zapisati ob koncu drugega zborna? Za razliko od junijskega je bil pač za dobro mero bolj glasen, bolj prizadet, saj so ugledni kulturni delavci in politiki na čase tudi v vročimi besedami razpravljali o tem, kako si in kako bi si moral zagotovljati svojo suverenost. Koliko bo k tem prizadevanjem prinesla tudi nova zveza razumnikov, bo povedal čas. Ta bo končno tudi merilo zahtevam po ukinjanju partijskega monopola nad vsemi družbenimi področji. Razpravljalcji so še poudarjali, da je še vredno razmislet, če naj se ustavnih amandmajih odločamo z referendumom, še posebej, ker so pravniki pa tudi drugi navajali vrsto hudo kritičnih pripomemb na nekatere amandmaje in pri tem opozarjali na izgubo suverenosti, ki da jo prinašajo v sedaj sprejeti oblike. Vsi pa so bili mnenja, da se suverenosti, ne glede na to, da imamo pri tem različna videna, že dolgo nismo tako zavedli, kot prav ob sojenju četverici, ob spravovanju, ali si res samovladamo ali pa je to le naša predstava.

Lea Mencinger

jaki v JLA govorijo v svojem jeziku, dopuščamo namerno žaljivost odgovora, ki zadeva jezik, itd. Po njegovem je rešitev iz takšnega položaja v neposrednih volitvah in v konfederativni ureditvi države.

Ko je Jaša L. Zlobec razpravljal o suverenosti, se je prav tako dotaknil jezika naroda. Ob sojenju četverici je seveda glede jezika šlo za eklatantno protiustavno. Toda proces je brez dvoma izpostavil tudi druga vprašanja - vprašanje demokracije, javnosti dela institucij, nedovolnost sodišč, političnih procesov kot preiskušenega orodja socialističnih oblasti... Proces torej ni načel le vprašanja suvere-

Izjava Društva slovenskih pisateljev

Še enkrat: za referendum, zoper amandmaje!

1. Leta 1945 je Boris Kidrič rekel, da revolucija pomeni praktično urenčičev poezije genialnega Franceta Prešerena in da poslej na Slovenskem ne more več biti spora med idejami in življenjem. Že kmalu po tej izjavi so morali umolkniti ali celo v zapor pomembni slovenski pesniki in pisatelji: Vitomil Zupan, Dušan Pirjevec, Jože Javoršek, Ludvik Mrzel, Igor Torkar, Bojan Štih, Marjan Rožanc, Edvard Kocbek in mnogi drugi. Iz tega izhaja, da so slovenski pisatelji lahko na moč nezaupljivi do ideoloških konstruktov, kot je današnji - v zvezi z ustavnimi amandmaji - o doseženem soglasju v slovenski družbi, ki ga motijo le zionamerni posamezniki, poleg njih pa nestrokovne in netočne izjave, kot je izjava Društva slovenskih pisateljev Za referendum, zoper amandmaje! (3. novembra 1988).

2. Miran Potrč trdi, da se slovenski pisatelji ne spoznamo na ustavno pravo, kar do neke mere drži. Vemo pač to, da v svetu veljajo tudi dvesto let stare ustave, ki jih razume, denimo, vsak »neposredni proizvajalec v združenem delu«, pa kljub temu niso ovira gospodarskemu razvoju ali razvoju demokratičnih odnosov.

3. Potrč v nekateri drugi zagovorniki amandmaje trdijo, da z njimi - čeprav smo veliko pristojnosti prenesli v federacijo - Slovenci nismo tako rekoč nič izgubili. »Matematiki«, pri kateri tisti, ki mu je bilo nekaj odvzeto, ničesar ni izgubil, očitno zaupajo le strokovnjaki.

4. Potrč očita, da imamo za nesprejemljive amandmaje, ki so vendar ali dobesedno prepisani iz ustawe iz leta 1974. Mi pa se sprašujemo, zakaj so naši ustavotvorci takšne - bolj ali manj - dobesedne prepise imenovali amandmaje?

5. Ko se v svoji kritiki sklicujemo na prvotno stališče slovenske skupščine o nesprejemljivosti amandmaje, nam Potrč očita, kako se moremo sklicevati na organ, ki je nelegitim. Ko postavljamo vprašanje o (ne)legitimnosti delegatskega sistema, pa nas ogroženo zavrača, kako si upamo pomisliti na nelegitimnost legalnega organa!

6. Potrč je pisateljem med drugim oporekal oblastniško vedenje ali vsaj boj za oblast, pri čemer se nemara ni zavedal, da ponavlja stare magične obrazce, ki so dejanski oblastnikom - z umetnim ustvarjanjem sovražnikov - omogočali izvajanje razrednega boja in - navsezadnje popolno diktaturo. Svoje dvome o postopkih ustavotvorcev izražamo predvsem zato, ker si ob morebitni »zmagi« amandmaje, ne bi mogli prizeti na prvi poleg različnih odlikovanj in trofej tudi pisateljske krianteme. Prepadi med politiko in kulturo, spor med idejami kulture in želesnim zakonom politike se na ta način sicer odpira, toda vse kaže, da ne more biti drugače, kljub lepim obljudbam revolucije in tragičnim izkušnjam povojnega razvoja naših odnosov.

7. Pisatelji se seveda ne odrekamo jasnim izjavam in stališčem v zvezi z oblastjo. Seveda mislimo, da je sedanje ureditev oblasti na Slovenskem nedemokratična in seveda podpiramo težnje k političnemu pluralizmu. Dovoljujemo si pač izreči to, da zahteva po suverenosti (ki je danes tako v ospredju) nima smisla brez hkratne zahteve po demokraciji, kar pomeni dvoje: če nismo ravnodušni do izgubljanja suverenosti republike Slovenije, si ravno tako ne želimo živeti v republiki, ki bi bila suverena, vendar nedemokratična.

Glede na vse povedano ponavljamo svoj poziv iz prve izjave (3. novembra 1988), da smo za referendum in zoper delegatov pridrževanje predloženim amandmaju. Glede na javni iziv v zvezi z nesprejemljivimi dvajsetimi točkami, jim zdaj tu dodajamo podrobnejšo razlagu. (Sledi še dvajset tipkanih strani razlage glede amandmaju.)

Svetovni popotnik Janez Zazvonil

Slovenca srečaš povsod po svetu

Kranj, 16. novembra - Tržičan Janez Zazvonil, ki sicer že debelo desetletje prebiva s svojo družino v Kranju, je od malih nog navdušen za izlete in potovanja. Pred tremi leti ga je radovednost popeljal do daljne Kitajske, lani si je ogledal dežele Južne Amerike, letos pa je s prijateljem obiskal Avstralijo in Indonezijo. Povsod je srečal Slovence, zato Janez pravi, da je ves svet naš dom.

Iz mladosti se najraje spomina dne, ko ga je njegov oče kot član in sodelavec Počitniške zvezde Jugoslavije vzel s seboj na potovanje po domovini. Otroci imajo pač radi vožnjo in opazovanje pokrajine. Potlej so ga v srednjosloških letih začele zanimati zgodovinske znamenitosti in raznolikosti v današnjem načinu življenja ljudi. Z dvignjenim palecem ob cesti je priomal do Hrvatske, Bosne in Srbije. Tudi kot student visoke šole za organizacijo dela ni zdržal vselej doma, leta 1972 pa sta začela z ženo Jano potovati po Evropi in tri leta pozneje obiskala celo vzhodnorusko pokrajino Sibirijo. Njuna popotovanja pa je rojstvo otrok Luka, Lare in Blaža skrajšalo v družinske izlete in popotniške dopuste v starem kombiniju.

»Skromen družinski proračun iz dveh prosvetarskih plač«, pojasnjuje Janez Zazvonil, ki že od 1974 leta poučuje tehniško vzgojo v osnovni šoli v Križah, »doigri omogoča kakšne daljše poti v svet. Vseeno me je vleklo v neznanke kraje. Ko sem v Kranju spoznal popotnika Iztoka Klavoro, so njegove priopovedi še bolj podčigrale željo, da bi obiskal daljnje dežele. In ko se je 1986. leta ponudila priložnost za ceneeno skupno pot na Kitajsko, sem jo izkoristil. To je bilo čudovito, nepozabno doživetje, ki bo ostalo v spominu tudi zaradi zapisov v dnevniku in okrog 400 barvnih diapozitivov.«

Zanimanje za druga ljudstva

Med številnimi popisanimi vtisi s skoraj enomesecne poti v Kitajski - tam si je Janez ogledal Peking in obiskal več krajev v osrednjem delu države - bi bilo težko izbrati eno samo doživetje ali posebnost. Vsa Kitajska, od mesta do vasi, je namreč po načinu življenja povsem različna od naše dežele; kot je spoznal Janez, dalj je človek tam, manj ve o njej. Od vsega so ga najbolj impresionirali tamkajšnji prebivalci, ki jih odlikujeta marljivost in vedenožnost.

»Neprecenljivo je spoznavanje tujih krajev in drugih ljudstev,« razmišlja sogovornik in dodaja: »Prav to me je lani spodbudilo skupaj s prijateljem Klavorom.«

Letošnje poletje je pisaniemu popotniškemu mozaiku Janez dodal še nekaj zanimivih drobcev. S prijatelji je pri Jatu izposlal popust za poti Avstralijo, kjer so si ogledali Sydney, Brisbane in druga mesta, z ladjo potovali na Koralni greben in z načetim avtom prekrižarili centralni del dežele. Se lepši so spomini iz Indonezije, zlasti z Balija, pa doživetja s postanka v trgovskem središču Singapur.

»Kar popotnik prinaša s seboj, ko se vedno znova kot lastovka vrača v domači kraj,« nagaša Tržičan Zazvonil, ki je prav ob nastajanju zapisa dopolnil štiri desetletja življenja, ostaja v njem in ga plemeniti. Človek se obenem zave lepot svoje dežele in bolje ceni vse, kar ima. Seveda pa vsa doživetja v svetu stalno zbujujo željo po novih poteh in spoznanjih!«

Ta Janezova želja bo gotovo klub vse večji denarni stiski še kdaj uresničena. Na njegovih popotovanjih s prijatelji nameči turistični vodičev, hotelske strehe zamenjujeta pogosto spalna vrča ali šotor, skromna hrana pa je slastna tudi iz domačega kotla. In kadar telo prevzame utrujenost po naporni poti, ali dušo v samoti stisk s doživetja, najbolj pomaga prav topla tovariška beseda.

S. Saje

Visok uspeh slovenskih kuharjev na 6. kuharski olimpiadi

Dve zlati za naše

Pet slovenskih kuharjev, Janez Lenček, Andrej Goljat, Slavko Adamlje, Valter Lapajne in Erelin Gržon, je na 6. kuharski olimpiadi in na 17. IKA HOGA 88 v Frankfurtu od 16. do 20. oktobra Jugoslaviji prislužile zlato medaljo za skupinsko delo in zlato medaljo za toplo kuhinjo. Od desetih menujev, ki so jih predlagali naši kuharji, so organizatorji izbrali štajersko smetano juho, puranovo rolado na podvarku, pekarski krompir in prekmursko gibanico. Njihov dosežek je še ena velika pridobitev za naš turizem. Jo bomo znali izkoristiti?

Menu za devet mark

Ni tako enostavno, kot bi kdo mislil, sodelovanje na taki olimpijadi, da bi kar prišel, vzel meso in tisto, kar gre zraven, skuhal kar se ti zdi najboljše, lepo serviral in ponudil žiriji v oceno... Tudi za kuharske olimpiade so potrebne velike priprave, pravila. Kot pove Janez Lenček, šef kuhinje hotela Toplice na Bledu in letos že petič vodja jugoslovanske kuharske ekipine na kuharskih olimpiadih v Frankfurtu, so priprave dolgotrajne. Na tekmovanje se je treba prijaviti vsaj leto prej. Spomladi so predlagali organizatorjem deset različnih menujev, oni pa so izbrali enega samega. In zanimivo je tudi, da menu ni smel stati več kot 10 nemških mark. Torej, kuhal naj bi menuje, ki bi jih stregli povprečnim turističnim gostom v svoji deželi. Ko so se organizatorji odločili, so v blejski hotel Toplice poslali pakete s posebnim porcelanom, na katerebo na olimpijadi predstavljajo jed. Jedni so torej morali najprej skuhati pri nas servirati na njihov porcelan - tokrat je bil uporabljen porcelan firme Schonwald - jih fotografirati in vrniti porcelan ter poslati fotografije, da so lahko že vnaprej videli, kako bo izgledal.

Njčkoiko je bilo seveda tudi drugih priprav: treba se je bilo enotno obleči, prispetati za srečev v korist Unicefa, zbrati denar po naših delovnih organizacijah, da so imeli za kritje stroškov, kajti vse stroške olimpiade, vsega potrebnega za kuho, aranžiranje in podobno, so nosili sami.

38 ekip iz 38 držav

Franci Zavrl:

Nisem kriv!

Franci Zavrl, »pobalin« iz Mavčič, medijski heroj novega časa, na plakatu, s katerim se poslavljajo od Slovencev za leto in pol, pravi: »18 mesecev — malo za oblast, veliko za človeka. Toda vrnil se bom! Kljub vsem političnim pritiskom in dejstvu, da ga, kot pravi, čaka keha, ostaja trden v svojih načelih in prepričanju, da ni kriv.

In če se mi je najprej zdelo, da trenutek, ko nekdo odhaja v zapor, ni pravi za pogovor, sem sedaj prepričana, da boste ob obranju teh besed tudi vi občutili gremkovo »političnega žrtvovanja« v imenu ne vem katerega ljudstva in na drugi strani vztrajno upanje v prihodnost.

FRACI ZAVRL
Rojen 3. januarja 1962
Horoskop: Kozorog
Barve oči: modra
Višina: 172 cm
Teža: 61 kg

Solanje: Gimnazija Kranj (oprščen mature zaradi odličnega spričevala)
Filozofska fakulteta (dipl. psiholog)
študent podiplomskega študija (filozofija)

Dosedanja aktivnost: odgovorni urednik Radia študent
odgovorni urednik Mladine

— Vojnički rok služil leta 1980 v Postojni.
— Iz delavske družine s šestimi otroki.
— Neporočen, brez otrok.
— Na vojaškem procesu v Ljubljani leta 1988 obsojen na 18 mesecev zapora.

To politično poletje, ki je bilo obremenjeno s sojenjem na Roški, in ki je vznešenjalo ljudi, je iz štirih obsojencev naredilo, hote ali nehotete, nove heroje. Kako si doživiljal to množico ljudi, ki te je vsak dan čakala na Roški?

»V resnicu mislim, da sem neke vrste heroj. Ta pokončna država ves proces brez zagovornika je vendarle močna gesta. Ni pa, da bi se tem preveč hvalil. To sem vzel nase: prišel sem iz dvorane, ljudje so hoteli v meni videti človeka, ki se drži, ki je močan, ki ve, kaj hoče, ki ve, da ni kriv in obnašam sem se precej optimistično, samoizvestno, vedno sem povedal, kaj se je dogajalo v dvorani. To je bilo nujno, kajti nisem mogel priti iz dvorane in jokati. Ta množica je bila velika podpora, ko vidiš, da se ljudje različnih usmrtev, od kristjanov do komunistov, zborejo na Roški, žrtvujejo svoje počitnice, stojijo osem ur na soncu in se obnašajo civilizirano, hkrati pa dovolj odločno pokažejo, da se ne strinjajo s tem, kar se dogaja, dobiš neko moč, saj veš, da tudi druge zanima, kaj se s tabo dogaja.«

Kako si dojel razglasitev sodbe in poziv na prestajanje kazni?

»Sam poziv za prestajanje kazni, me ni tako prizadel, kot razbesnil. Počutil sem se popoloma izigranega. Tukaj bi se dalo narediti marsikaj. V tistem trenutku pa, ko se je brala obsooba, mi je šlo na jok. Po eni strani sicer držiš neko svojo medijsko podobo, image, po drugi

Cepav sem bil sicer vedno zadnji na vrsti, je zaključno besedo predsednik senata dal najprej meni. Bil sem verjetno najbolj nevaren, saj nisem nenesar priznal, imel sem konsistentno obrambo in proti meni ni bilo nobenega dokaza. Ko sem torej tobral, me je predsednik senata vmes vprašal: »Pa, kaj je Zavrl? Misliš, da si na »faksu? Mi smo na sodišču.« Vladalo je antiintelektualno vzdusje.«

strani pa si zlomljen. Tistega dne popoldan sem šel nazaj v psihiatrično bolnišnico, bil sem sam in povsem zlomljen. Ta raz-

cep, ki je bil pri meni prisoten že ves čas, je zelo utrudljiv. Na Mladini si na videz zelo suveren, svoboden, dinamičen, vesel človek, v resnicu pa vse dneve dela, se kregaš z ljudmi, itd. Osebna dimenzija tega se kaže v tem, da je za časopis sicer fino vse to z zaplembami, kot posameznik pa moraš s tem opraviti sam. Ta razcep sem vzel nase. Eno je, kakšen sem doma in drugo, kakšen sem v službi.

Sedanja obsodba, ki ti bo ukradla leto in pol svobode za verjetno presega te okvre žrtvovanja za službo.

»Dolgo časa sem obiske na sodišču jemal kot del službe in se je dalo to prenašati. Ko pa enkrat prideš na glavno obravnavo ali ko se proti tebi sproži popoloma nerazumljiv postopek na

»Naj me obsodijo na smrt z ustrelitvijo, toda naj to naredijo resno, zakonito in naj dokažejo krivdo.«

vojaškem sodišču, se stvari kvilitativno spremenijo. Igrici si samo ti, to ni več služba, ljudje iz redakcije ti ne morejo več pomagati, niti Odbor za varstvo človekovih pravic. Glavna teža je samo na tebi, na odločitvi, kako se boš zorganiziral, ali boš pustil, da gre vse vnemar, ali se boš umaknil... in odločil sem se, da bom vztrajal. Zato tudi ne bom emigriral, ker nimam zakaj, ker sem zaveden državljan.«

Koliko ti je ostalo še zaupanja v to oblast, recimo tudi slovensko?

»Apriorno ne zaupam nobeni oblasti. Mislim, da je to konstatični moment vsakega državljanja, da ne zaupa oblasti. To je tudi poteza demokracije, da se zahteva apriorna zaupanja, kajti ravno nezaupanje legalizira oblast, ki se mora vedno znova potrjevati pred volilci.«

Kot sem slišala, se še vedno dela na tem, da bi vam odložili prestajanje kazni?

»Tudi jaz sem slišal. Mnogi nas sprašujejo, zakaj nismo zahtevali odlog. Za to se je odložil samo Borštnar, iz zdravstvenih razlogov. Mislim, da je to najboljša gesta, ki smo jo lahko naredili. Če veš, da se ne bo nič spremenilo, da ni nobenih izgledov, da ne bi bili vsaj nekaj dni v zaporu, potem pač greš. Mogo-

če pa je, da se bo v dneh do 21. novembra še kaj zgodilo. Razmere se namreč spremenijo vsak dan.«

V zapor boste torej šli prostovoljno?

»Poskušal bom storiti vse, da me ne obožijo še begosumja in za leto in pol zaprejo na zaprti oddelek.«

Kako si predstavljaš ta del življenja, ki ga boš preživel v zaporu?

»Vsak zapor je zapor, če je še boljši. Gibati se moraš v okviru zakonov in hišnih redov, ki vladajo v represivnih aparatu države. Znotraj tega moraš paziti, kako se obnašaš do drugih zaporov, si pač le eden izmed njih. Skušal bom tvorno sodelovati pri nastajanju zaporniškega časopisa, verjetno bom urejeval tudi zelenice.«

»Čas mislim nameniti predvsem študiju in magistrirati, skratka gojiti tradicijo izpred 2. svetovne vojne.«

Težko razumem tvoj optimizem. Je to zunanj image, ki ga še vedno hranaš?

»Danes ponovi sem sanjal grozne sanje o zaporu, vse, kar sem dosedaj videl v filmih, to šikaniranje, nasilje, grozni pazniki, ne moreš k svojim bližnjim... Toda, ko vzameš stvar nase, se ravnaš po nekem principu realnosti, postaneš minimalist. To ni optimizem, temveč reflektiran minimalizem. Veš, kaj lahko narediš in znotraj tega narediš isto najboljše. To ni več image, to je eksistencialna drža. Ali naj pustim, da me režim do konca povozí? Tega ne smem.«

Takrat si šel tudi v bolnišnico?

»Tako popoldne, kajti to, da te nekdo obtoži nečesa, o čemer nimaš pojma, je preveč in stvari ne moreš več gledati racionalno. Bil sem na psihoterapevtskem oddelku v Centru za mentalno zdravje in imel podobne težave, kot ostali. Udeleževal sem se terapevtskih skupin, se sprehabal, pogovarjal z ostalimi, študiral, pač...«

Kakšen je bil odnos vojaških oseb do tebe?

»Ta odnos poteka na različnih nivojih. Eno je odnos varnostne službe, ki te zasleduje in ti to vidiš, ker tega sploh ne skriva in to je grozen pritisk. Vse do aretacij pa nisem jemal resno. Vse do tedaj, ko so začeli posegati v intimnost, ko so stali pred stanovanjem, ko sem videl, da pred bolnišnico vsak dan stojita dva fanta in čakata, da bom kam želj.

Borštnar je bil, potem ko je izstopil iz partije, dalj časa nadzorovan. Po mojem mnenju, on ne bi smel imeti dostopa do teh papirjev. Utemeljeno sumim, da so ta dokument poslali v obtok in potem nadzirali njegovo kroženje ter skonstruirali tisto, česar niso mogli nadzorovati.«

Drug odnos se je pokazal na glavni obravnavi. Ko prideš na obravnavo ti prvi dan ponudijo kavo, skratka — navidezna prijaznost v stilu »vse se lahko zmenimo«. Trgovali smo, koliko bom dobil kazni in podobno. Ko ne sprejemš njihove igre, se zalamo. Ves čas so hoteli, da sprejemem vojaškega zagovornika. Potem so se odnosi zaostrili in konec je bilo s kavo. Tretji odnos se je pokazal na glavni obravnavi, kjer se vse kaže kot neka slabla farsa, nobenega resnega dokaznega postopka ni, v odmorih se zafrkavaš s tožilcem ali je bil v Mostecu ali ne... Četrти odnos je odnos vojaških policijev na sodišču, ki te spremljam, čeprav tega ne bi smeli. Tudi na stranih sem jih moral prositi. Nekaj časa sem bil takoj alergičen na oficirje. Se zgodil, pač...«

Ko boš naredil magisterij, boš...?

»Dve možnosti sta: ali odides v tujino in imaš še kaj od življenga ali pa narediš pri nas še doktorat. Mislim, da bom postal akademski filozof: magisterij iz filozofije je zame najboljša rešitev, saj si pridobiš potreben miselnih aparat.«

»Na glavni obravnavi. Takrat so bili vsi potrati. Prišel sem no-

Že prej si omenil, da v tem trenutku ne misliš emigrirati.

»Vsekozi sem imel potni list. Vsak pravi vohun je emigriral, ko so ga odkrili. To, da jaz nisem, je dokaz, da nisem vohun. Ta oblast si je z odsodbo nakopalna na glavo težko breme in to breme bo požrlo. Ona bo moralna to rešiti, to ni več moj problem. V očeh sodržavljanov nočem nikoli biti emigrant. Svobodno se hočem vračati sem in tudi, če bom šel ven, bom šel, ko bom jaz to hotel, ne pa, ko me bo nekdo prisilil.«

Si potem, ko so zapri Janeza Janšo, pričakoval, da imajo tudi tebe na seznamu?

»Takrat se je govorilo o spiskih, vedelo se je, da sem imel prste zraven pri večini magnetogramov, ki so krožili. Bil sem neka centralna točka in v toliku sem pričakoval, da se bo nekaj zgodilo. Potem ko je bil vpletene Šasić, mi niti približno ni bilo pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati.«

Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega sem pogledal v oči, na glavno obravnavo sem prišel z majico Mladine, bil sem arroganten, vztrajen in med obravnavo so taki postali tudi oni. Vsak dan je bilo bolje, vsak se je postavil na svojo pozicijo, nihče se ni vdal.«

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsakega

ter, vse pozdravil, se tudi nasmehjal in s tem hotel povedati. «Fantje skupaj smo! Na nekem način sem jih bodril, vsake

Štefetovemu Lojzku gre na bolje

Bilo je kot čudež

O Štefetovem Lojzku iz Tržiča, ki ima redko bolezen epidermolitis bulloza, smo v začetku leta že pisali. Bilo je takrat, ko je bila zanj akcija zbiranja denarja za pregled oziroma zdravljenje v specialistični londonski bolnišnici za kožne bolezni. Od takrat je prijem veliko nevega. Tudi razveseljive novice so vmes: angleški zdravniki so ugotovili, da je zanj še vedno upanje, da ozdravi, oziroma da se mu stanje močno izboljša.

Na prvih pregledih v Londo- nu februarja letos so mu tamkajšnji specialisti natančno pregledali ne le kri in vodo, temveč tudi lase in znoj. Domov se je vrnil z zdravili, predvsem pa z vitaminimi in minerali, ki bodo razmerje bakra in cinka v telesu spet spravili v sorazmerje. Preprosto povedano, obeh kovin bi moralno biti v telesu v enakem sorazmerju, 1:1. Lojzek pa je imel 99 enot bakra na 1 enoto cinka. Preveč bakra v telesu pa povzroča vnetja. Prav zaradi teme nesorazmerja je bil Lojzek, ki se je rodil le z malim mehurkom na peti, že po nekaj tednih ves kot ena sama živa rana. Osemnajst let se že z njim trudi mama Ivica, vendar, je bilo vse zaman. Zdaj je k Štefetovim posvetil žarek upanja. Po osmih mesecih zdravljenja pa navodil dr. Daviesa, je danes v njem že veliko manj bakra in več cinka.

"Ko sem začel jemati vitamine in minerale, sem se počutil silno močnega, polnega energije," pripoveduje Lojzek, "potem pa je moč počasi začela izginjati, začeli pa smo opažati spremembe na koži. Ranice so se manjšale in sušile. Tudi koža na obrazu

Včasih si je mama Ivica želeta, da bi postala medicinska sestra. Ni ji bilo usojeno, potem pa je življenje hotelo, da je medicinska sestra in negovalka svojemu Lojzku. - Foto: D. D.

je postala močnejša, odpornejša."

"Zame je bilo kot čudež," pravi mama Ivica, ki je po toliko letih obupavanja spet dobila trdno upanje. "Sama sem bila ob izboljšavah Lojzkove bolezni kot prerjena. Zdaj je bilo le vpraša-

nje, kaj bodo pokazali ponovni pregledi, kaj bodo dejali zdravniki. V ameriški bolnišnici dr. Barry Jones so mu konec septembra slikali roko z vseh strani in odprli zapestje. Zdravniki bi mu radi roko operirali tako, da bi jo pregibal v zapestju in bi mu tudi ločili prstke. Vendar, nišči pričakovali, da je roka v tako slabem stanju. Ugotovili so, da kote se v redu, kost pa je zraščena. Če bi se koža toliko pozdravila, da bi bila možna transplantacija njegove lastne kože, ga bodo operirali. Zdravniki dajejo vse upanje. Vasih šest tednov sporočata v London o Lojzkovem stanju, junija pa bosta morala ponovno na pregled in po nove količine mineralov in vitaminov. Taka bolezen se ne pozdravi čez noč in tudi zdravniki ne morejo delati čudežev. Ko sva februarja v Londonu začela s kopelmi s posebnim oljem in posebno nego po kopanju, mu je šla koža z rok in nog. Pod tisto kožo, za katero sem mislila, da je zdrava, je bila sama rana. Zdaj šele raste njegova prava, nova koža.

Seveda to še vedno ni koža v našem pravem pomenu besede, kot si jo predstavljamo zdravi ljudje. Mama Ivica mora Lojzka še vedno vsak drugi dan skopati, vsega poviti, vsakokrat porabi zanj po 10 metrov gaze, kajti ga za je še vedno njegova druga koža, še vedno mora biti vse sterilizirano. Na ranice mu polaga posebne mrežice, namočene v parafinu in vazelinu. Mehurji se

zdaj skoraj ne dela več. Štefetovi so od srca hvaležni vsem, ki so kakorkoli pomagali in omogočili Lojzku zdravljenje. Radi bi, da bi bilo vsem otrokom, tako bolnim, kot je bolan Lojzek, omogočeno takšno zdravljenje. Ne bi bilo napak, ko bi koga od naših zdravnikov, ki bi se hotel specializirati za to bolezen, poslali v Anglijo na specializacijo. Res, da ta bolezen ni pogosta, zato pa je toliko hujša in zahteva dolgotrajno zdravljenje in veliko, veliko nege. Tu pa se mama Ivica sprašuje (pa marsikdo drugi tudi), kako je mogoče, da ji ob takih hudi bolezni zdravstvo ne prisnadi domestila za nego bolnika na domu. Morda zato, ker njenega Lojzka v Tržiču še noben zdravnik ni videl brez oblike v povojev? "Nobena medicinska sestra ne bi zanj naredila tega, kar naredi mati. Morda le sestra usmiljenka..." razmišlja oče Alojz.

Pred meseci so Lojzka v Tržiču upokojili. Ivica upa le, da ne bo stalno, da bo dobil kakšno službo, vsaj po štiri ure. V Škofji Loki se je izučil za telefonista. Ne more si misliti, da bi bil zaman ves trud, ki ga je vložila vanj; vsak dan ga je vodila v šolo v Križe, vsak dan hodila ponj, potem spet v Škofijo Loko... Naj bo vse to zaman? Invalidinina pri takem mladem človeku ni rešitev. Upa, trdno upa, da bo drugače. Spomladni bosta šla spet v London do zdravnika, če bodo le zmogli. Da je le upanje.

D. Dolenc

Pogovor z Martinom Pogačnikom

Tek mi bo za vedno ostal v spominu

Pogovarjal sem se z Martinom Pogačnikom, udeležencem Teki proti času. To je 11 letni fant, ki ga navdušuje košarka in janjanje, v zabavo pa igra tudi trobento in klavir. Postavil sem mu nekaj vprašanj o tem doživetju.

Kakšni so občutki sedaj, dva meseca po teknu v New Yorku?

Tega izleta prav govorimo ne bom pozabil. Še velikokrat se spominjam nanj. Potovanje je trajalo šest dni. Ob vseh navzočnostih na teknu, smo veliko prečakali v hotelih. Pri povratku je bila velika letalska zamuda.

Kako je potekala pot sama?

Poleteli smo v London, kjer smo se zbrali vsi udeleženci. V Hyde Parku smo imeli vaje, ki niso uspele, ker nismo razumeli angleško. Vseh skupaj nas je bilo 240. Dan pred tekonom smo skupaj nadaljevali pot v New York. V Londonu sem si ogledal Big Ben in National Muzeum.

Kaj ti je najlepše ostalo v spominu?

Najlepše mi je ostalo v spominu tek sam. Bilo je resnično enkratno.

Kako pa so te sprejeli sošolci?

Kar mučno je bilo, ko sem moral vsakemu posebej pripovedovati. Vendar pa me niso zbadali.

V svoji skromnosti mu je pri pogovoru pomagala tudi mama, ki ga je med drugim opozorila na eno podrobnost. Da je bilo prijetno v New Yorku tudi zato, ker se je pošteno nalokal Coca-Cola..

Po Bohinju gor in dol

Upanje je pol življenja

Bohinjska Bistrica, 15. novembra - Dobri poznavalci razmer vedo, da so v tako majhni občini, kot je rudovljiska, kar tri središča - Radovljica z Lescami, Bled in Bohinj. Načelno so vsa enakovredna, v praksi pa se uveljavlja načelo (ugotovitev urbanih sociologov), da občinska skrb za kraje in ljudi upada z oddaljenostjo od upravnega in političnega središča. Bohinje se zato večkrat počutijo zapostavljeni, v drugem planu, za Radovljico in Bledom. To svojo ugotovitev utemeljuje tudi s tem, da imajo na vodilnih položajih v občini zelo malo "svojih" ljudi; v izvršnem svetu ni nobenega, prav tako ne na "vrhu" občinskih družbenopolitičnih organizacij... Se vsaku občinsku oblastna in politična "ekipa" si je tudi v Bohinju postavila enega od svojih "spomenikov", a vsaka je ostala dolini in ljudem v njej tudi nekaj dolžna. Z bohinjskimi dolgov pa je tako kot jugoslovanskimi - odlašajo se iz leta v leto, iz generacije v generacijo...

Otročeboleha kot starec

Bohinjska cesta, ki vodi mimo Bohinjske Bele, je po letih še pravi otroče (zgrajena je bila pred tremi leti), vendar pa že bolj kot stoletna stara. Komaj so ji slavostno prezreali otvoritveni trak, že se je na cestišču vsul plaz in še za nekaj časa usmeril promet skozi Belo. Letos spomladis se je na istem odseku prijetilo nekaj podobnega, le da je "mati narava" tokrat odnesla spodnji del ceste, ki je bila prav zaradi tega prevozna le po enem voznom pasu. Cestari zdaj hitijo, postavljajo oporni zid (na osnovi raziskave, ki jo je opravil Zavod za raziskavo materiala) in se jezijo, ker niso tega storili že pri gradnji ceste. A kaj bi tarnali? Tedaj je primanjkovalo denarja, načrt so oklestili, kjer se je dalio in tudi na mestu, kjer zdaj prihaja do "zemeljskih premikov", računi za takšno ravnanje pa pritekajo po klapicah. Letošnja je ocenjena na 65 milijonov dinarjev (prispevki jih republiške skupnosti za ceste, končna pa bo se precej višja).

Še šest družin v "hiši strahov"

V bohinjski Soteski je znamenita železničarska stavba, na kateri sicer ne piše "na sončni strani Alp", že njen zunanj izgled pa je takšen, da na mah zbledi ves bliščišnjega Bleda. Tudi ta problem, kot že za številne bohinjske, bi lahko rekli - veliko besed in malo dejanj. Najmanj tri leta se že govoril o tem, da bodo stavbo, v kateri ni več v električni, podrlj in jo zravnali z zemljo, vendar je v njej še vedno šest družin, delavcev in delavk ter njihovih otrok iz drugih republik, ki so začasno prijavljeni v Soteski. Praznjenje stanovanj namreč ni tako enostavno kot praznjenje steklenic. Mamice, ki se je pravkar vrnila iz porodnišnice in ima v naročju dva tedna starega otroka, ni mogoče vreči na cesto, tudi tedaj ne, ko ima v rokah sodniško odločbo.

V stavbi sem bil tokrat že tretjič in vse bolj se strinjam s tistimi, ki ji pravijo "hiša strahov". Stavba brez številnih oken (ven so jih zaradi nevarnosti novih vsestev izbili miličniki oz. železničarji) zgleda kot zgubana in škrbasta stara, o kateri pa njeni stanovalci vendarle govorijo s spoštanjem. Življenje v obupnih razmerah ima vsaj eno dobro lastnost: vse je zastonj, nič ni treba plačevati, ne elektrike in ne vode. "Po vodo za umivanje hodimo v Savo, za pitje v bližnji vodnjak," pravi Vaska Stankova, mati dveh otrok, sicer doma iz Kočanov v Makedoniji. "Odrasli se kopamo v tovarnah, kjer smo zaposleni, ostali doma v banji ali škfu, poleti pa kar na Savi." Ste morda kdaj razmisljali, da bi se vrnili v Makedonijo, sem vprašal Vasko. Odgovor je bil nikak: nihče od teh, ki so zadnja leta bivali v železničarski stavbi v Soteski (pred tremi leti je bilo še sedemnajst družin), se ni vrnil v domači kraj. "Ni dela in zasluga," zatrjuje Vaska. "Nekateri so "poslali" domov le otroke in ste sodelovali v zasebne sobe, drugi so dobili stanovanja... Meni in možu slabo kaže, za solidarnostno ne izpoljujejo pogovor, ker sva tod prijavljena le začasno. Pred kratkim sva bila spet na sodišču - kot že večkrat dolje - in spet so nama odredili, da se morava izseliti. Toda - kam naj greva, se sprašujem."

Odgovor je v razmerah, ko delovne organizacije vnašajo v stanovanjske pravilnike poleg socialnih tudi ekonomska merila, vse bolj nejasen. Ali pa tudi??

Kmetje proti železničarjem

Ko so železničarji oktobra leta zaprli enega od prehodov prek tirov v bližini Nomenja in je na več kot desetih hektarjih travnikov ostal domala ves tretji odsek, so tamkajšnji kmetje dvignili glave. Na sestanku, ki je bil aprila letos, so sicer dosegli, da so jim železničarji ta prehod odprli, a kaj, ko so jim že kmalu zaprli drugega. Spet so sledile intervencije, pritiski. Kot je povedal kmet Jaka Zupan iz Nomenja, je zdaj položaj takšen: prehod Podkoršje je odprt za stalno, prehod Prilesje pa le zavojno, zavojno zdravljeno toliko časa, dokler železniško gospodarstvo ne bo toliko razširilo in poglibilo enega od dveh podvozov, da bo mogoče tudi prehod s sodobnimi železniškimi stroji. Domaci privajo, da ga bo težko urediti in da bo zlasti velik problem odvajjanje.

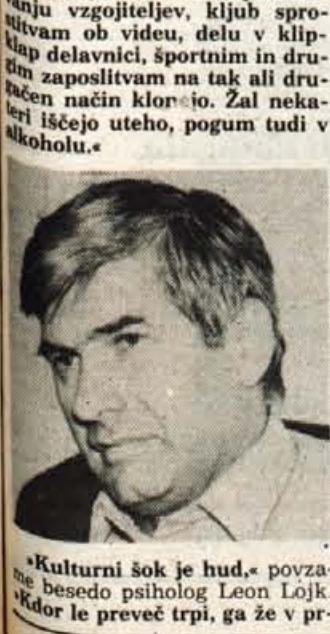
Več konjev kot turistov

Ceprav sem med torkovim potepanjem po Bohinju opazil na cestah več konj kot turistov, še beseda dve o turizmu v vsem, kar sodi v turistično ponudbo. Na Cojzovi plani v Bohinjski Bistrici raste že peti apartmajski blok, v Planumu pa menda razmišljajo že tudi o šestem. Iz tega je mogoče sklepati, da je za tovorni (sindikalni) turizem precej zanimanja, v kraju pa se kajpak ob tem sprašujejo, koliko časa bodo zimski stanovalci teh blokov še obremenjevali ozke in pozimi s snegom zatrpane ceste v starem vaščem jedru. Ob Alpetourovih apartmajih v Stari Fužini nismo videli niti enega turista in avtomobila niti česa druga, kar bi dajalo upanje o žahvah turističnem življenju. V planšarskem muzeju je za zdaj še vse po starem; očitno pa je, da so tudi sosegdo dobro seznanjeni z načrtom obnov in ureditvijo stanovanj nad muzejskimi prostori. Iz njihovih besed ni bilo čutiti kakega posebnega navdušenja. V Bohinjski Bistrici in okoliških vaseh zdaj le upajo - upanje pa je pol življenja - da bodo tudi v tej dolini konec "telefonskega infarkta". Centrala bo v kratkih nameščena, januarja naj bi začeli zbirati denar za omrežje. Koliko bodo morali prispevati krajani? Zanesljivih izračunov še ni. Prve ocene, ki so narejene na osnovi števila 250 naročnikov, kažejo, da bi bila zdaj cena za telefonični priključek okrog pet milijonov dinarjev, vendar pa izračun ne upošteva vrednosti dela, ki bi ga krajani opravili sami.

C. Zaplotnik

* Za te fante je prihod v Kranj strasno velika sprememb, pojavlja se ravnateljica doma učencev Ana Hafner. * S seboj prineseo druge navade. Ne obvladajo želika, ne znajo izkoristiti 24 ur na dan v tujem kraju, v Kranju ostajajo tudi ob sobotah in nedeljah. Vse to moteče vpliva na razvoj njihove osebnosti in nekateri kljub velikemu prizadetju vzgojiteljev, kljub spodbujanjem ob videu, delu v klap delavnic, športnim in drugim zaposlitvam na tak ali drugačen način klorajo. Žal nekateri iščejo uteho, pogum tudi v alkoholu.*

* Kulturni šok je hud, povzeto besedo psiholog Leon Lojk. * Kdo le preveč trpi, ga že v pr-

Skakalci že trenirajo. — Foto: F. Perdan

NAŠA NAGRADNA IGRA

Zlate snežinke za krvavška smučišča

Včetina slovenskih smučarjev prisega, da so zadnja leta najbolje urejena prav širna krvavška smučišča. A ne le to: na Krvavcu se vztrajno trudijo, da smučarje prijetno presenečajo z novostmi, ki povezijo smučarski dan. Za letos načrtujejo smučarski vrtec po najmlajšem, tako da bodo starši lahko postili na smučišču v varstvu svoje najmlajše in sami užili nekaj ur smuke. Veseli smučarski vrtec bo na voljo za skromno plačilo, za mlade pa bo nadvse prijeten, naj bo otroško smučišče privlačno opremljeno.

Krvavec ponuja v letošnji sezoni tudi deskanje na snegu, za prihodnjo sezono pa resno načrtujejo izgradnjo nove dvosednežnice, ki naj bi nadomestila staro vlečnico. Ne le, da je dotrajana, je tudi neprimerna, saj je pobočje ob vlečnici prestrmo.

Zato, ker je na Krvavcu vedno vse v redu in vedno kaj novega, zato, ker RTC Krvavec vztrajno skrbti za razvoj svojega visokogorskega smučišča, so dobili kar nekajkrat zlato snežinko, ki jo vsako zimsko sezono prejmejo najbolje urejena smučišča. V tem resnično na Slovenskem nimajo tekmece in upravičeno so lahko prepričani, da bo zlata snežinka tudi tokrat nihova.

V naši nagradni igri vas sprašujemo:
KOLIKOKRAT JE RTC KRAVEC DOBIL ZLATO SNEŽINKO KOT NAJBOLEJE UREJENO SLOVENSKO SMUČIŠČE?

Odgovore napišite na kupon, ga nalepite na dopisnico in jo do petka, 25. novembra, pošljite na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj.

KUPON

Ime in priimek
Naslov
Odgovor

RTC Krvavec šestim izžrebancem podarja tri lepe smučarske kape in tri majice z napisom Krvavec.

Ijubljanska banka

GORENJC IN BANKA PRIHRANKA

NOVA EKSPOZITURA LJUBLJANSKE BANKE, TEMELJNE BANKE GORENJSKE KRAIN V ŠENČURJU

POSLOVNI ČAS

- dopoldne od 8. do 11. ure
- popoldne od 13.30 do 17. ure
- ob sobotah od 7.30 do 11. ure
- ob pondeljkih ZAPRTO

POSLI

- dinarsko poslovanje (hranilne vloge, tekoči računi, žiro računi)
- devizno poslovanje (devizne hranilne vloge, devizni računi, menjalni posli)
- ostalo poslovanje (vezave, sprejemanje položnic, informacije, svetovanje)

Temeljna banka Gorenjske Kranj

PRIJAZEN gorenjski NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

ALOJZ ŠKRJANEC

Za današnjega sogovornika bo morda kdo očital, češ da prehitevamo čas, saj bo šele prihodnji teden zastavljal v kuhinji na Šmarjetni gori. Pa nič ne de; vsi, ki ga poznajo s Kokrice pri Kranju, od koder je doma, in so že imeli priložnosti okušati njegove jedi, vedo povedati le najboljše.

Poklicni kuharji pravijo, da ima vsaka kuhinja svoj okus. Čim več kuhinj kuhar spozna, to-

liko bolj ga cenijo. Alojz Škrjanec je tak popotni kuhar. Celih sedemnajst let je križaril po tujih kuhinjah, največ avstrijskih, od Innsbrcka do Dunaja, bil celo na Norveškem, kjer pa ga je premagala polarna zima. Zadnji dve poletni sezoni je zadovoljeval okus vse manj petičnih tujih gostov na našem otoku Hvaru.

»Ce vprašate mene, sem za Italijansko kuhinjo; moja posebnost so fratelini in špageti z morski sadeži,« pravi Andrej Škrjanec. »Naša kuhinja je dobra, po krivici zapostavljenia in premagana od jedi na žaru. Do domačega turizma in gostinstva sem upravičeno kritičen, saj smo premalo vlagali vanj in v kadre.«

Zelo zelo malo prostora je v naših hotelih, restavracijah, gostilnah tudi za dobre kuharje. Bolje rečeno: prostor je, le cena niti približno ne diši po tisti, ki jo priznavajo kuharskim mojstrom v tujini. Alojz Škrjanec se rad vrača v rodni Kranj in je prepričan, da bo v zasebniški kuhinji na Šmarjetni gori našel večino tistega, česar je bil vajen v tujini, predvsem pa goste, ki bodo radi okušali njegove posebnosti.

H. J., foto G. Šnik

Kaj je pisal Gorenjec novembra 1908

Sankališče v Bohinju

Zaslugi deželne zveze za tujski promet na Kranjskem je zopet pripisati, da se je pričelo delati sankališče v Bohinjski Bistrici, ki bo tako velikega pomena za tujski promet tudi pozimi, ker leži sneg v Bohinju včasih prav do konca aprila. Tako bo Bohinjska Bistrica postala prava postojanka za zimski šport. Za Tržačane in Gorčane bo Bohinj to, kar je za Dunajčane Semering, pa tudi iz drugih dežel bo imelo sankališče mnogo ljubiteljev, kakor hitro sankališče postane znano po svetu. Z delom se je že pričelo in najbrž bo vsaj večji del proge dovršen do večjega snega, da se bo lahko že letos drsalo in sankalo. Proga sankališče bo izpeljana na lev strani kolodvora nad tunelom, torej približno na poti, ki vodi na Črno prst. Končala se bo prav blizu kolodvora, torej, bo tudi v tem oziru jako udobno za sankanje, ker bodo imeli blizu postajo. Glede prenocišč in hotelske udobnosti je v Bohinju dovolj poskrbljeno.

Miloš Likar

Video studio Bled nagrajuje

Po dopustniškem odmoru smo spet začeli objavljati Top lestvico, ki jo pripravlja Janko Hausman iz Video studia Bled. Ob zadnji lestvici je zastavil tudi nagradno vprašanje, ko ste morali našeti vsaj pet filmov, v katerih je igral James Bond. Med številnimi pravilnimi odgovori smo izzrebali: Roman Kržnar, Stružnikova 9 iz Šenčurja dobi kaseto s filmom v levestice, Kozjek Klemen iz Bavdkove 7 v Kranju dve pizzi in dva vrčka piva v bistroju hotela Toplice na Bledu, Romana Zoreč iz Dežmanove 11 v Kranju pa kosiš za dve osebi v gostišču Fortuna v Spodnjih Gorjah pri Bledu. Vsem nagradencem děstítamo, obvestilo o nagradi boste dobili po pošti.

13. ZLATA SLUŠALKA

Navdušila Petra Bizjak

Konec oktobra so v Iskri Telematiki v Kranju pripravili 13. zabavno prireditve, Zlatu slušalko. Na festivalu je nastopilo devet amaterskih pevcev in štirje ansambl. DO Iskra Telematika je najboljša dva nagradila z novim telefonskim aparatom ETA 90 in ETA 80.

V nabit polni dvorani se je zbralo več kot tisoč ljudi, ki so z zanimanjem spremljali prireditve. Prva nagrada občinstva je dobila Petra Bizjak, 10 letna učenka iz Šentvida, ki je s svojim glasom in nastopom dokazala, da se lahko kosa z "velikimi" pevci. Dekle v modrem kriku in beli srajčki je navdušila poslušalce s pesmijo "Ne oziraj se za njo".

Strokovno žirijo pa je najbolj navdušila Romana Kristanec za izvedbo pesni "Ti si željo mog života". Simpatična Kranjčanka je pesem res odlično zapela, zato ji je Branko Jovanovič, vodja ansambla Don Juan ponudil, da se predstavi tudi na njegovih kasetah.

Posebno denarno nagrado 100.000, ki jo je podelil Gorenjski glas, pa je dobila edina narodno-zabavna glasbena skupina na festivalu, ansambel Gruntarji s pesmijo "Marjanca iz Tanca".

Desetletna Petra je navdušila občinstvo. Foto: G. Šnik

Ko smo čakali na odločitev žirije, je mikrofon vzel v svoje roke Nace Junkar, ki je s svojim nastopom dokazala, da je resnično pevec, s katerim se pri nas lahko kosa le malokdo. Z njim je nastopila Helena Blagne, s katero sta zapela pesem "Čuvaj to ljubezen". Pečat prireditvi so dali tudi fante ansambla Pop Design in simpatična Miša Molk. Vsi, ki so kakorkoli sodelovali na festivalu so bili navdušeni in obljubili so, da se srečajo spet na 14. zlati slušalki.

Nataša Bešter

Dahnili so da:

V Škofiji Loki: Judita Hvala in Damjan Slabe iz Rovt ter Mateja Svolšjak in Franci Zupanc iz Železnikov

Kam?

Šerbi za veseli večer

V gostišču Jeršin v Kranju, v njihovem discu Rosa, je vsak četrtek veselo: pripravljajo zabavno glasbene prireditve in modne revije ter nastope naših znanih pevcev in ansamblov.

Pred kratkim so imeli priložnost pozdraviti Duo black Jack iz Izole, nastopil pa je tudi čarovnik Lee. Zanimiva gostja večera je bila Šerbi, sodelovalo pa so tudi plesne skupine.

Vsak četrtek so izvrni, zato pripravljajo za naslednji večer tekmovanje in izbor za miss kranjskih srednjih šol...

Šerbi s čarovnikom

Predstavile so se tudi plesne skupine in popestrile disco večer v klubu Rosa. Foto: Gorazd Šnik

JEŽ

Dvojna morala

V omaricah, kjer predstavljajo spored kranjskih kinematografov, so ob napovedi predstav Zvezda porno filma (ime dovolj zgovorno pove, za kakšno vrst utemnost gre) namesto slik priložili beli listi s pomembnimi obvestilom. Na njem namreč piše, da slike niso za objavo, vendar si lahko vsakdo (razen otrok) ogleda trde prizore na platnu v dvoranah. Torej, v tem je dovoljeno razgajanje, na svetlobi ulice pa ne! Ali gre pri takšnem ravnjanju za dvojno moralno ali pa le za nov reklamni trik, kako bi privabilo v kino čim več gledalcev, naveličanih vsakdanje mehkobe?

Kje si sanitarna?

Bolj tenkočutne gospodinje, ki v nekaterih radovljiskih samostrežnah kupujejo živila in druge prehrambene artikle, pravijo, da jim nikakor noče v glavo misel: kako, da prodajalke nimajo opravljenega izpitja iz higienega minimuma? Tako sklepajo na osnovi streže na trgovinah, ki je vseprej kot higienika. Dekleta, ki strežejo z golimi rokami sadje in zelenjavjo, strežejo kruh, sir in salame?

Cudijo se zoprni kupci tudi sanitarni inšpekci, ki ne obiše take samopostrežne. V poletni sezoni se čudijo tujih turistov, ki hočejo v svoji materinsčini povedati, da si pri njih ne bi trgovci kaj takega upali privoščiti...

Čvek

Več pozornosti ženam

Toksična vlada je predlagala, da bi 22. novembra poimenovali "dan soprogov". Vsekakor ta predlog ni nastal po naključju, saj je ocena tamkajšnje vlade, da može premalo skrbijo za to, da bi žene popeljali na različne prireditve in počitnice. "Ko imajo prosti dan, raje gredo z moško družbo in igrajo golf, mi pa želimo, da se to spremeni," je povedal eden izmed funkcionarjev.

Zenske pa ne bi bile ženske, če se tudi nad takšnimi zakoni ne bi pritožile. Neozenjene, ločenke in vdove že protestirajo, da je to diskriminacija proti njim. Tako je "dan soprogov" še vedno pod vprašajem.

Barbara že ve

Barbara Bush, žena republikanskega ameriškega predsednika, je modra ženska. Ne tako zelo suha Barbara, stara 68 let, je odločno zavrnila ponudbo, da se fotografira istočasno v štirih ameriških zveznih državah. Moralna bi se spustiti na zemljevid, na vse štiri in eno roko in nogo postaviti na eno državo. Zaslutila je, da bi se zanesljivo našel kašljivec, ki bi jo slikal od zadaj...

Nogometni kraljice

Samo zato, da bi njegova ekipa zmagala, je zapornik George Graham pobegnil iz zapora. Na tekmi je dosegel dva gola, ko pa je videl policijo, ki je blokirala izhod iz stadiona, se je pomešal med navdušeno publiko in se uspel izmakniti roki pravice. Nogometni je bil namreč obsojen in zaprt zaradi kraje. Sedaj ga išče policija in njegovo moštvo, ki mu sporča, da se sicer lahko skriva, vendar naj vrne vsaj dres, ki ga je odnesel s tekme.

Katere barve naj bo letalo?

Lufthansa je anketirala svoje potnike o tem, kakšne barve naj bodo njena letala. Firma je namreč predlagala, da bi bili poslej avioni rdeče barve. A izkazalo se je, da bi bila to napačna poteza, kajti anketirani niso za spremištanje barve, ker menda sedanja vlivu zaupanje in je bolj plenilna kot rdeča. Zelo malo potnikov je menilo, da bi bila z rdečo barvo izgled bolj »napreden«.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

ZA DAN REPUBLIKE in NOVO LETO

CIPER — odhod 24. nov., vrnitev 1. dec., 7 dni v hotelu Kanika Beach v Limassolu, možnost fakultativnih izletov v Nikozijo, Kolossi, Curium, Paphos, samostan Kykko v pogorju Trodos, z ladjo v Izrael.

IZRAEL — odhod 28. nov., vrnitev 5. dec., ogled Jeruzalema, Betlejema, Mrtvega morja, Jerihon, doline reke Jordan, Tiberie, Gilejskega jezera, Nazareta, Kafarnauma, Haifa, Tel Aviva in Jaffe.

CIPER, EGIPT — odhod 29. dec., vrnitev 5. jan., bivanje in silvestrovjanje v hotelu Kanika Beach v Limassolu, plačani izleti v Nikozijo, Paphos, Curium. Možnost fakultativnega izleta z luksuzno ladjo Princesa Marissa v Egipt (2. — 4. jan.) ogled Kaira, piramid in sfinge v Gizi.

Posebne ugodnosti za otroke do 12 let!

INFORMACIJE IN PRODAJA ARANŽMAJEV:
Adria Airways, Kuzmičeva 7.
tel. 061/315-727 in vse pooblašcene turistične agencije v Sloveniji.

Izberite si darilo ali voščilo
pravočasno

KNIGE ZA OTROKE

VSEH STAROSTI

IGRAČE

VOŠČILNICE

NOVOLETNI PROGRAM

 Unicef

v Mladinski knjigi
na Titovem trgu v Kranju

Obdarimo in voščimo
skupaj

**M - KŽK Gorenjske
TOZD AGROMEHANIKA**
Kranj - Hrastje 52/a

nudi brezobrestni kredit ali popust za traktorje **TOMO VINKOVIĆ**, Bjelovar TV-420 in TV-523 ter program lastne proizvodnje (škropilno tehniko)

Pri nakupu malega traktorja **TOMO VINKOVIĆ** prihranite 370 starih milijonov. Količine so omejene.

Telefoni: Centrala (064) 36-461, 36-751, 36-764, 34-033, 34-034, 34-032, PSC Hrastje (064) 34-035.

TV MEHANIKA
PORENTA, BREG OB
SAVI 75

Če se vam je pokvaril vaš TV aparat in ga želite imeti popravljenega v enem ali dveh dneh, pokličite na tel.: 40-347
SE PRIPOROČAM!

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS
expres izdelava

optika aleš

kranj — janka pucija 9
planina II, tel. 064/34-471

Elita

Elita ŠPORT na SMUČARSKEM SEJMU v KRANJU

od 17. do 20. novembra 1988

ZA VAS SMO PRIPRAVILI:

tekaške nogavice	4.660.- din
smučarske rokavice	6.220.- din
tekaške usnjene rokavice	20.700.- din
smučarske pulije	30.290.- din
otroške trenirke	
	45.000.- do 55.000.- din

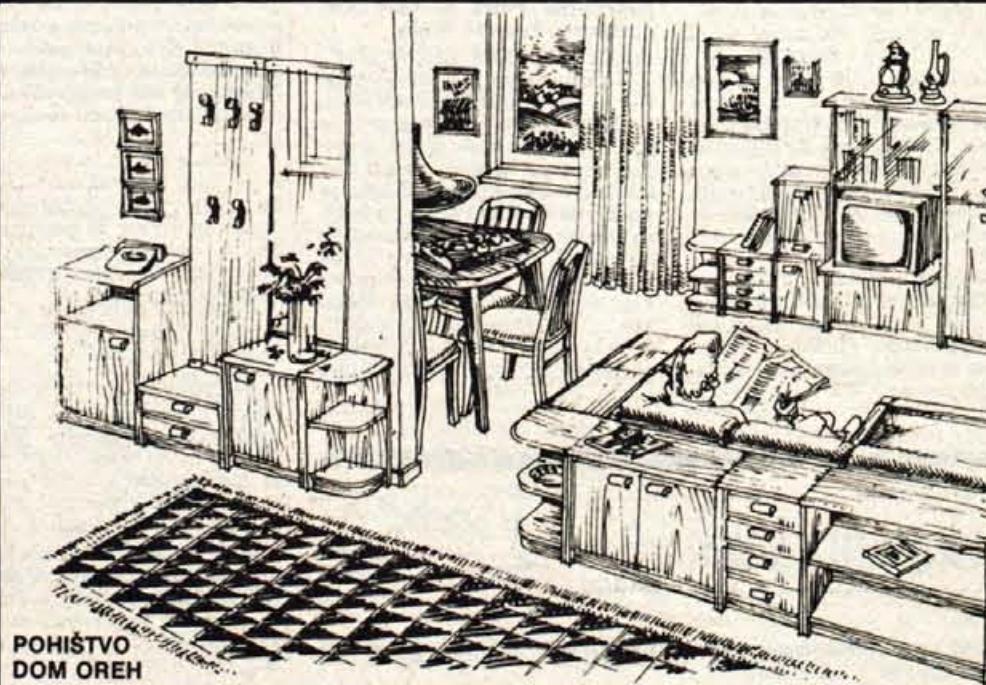
in še veliko in pestro izbiro ostalih športnih izdelkov!

NASVIDENJE NA SMUČARSKEM SEJMU V KRANJU!

alpes
industrija
pohištva

Železniki
telefon:
064/67-121
66-155

POHIŠTVO
DOM OREH

- sestavljivo pohišvo
- DOM OREH in TRIGLAV
- predsobe in spalnice AL
- klubske in jedilne mize
- karnise in cvetličnjaki

Naštete izdelke našega proizvodnega programa lahko dobite v vseh salonih s pohištvtom.

Še posebej vam priporočamo obisk v naši maloprodaji v Železnikih, kjer vam ob nakupu nudimo

**25 % POPUST PRI PLAČILU Z
GOTOVINO ALI OBROČNO
ODPLAČEVANJE**

starši

razveselite svoje malčke s praktičnim darilom v Murkini poslovalnici ELGO vam nudimo **otroška kolesa od 80.000.- do 210.000.- za starost 2 - 6 let**

Kupite lahko na 4 mesečno brezobrestno potrošniško posojilo.

Vabi vas ELGO Lesce.

murka

ALPETOUR

TURISTIČNA AGENCIJA
ŠKOFJA LOKA

ZA DAN REPUBLIKE VAS VABIMO V:

TUHELJSKE TOPICE Z ANTENO, ODH. 26.11.
BENETKE, 1 DAN, AVTOBUS, ODH 29.11.
SALZBURG, 1 DAN, AVTOBUS, ODH. 29.11.

**UPOKOJENCI - LETUJTE Z NAMI V RABCU
PO UGOĐNIH CENAH**

NOVO: OTOK RAB JESEN IN POZIMI, VIKEND, 7 ALI 14 DNI NA MORJU, AVTOBUSNI PREVOZ, CENA OD DIN 140.000 (UGODNO)

V VSEH NAŠIH POSLOVALNICAH LAHKO REZERVIRATE LETALSKE PREVOZE NA DOMAČIH IN MEDNARODNIH PROGAH.

market

MALLE

MARKET IN RESTAVRACIJA
V BRODEH NA KOROŠKEM 3 KM OD AVSTRIJSKE MEJE

ZNIŽANO OD 18.11.1988 - 3.12.1988

REGIO KAVA BRASIL 1 kg	54.90	MILKA ČOKOLADA 300 g 	23.90
ITAL. RIŽ V KANTI 5 kg	34.50	MEHČALEC ZA PERILO 4 l	24.90
RAMA MARGARINA 1/2 kg	14.90	LAK ZA LASE TAFT 1 dz	24.90
ANANASOV KOMPOT 1 dz	8.90	BANANE 1 kg	9.90
SPAR JEDILNA ČOKOLADA 1/4 kg	13.90	MANDARINE 1 kg	9.90
SPAR ROZINE 1/2 kg	8.90		

SPAR

Kako izbirati čevlje za alpsko smučanje?

Ugotovitev, da še tako kakovostne smuči za alpsko smučanje ne veljajo veliko brez dobroih čevljev, ni nova. Še več; prednosti smuči brez čevljev niti ne moremo spoznati. Njisi ima avto še tako dobro podvozje, brez ustreznih gum ne morete voziti hitro in varno. Podobno je v alpskem smučanju. Lahko imate najboljše smuči in čevlje pa ob sneženju brez očal ne bo šlo.

Razvoj smučarskih čevljev je v zadnjem času delal ogromne korake pri materialih, konstrukciji, zaklopkah oziroma, bolje rečeno, možnostih regulacije. Smučar, ki ima noge na X ali na O, naj seže po takih, ki imajo regulator kantinga, s katerim napako v stoji na smučeh popravi.

Pri nakupu alpskih smučarskih čevljev izbiramo model na osnovi treh dejavnikov: SMUČARSKEGA ZNANJA, MODE in DENARJA.

Pri vsakem opisu čevlja je navedeno, kakšnemu smučanju je namenjen. Za vrhunskega smučarja, ki obvlada strm svet, grbine, ki je doma na vseh vrstah snega in ki je hiter - v ta razred sodijo seveda tudi tekmovalne discipline - ima Alpina v svoji Alpha prav gotovo čevlje, ki prenese primerjavo z vsakim dosežkom svetovne konkurenčne. Če to ne bi bilo res, Grega Benedik, recimo, s štartno številko 20 ne bi mogel zmagati na finalni tekmi svetovnega pokala v Sarajevu. "Alpinini" tekmovalci Petrovič, Žan in Grilc so bili svetovni mladinski prvaki.

V Sloveniji, kjer je smučanje narodni šport številka ena, je dobrej smučarjev veliko. Zanje je v Alpinini kolekciji na voljo več modelov, ki se med seboj razlikujejo po izgledu in so namenjeni različnim nogam. Če je nekomu MS 950 pretesen, bo zadovoljen z MS 850, ki je za močnejše noge. Iz istega razloga je narejena tudi Alpinina pahljača čevljev za povprečne smučarje in za naraščaj.

Moda je dejavnik, ki ga smučarski strokovnjaki zanemarjajo. Prodaja pa kaže, da je barva zelo pogosto odločilna. Zato se Alpina s svojimi sodelavci po celi svetu trudi, da bi sledila modne zapovedi in ima vrsto modelov v različnih barvnih kombinacijah.

Na žalost so domači smučarji pri nakupu čevljev vse pogosteje odvisni od bolj ali manj praznih žepov. Zato je še toliko bolj bistven resen premislek pred nakupom kot včasih, saj je znan rek: nimam toliko denarja, da bi kupoval poceni.

Ko ste se odločili za model, je potrebno izbrati primerno velikost. Osnovno pravilo pri tem je: vzemite si čas. Velikost določene številke se namreč med proizvajalcem lahko precej razlikuje.

Obujte smučarske nogavice in pomerite "svojo" številko. Nikoli ne ocenjujte velikosti, ne da bi zapeli zaklopke. V tem primeru vam bo čevlj premajhen. Če imate občutek, da vam je čevlj prav, pomerite še številko manjšega. Vsekakor pa naj vam prodajalec izvleče notranji čevlj, obujte ga, pomembno je, da peta lepo sede na svoje mesto. Čevlj je premajhen takrat, ko prsti tiščijo v sprednjo steno!

Prevelik pritisk na prste, ali kjerkoli že, pomeni neudobje, slabšo prekravitev, smučarja bo zeblo. Večina pa smuča v prevelikih čevljih, ne le za eno številko, ampak tudi za več številk. V tem primeru je vodenje smuči slabo, še huje pa je, da varnostne vezi ne delujejo, ker se pri padcu noga premika v čevlju.

Veliko ljudi ima deformirane noge. Leta in leta trpijo, ker ne vedo, da se da problem odpraviti.

Alpina ima celo vrsto servisov po Sloveniji. Zakaj veselje na snegu ne bi bilo popolno?

POSEBNA PONUDBA
IZ IZVOZNEGA
PROGRAMA ISKRA

VARILNI APARATI

za varjenje v zaščiti plina CO₂
v raznih tipih in izvedbah za

- AVTOKLEPARJE
- KLJUČAVNIČARJE
- MONTERJE
- CENTRALNIH KURJAV

Izkoristite priložnost ugodnega nakupa s plačilom na 5 obrokov brez obresti ali s čeki vnovčljivimi v 5-mesečnem zaporedju 30% polog je prvi obrok

V PRODAJALNAH:

MERKUR

- MERKUR - KRANJ tel.: 26-461
- GLOBUS - KRANJ tel.: 24-151
- KAŠMAN - ŠKOFJA LOKA tel.: 620-863
- ŽELEZNINA - RADOVLJICA tel.: 75-672
- KOVINA - LESCE tel.: 75-594
- UNION - JESENICE tel.: 81-985

Janez Šmitek, vodja tekmovalne službe v Alpini

alpina®

OBLAČILA
Novost
Tržič

OBLAČILA NOVOST TRŽIČ
64290 TRŽIČ

Delavski svet razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornosti

VODENJE KOMERCIJALNEGA SEKTORA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima višjo izobrazbo ekonomske ali komerzialne smeri
- 3 leta in pol ustreznih delovnih izkušenj
- aktivno znanje enega tujega jezika.

Na razpisanih delih in nalogah bo kandidat imenovan za dobo 4 let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naslovite na »razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi na naslov: Oblačila Novost Tržič, Trg svobode 33.

O izidu izbire bomo kandidate pisno obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

M - KŽK Gorenjske TOZD KMETIJSTVO Kranj

nudi cenjenim kupcem vse vrste sadnega drevja:

jablane, hruške, slive, breskve, marelice, češnje, višnje, ameriške borovnice in drugo jagodičevje.

Navedeno sadno drevje in jagodičevje lahko dobite v našem obratu VRTNARIJA PLANINA (pri pokopališču) vsak dan od 7. do 14. ure.

SE PRIPOROČAMO!

SREDNJA TEKSTILNA, OBUTVENA IN GUMARSKA SOLA Kranj p.o.
Cesta Staneta Žagarja 33
64000 Kranj

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu Srednje tekstilne, obutvene in gumarske šole Kranj razpisuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom dela in naloge

POUČEVANJE ESTETIKE IN MODELIRSTVA

Nastop dela 1. 2. 1989.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih je predpisal strokovni svet SRS za vzgojo in izobraževanje oziroma so določeni v vzgojnoizobraževalnimi programi.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Srednja tekstilna, obutvena in gumarska šola Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33.

ISKRA KIBERNETIKA Kranj
industrija merilno regulacijske in stikalne tehnike Kranj, n.s.o.l.o.

Na osnovi sklepov Komisij za delovna razmerja objavljamo naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJA MONTAŽE ELEKTRONSKIH SISTEMOV V TOZD STEVCI

2. VODJA POVRŠINSKE OBDELAVE V TOZD TOVARNA SESTAVNIH DELOV

3. VODJA KUHINJE V TOZD RESTAVRACIJA

K sodelovanju vabimo kandidate, ki poleg splošnih, z zakonom določenih, izpolnjujejo naslednje pogoje:

Ad 1.: visoka izobrazba elektrotehnične stroke, smer elektrotehnika in najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Ad 2.: visoka izobrazba kemische technologie in najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju galvanskih in drugih površinskih obdelav.

Ad 3.: višja izobrazba gostinske stroke in vsaj 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA KIBERNETIKA Kranj, KADROVSKA SLUŽBA, Savska loka 4, 64000 Kranj, kjer dobite lahko tudi podrobnejše informacije (tel.: 064-22-221, int. 2391 oz. 3549).

LIP BLED TO LESNA PREDELAVA PODNART

Odbor za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. KOTLOVNIČAR - ČUVAJ

Pogoji: III. stopnja zahtevnosti dela lesne a li kovinske smeri in o.p.p., tečaj za naziv gasilec, izpit za upravljalca nizkotlačnih kotlov

Kandidat bo sprejet v DR za nedoločen čas, za nedomeščanje delavcev v času letnih dopustov in bolniške odsotnosti. Prijava se lahko kandidati z najmanj III. stopnjo zahtevnosti dela, ki so si potrebna znanja in izkušnje pripravljeni pridobiti z izobraževanjem ob delu.

2. VEČ DELAVEV ZA DELO V PREDELAVI LESA

pogoji: III. in IV. stopnja zahtevnosti dela lesne smeri

3. VODJA VZDRŽEVANJA

pogoji: VI. stopnja zahtevnosti dela elektro oz. strojne smeri in 1 leto ali V. stopnja istih smeri in 2 leti delovnih izkušenj nemščina pasivno strokovni izpit iz VPD

Kandidati naj pošljejo prijave do 8. decembra 1988 na naslov: LIP Bled, TO lesna predelava Podnart, Podnart 33, 64244 Podnart.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po končani objavi.

OSNOVNA ŠOLA PROF DR. JOSIPA PLEMELJA 64260 BLED

Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemelja Bled, razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - RAVNATELJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje, ki so določeni z zakonom o osnovni šoli:

- da ima višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri in opravljen strokovni izpit;
- da ima najmanj pet let neposrednih delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu, po opravljenem strokovnem izpitom;
- upošteva moralno etična merila in uresničuje samoupravljanje;
- ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki pogojujejo samostojnost, ustvarjalnost in uspešnost opravljanja del in nalog v pogojih gradnje.

Mandat traja 4 leta. Ni reelekcija.

Nastop dela po dogovoru. Stanovanja ni.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemelja Bled, Seliška ul. 3 s pripisom »za razpisno komisijo«.

DEDEK MRAZ KUPUJE V MURKINIH TRGOVINAH

PIKA Radovljica

PLETNA Bled

UNION Jesenice

MANUFAKTURA Lesce

Največja izbira igrač za oroke vseh starosti!

Izbirate lahko med didaktičnimi igračami, lutkami, glasbenimi instrumenti, igračami iz pliša ali gume, avtomobilčki, letali in železnicami na baterijski pogon. Ne smemo pozabiti na veliko izbiro kock za sestavljanje itd... Dedeck Mraz vsekakor ne bo v zadregi pri obdarovanju naših najmlajših.

IGRAJTE SE Z NAMI

murka

formula EL

za mrzle dni in noči

HLAČE, JAKNE IN KRILA IZ TERMO JEANSA

za prijetnejše smučanje

SMUČARSKI KOMBINEZONI IN HLAČE ZA VSO DRUŽINO

za najrazličnejše priložnosti

MODNE IN TOPLJE HLAČE IZ VOLNENEGA BLAGA IN ŽAMETA**ZA VSO DRUŽINO IN PO UGODNIH CENAH**

v tovarniški prodajalni

Elkroj

v trgovskem centru Deteljica v Bistrici pri Tržiču

VLADIMIR NAZOR - RO ZA ORGANIZIRANI ODMOR DJECE I OMLADINE GRADA ZAGREBA

Zagreb, Maksimirška 51

Na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja DO 26.10.1988 objavlja prosta dela in naloge

KUHAR - 1 delavec v PJ »Naša djeca« Kranjska gora, Borovška 48

Pogoji: priučena kuharica z dvema letoma delovnih izkušenj

PREDNOST: IV. stopnja strokovne izobrazbe kuharske smeri

Rok za prijavo je 8 dni. O rezultatih bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po opravljenem postopku. Ponudbe pošljite na zgornji naslov.

KOP**KOVINSKO PODJETJE KRAJN**
Kranj, Šuceva ulica 27

Delavski svet DO KOP Kranj na podlagi predhodnega sklepa objavlja dela in naloge

PRIPRAVNIK - za delo v finančno računovodskem sektorju

Pogoji: končana VII/1 ali VI/1 stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri. Delo združujemo za določen čas - za čas pripravnštva, to je 12 ali 9 mesecev odvisno od stopnje izobrazbe. Po pripravnški dobri ima delavec možnost združiti delo za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis naj kandidati pošljijo v 8 dneh po objavi tega oglasa na naslov: KOVINSKO PODJETJE KRAJN, Šuceva 27, 64000 KRAJN. Kandidati bodo pisno obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbi.

radenske**NARAVNO ZDRAVILIŠČE****RADENCI****POMURCI SMO ŽILAVI, ZDRAVI LJUDJE. TAKŠNE NAS JE NAREDILA NARAVA, NAŠE MINERALNE IN TERMOMINERALNE VODE, TAKŠNI LAHKO POSTANETE TUDI VI!**

Zdaj vam nudimo tudi NOVOST - oblage z zdravilnim blatom!

In kakšne so cene paketov?

- za 7 dni plačate 6 (cena od 266.000 din naprej)

- za 10 dni pa le 8 (cena od 353.000 din naprej)

V ceno so vključeni polni penzioni, posvet z zdravnikom, kopeli v mineralni vodi, pitna kura, rekreacija, neomejeno kopanje v zaprtem bazenu, turistična taksa in popoldan v Moravskih Toplicah s kopanjem v termalni vodi in večerjo.

Starši! En otrok do 7. leta starosti ima brezplačno bivanje in penzion, za vsakega naslednjega pa nudimo 30% popusta za bivanje in penzion.

Poseben popust nudimo tudi upokojencem.

Program lahko odplačate na obroke.

Informacije in rezervacije: Zdravilišče Radenci, 69252 Radenci, tel.: (069) 73-331, teleks 35-269 ali pri vaši turistični agenciji.

Hotel**CREINA****Kranj**

*Vabimo vas v
našo
RESTAVRACIJO
in VINOTEKO,
kjer boste
solidno
postreženi s
prvorstno
hrano!*

vodja kuhinje Tone Gjurjan

metalkaMETLAKA LJUBLJANA
TOZD TRIGLAV TRŽIČ n.solo.
Cesta na Loko 2, 64290 TRŽIČ

Objavlja proste delovne naloge in opravila

1. VODJA TEHNIČNEGA SEKTORJA

Pogoji: VII. oz. VI. stopnja izobrazbe kovinsko-predelovalne smeri in 3 oz. 5 let delovnih izkušenj znanje nemškega ali angleškega jezika sposobnost samostojnega odločanja organizacijske sposobnosti izpit HVT

Rok prijave je 15 dni po objavi. Prijave pošljite v zaprti ovojnici na Metalko Ljubljana, TOZD Triglav Tržič, Cesta na Loko 2, Tržič 64290 s pripisom »komisiji za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi«.

**OSNOVNA ŠOLA PREŠERNOVE BRIGADE
ŽELEZNIKI**

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Prešernove brigade Železniki razpisuje dela in naloge

HIŠNIKA - KURJAČA

za podružnične šole - s sedežem na PŠ Selca.

Delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom, s 3-mesečnim poskusnim delom.

Pogoji: KV delavec mizarske, kjučavničarske, električarske strose.

Nastop dela je 26.12.1988.

Pisne prijave s potrebnimi dokazili pošljite v 8 dneh v tajništvo šole. O izidu izbiro bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku prijavnega roka.

aerodrom ljubljana p.o.**64210 LETALIŠČE BRNIK**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

PROGRAMER

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

VII. stopnjo zahtevnosti ustrezne smeri

znanje angleščine ali nemščine

Kandidati morajo izpolnjevati tudi posebne pogoje, ki veljajo za delo na letališču in mejemnem prehodu.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s poskusno dobo 90 dni.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Aerodrom Ljubljana, 64210 Brnik.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po odločitvi samoupravnih organov.

**YAMAHA LUXMAN KENWOOD
SHARP NAKAMICHI JVC****HI-FI STEREO CENTER JÄGER**

Borovlje, Loiblstr. 12, Hauptplatz 17

**PROSLAVLJAMO Z VAMI
DRUGI ROJSTNI DAN!**

od 18. do 27. novembra 1988

SHARP video 100 OB, netto 599 DM — samo 50 kom
HITACHI video 530, tri glave, netto 999 DM — samo 20 kom
HITACHI video kamera WM 40 komplet z priborom netto 2390 DM — samo 10 kom**SONY PIONEER TOSHIBA FISHER
BLAUPUNKT PHILIPS HITACHI****KOMPAS
JUGOSLAVIJA****ZIMSKE POČITNICE - SMUČANJE****88/89**

● Več kot 8000 ležišč v smučarskih središčih JUGOSLAVIJE, AVSTRRIJE, FRANCIE, ITALIE, BOLGARIJE, ČSSR, ŠPANIJE, ŠVICE in ZDA ter ZSSR.

POSEBNA PONUDBA ZA VSE, KI ŽELJO NEKAJ VEČ
● KOMPASOVI SNEZNI KLUBI - POPUSTI - DARILLO ZA ZVESTOBO - ŠPORT IN REKREACIJA - ZABAVA - PROGRAM ZA OTROKE - IZLETI IN ŠE MARSIKAJI DOBRODOŠLI V KOMPAS KLUBIH:

— BOVEC - posebni popusti za člane kluba pri nakupu smučarskih vozovnic!

— BOHINJ
— MALLNITZ
Avstrija**POČITNICE 88 - DOMOVINA**

● Program PRAZNIČNIH POČITNIC ob DNEVU REPUBLIKE 5 dni

● Sprejemamo že prijave za NOVOLETNE POČITNIŠKE ARANŽMAJE ter POČITNICE OD OKTOBARA DO MAJA - SENIOR KLUB v DUBROVNiku, na HVARU in v MALEM LOŠINJU!

POČITNICE 88 - TUJINA

KONKURENČNE CENE:

● CIPER, Larnaca, Limassol; odhodi vsak četrtek, cena že od 915.000 din naprej

● TUNIZIJA, Hamamet, odhodi vsak petek, cena že od 1.036.000 din naprej

● IZRAEL, Nathanya, odhod vsak ponedeljek, cena že od 1.013.000 din naprej

KOMPASOVI JESENSKI IZLETI PO DOMOVINI IN K SOSEDOM

PRIPOROČAMO ZA POSAMEZNKE IN SKUPINE - DOSTOPNE CENE!

● HRVATSKO ZAGORJE, 1 in 2 dni, od 56.000 do 132.000 din

● VIPAVSKA DOLINA in GORIŠKA BRDA, 1 dan, 49.500 din (obisk vinske kleti)

● ZGORNJEŠAVINSKA DOLINA VABI, 1 in 2 dni od 41.000 do 85.500 din (prijeto v skoristnim)

● TITOVO VELENJE, 1 in 2 dni, od 46.800 do 100.800 din

ZA DAN REPUBLIKE

PO DOMOVINI IN K SOSEDOM

● GRADEC-RADENCI, 2 dni, 28.11., 120.000 din

● BRIONI, 5 dni, 16.11., 240.000 din

● HVAR, 5 dni, 26.11., 385.000 din

● ČRNA GORA, 3 dni, 27.11., 485.000 din

● DUBROVNIK, 1 dan, 27.11., 196.000 din

● OHRID-SOLUN, 5 dni, 25.11., 789.000 din

S KOMPASOM NA KONCERTE

● IGGY POP, 1 dan, 18.11., 90.000 din München

● BON JOVI, 1 dan, 19.12., 90.000 din, München

KOMPASOVI IZLETI V TUJINO ZA DAN REPUBLIKE IN NOVO LETO

● BENETKE, 1 dan, 29.11.

● SALZBURG, 1 dan, 29.11.

● DUNAJ, 2 in 3 dni, od 165.000 din naprej, 28.11.

● PADOVA, 1 dan, 26.11.

● SAN MARINO-RIMINI, 2 dni, 29.11.

● URBINO-SAN MARINO, 3 dni, 25.11.

● BISERI TOSKANE, 4 dni, 26.11.

● RIM SKOZI STOLETJA, 5 dni, 26.11.

● KLASIČNA GRČIJA, 7 dni, letalo/avtobus, 24.11.

● BUDIMPEŠTA, 3 dni, 27.11.

● SOFIJA, 4 dni, letalo, 25.11., letalo/avtobus, 6 dni, 25.11.

● SVETA DEŽELA JERUZALEM, 8 dni, 28.11., 9. in 26.12.88.

● JORDANIJA-JERUZALEM, 8 dni, 30.12.

● EGIPT, 9 dni, 22.11., 16.12., 30.12.

● CIPER, 8 dni, 24.11., 29.12.

● BERLIN - vzhodni, 1 dan, 29.11., posebno letalo

● PRAGA, 3 dni, 27.11.

● DUNAJ - ŠOPRON, 3 dni, 28.11.

● VARŠAVA, 5 dni, 26.11.

● BRATISLAVA-GYOER, 3 dni, 27.11.

● MOSKVA- LENINGRAD, 30.12.

● SIBIRJA, MOSKVA-IRKUTSK-BAJKALSKO JEZERO, 27.12., 8 dni

● LONDON, 5 dni, 26.11., 30.12.

● AMSTER

MALI OGLASI**tel.: 27-960****cesta JLA 16****APARATI STROJI**

Prodam SKOBELJNI STROJ z žago. Zg. Duplie 20

Prodam TV ISKRA Montreal, ekran 55, star 6 let. Tel.: 36-741 17775

Prodam črno-belo TV gorenje, cena ugodna. Ževnikova 4/a, Kranj(Oreh) 17780

Nujno prodam električni šivalni STROJ singer nemški, komplet z omarmico, zelo malo rabljen. Tel.: 79-593, od 16. do 18. ure dopoldan, razen sobote in nedelje 17804

Prodam sharp DECK, dve kaseti. Tel.: 51-054 17808

Prodam STROJ AUMANN za navijanje tuljav. Tel.: 21-104 17818

Prodam KOMBINIRKO HOBY 89, novo. Tel.: 77-887, Bled 17840

TRAKTOR ferguson 41 KW, 55 konjički, 400 ur po generalni, prodam za 500 SM. Gorenja vas Reteče 45 17843

Prodam malo rabljeno rotacijsko kosilnico 165 VIKON. Primerna za lažni traktor. Tel.: 42-954 17855

Prodam kompresor z garancijo Trudbenik, pritisk 16-20 atmosfer, 50 litrski. Jože Kunšič, Polje 20, Zasip Bled, popoldan 17856

Prodam hišni računalnik COMMODORE 64 in avtomatski FOTOAPARAT. Tel.: 21-623 17870

Prodam barvni TV corting. Tel.: 68-061 17891

Ugodno prodam nov VIDEOREKORDER. Tel.: 25-014, popoldan 17927

Prodam TRAKTOR universal 45, dobro ohranjen in polovico milade krave za meso. Trstenik 2 17930

Prodam VIDEOREKORDER gorenje, v garanciji. Tel.: 39-225 17942

Prodam šivalni STROJ ruža seleckonic. Tel.: 39-231 17951

Prodam rabljen HLAJILNIK, barvni TV in PRALNI STROJ. Tel.: 21-097 17959

Prodam MOLZNI STROJ VEROVITICA, skoraj nov. LIKOZAR, Ulica Ignacije Boršnika 5, Cerknje 17962

Ugodno prodam ŠTEDILNIK in pec KUPPERSBUSCH. Tel.: 47-060 17970

Prodam TRAKTOR ZETOR 5011, CISTERNO za gnojnico, TROSLEC umetnega gnoja, rotacijsko KOSILNICO. DODAJALNO MIZO za puhalnik. Rozman, Gasilska 2, stražišče - Kranj, tel.: 21-117 17977

Prodam RADIOKASETOFON-dvojni, 40 W, avtogram 145 SR 13, smuči 160 cm, tekaške smuči s palicami, dirkalno kolo in kamp opremo. Tel.: 23-221 17988

Prodam TRAKTOR štore 402. Plemeli, Selo 48 18010

Prodam starejši črno-beli barvni TV Gorenje. Tel.: 45-069 18011

Pralni STROJ gorenje, star 4 leta, brezihen, prodam. Tel.: 40-133, med 19. in 20. uro 18021

Prodam črno beli TV ET 108 na daljnisko vodenje, star 3 leta. Tel.: 42-108 18037

Prodam VIDEOREKORDER FISCHER, Tel.: 77-316 popoldan 18039

VIDEO KAMERO JVC GRC-9 s carisnico deklaracijo prodam. Tel.: 57-529 po 15. uri 18040

Ugodno prodam motor za transportni trak (brez traku), oznaka 200-300-250 U z navodili, malo rabljen, izvedba SACS motor. Janez Plemelj, Prešernova 10/c, Bled 18047

Enosno traktorsko prikolico nostnost do 2 tone, ter enobrazdni in dvobrazni plug prodam. Velesovo 16, tel.: 42-524 18084

Po ugodni ceni prodam pralni stroj Gorenje PS 663 bio, TV color telefunken-riš z novim ekranom. Tel.: 21-285, po 16. uri 18088

Prodam dva brusilna STROJA. Eden z delom. Majerič, Praše 42, Mavčice 17849

Prodam eno leto star PRALNI STROJ gorenje 90 SM. Tel.: 34-663 o 18095

Prodam pralni stroj za 75 SM in starejši električni štedilnik za 5 SM. Medvešček, Mencingerjeva 3, Kranj 18097

Prodam pralni stroj GORENJE v garanciji z 20 odstotkov cene. Zg. Brnik 127 18116

Prodam barvni TV nacional, 43 ekran. Tel.: 57-330 18124

GRADBENI MATERIAL

Ugodno prodam 5 cm STIROPOR za fasade ali estrihe. Tel.: 45-626 17801

Prodam smrekov OPAZ, 15 kvadrat, m lažigška poda in električni bojler 80 litrski, malo rabljen. Tel.: 57-988 17813

Ukrojimo in sešljemo vam

ZAVESE

Pred nakupom zaves se posvetujte! Tel.: 064/34-156

Prodam 8 m dolge špirovce. Tel.: 68-662 17882

Prodam strešno opeko folc Kikindabrovec in suha drva. Voglie 86, Šenčur 17885

Prodam suhe lipove PLOHE in DESKE. Tel.: 78-613 17908

Prodam dilce za opaz ali fabjon. Ferjan, Olševec 36/a, Predvor 17912

Prodam lesene drogovne za fasadni oder 50 kosov. Žitnik, Hosta 10, Škofja Loka 17923

Prodam KRAMER. Eržen, Sv. duh 147 17925

Prodam debelo REPO. Tel.: 28-853 17931

Prodam krmilno korenje. Zg. Bela 47, tel.: 45-701 17946

Po ugodni ceni prodam krompir za kromo. Podreča 14, tel.: 40-058 17947

Smučarsko okovje MR MARCER, dva zvočnika PIONEER 150 W in pomivalno mizo, vse novo, prodam. Zakovšek, Finžgarjeva 8, Lesce 17955

Prodam KRAVO in VW. Poljče 1, tel.: 73-784 17961

Ugodno prodam 4 Italijanska aluminijska platišča. Bertole Sandi, BREZNICA CA 4, Žirovnica 17963

Prodam suha bukova DRVA. POŽENK 44, tel.: 42-770 17969

Prodam otroški VOZIČEK(globokosportni) z dežnikom. Krejčič, Preddvor 8 17985

Prodam avto prikolico, nosilnost 900 kg. Ažnar, Predoslje 31/a Kranj 17987

Prodam nove tekaške smuči za 13 SM, 2 m dolge. Zupan, Begunje 108 17994

Prodam harmoniko celuloidno 3 in pol vrstno, 3 krat glašeno. Tel.: 621-007 17995

Prodam avtosedež, voziček in industrijsko šivalno mašino PFAF, prodam. Tel.: 621-282 17996

Prodam suha bukova drva in kravo. Tel.: 70-237 17998

Ugodno prodam skoraj nov ženski semplišča, podložen s pravim kromnom š. 36-37, vse manjšo, vitezko postavo. Cesta 17 SM. Oslaj, M. Pijade 17, Kranj, po 16. uri 17999

Prodam 5 ton SENA. Ilovka 4, Kranj 18000

Prodam krzneni jakno "šakal" št. 38. Tel.: 26-835 18023

Prodam skoraj novo otroško posteljico. Burič, Finžgarjeva 14, Lesce 17993

Prodam dobro ohranjeno KUHINJO. Tel.: 22-020 18004

Ugodno prodam kavč in dva fotelja. Kloeckl Jana, Planinska 14, Lesce 18017

Prodam rabljen 80 litrski BOJLER, umivalnik in bide. Tel.: 25-258 18032

Prodam trajnožarečo peč za centralno TAM STADLER H 33, 28000 KMC. Srebrenjak, C. na Rupo 22, tel.: 25-452 18043

Ugodno prodam oljno PEČ emo 8, električni radiator, posteljo z nočno omarmico in barvni TELEVIZOR. Tel.: 78-859 18048

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 57-351, popoldan od 15. do 19. ure 18052

Ugodno prodam sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo otroško posteljico. Burič, Finžgarjeva 14, Lesce 17993

Prodam dobro ohranjeno KUHINJO. Tel.: 22-020 18004

Ugodno prodam kavč in dva fotelja. Kloeckl Jana, Planinska 14, Lesce 18017

Prodam rabljen 80 litrski BOJLER, umivalnik in bide. Tel.: 25-258 18032

Prodam trajnožarečo peč za centralno TAM STADLER H 33, 28000 KMC. Srebrenjak, C. na Rupo 22, tel.: 25-452 18043

Ugodno prodam oljno PEČ emo 8, električni radiator, posteljo z nočno omarmico in barvni TELEVIZOR. Tel.: 78-859 18048

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 57-351, popoldan od 15. do 19. ure 18052

Ugodno prodam sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo otroško posteljico. Burič, Finžgarjeva 14, Lesce 17993

Prodam dobro ohranjeno KUHINJO. Tel.: 22-020 18004

Ugodno prodam kavč in dva fotelja. Kloeckl Jana, Planinska 14, Lesce 18017

Prodam rabljen 80 litrski BOJLER, umivalnik in bide. Tel.: 25-258 18032

Prodam trajnožarečo peč za centralno TAM STADLER H 33, 28000 KMC. Srebrenjak, C. na Rupo 22, tel.: 25-452 18043

Ugodno prodam oljno PEČ emo 8, električni radiator, posteljo z nočno omarmico in barvni TELEVIZOR. Tel.: 78-859 18048

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 17975

Prodam otroško posteljico z jogijem 80x120 in okroglo stojalo. Trg Prešernove brigade 7, št. 38, tel.: 39-888 17983

Prodam skoraj novo sedežno garnituro. Tel.: 35-584 17967

Prodam OMARI za dnevno, starejši tip. Tel.: 26-386 od 18. ure dalje 1797

Prodam GOLFA JGL, letnik 1981. Tel.: 37-654 18003

Prodam SIMCO 1100, prva registracija 1977, dobro ohranjena, registrirana do oktobra 1989. Cena 350 SM. Jensterle, Stara cesta 15, Kranj 18007

Prodam 126 P, letnik 1981. Tel.: 23-742 18013

Prodam JUGO 45, letnik 1982 ali menjam za Z 750. Tel.: 44-674 o 18014

Karamboliran FIAT 126 P, letnik 1980, ugodno prodam, celega ali po delih. Tel.: 73-344 18075

Prodam LADO 1500, letnik 1983. Stojan, Škojeloška 3, Kranj 18016

Prodam JUGO, letnik 1983 november. Tel.: 82-420 18018

Poceni prodam VW 1302, neregistriran v voznem stanju. Mandelj, Bazovška 15, Radovljica 18019

R 18, letnik 1984, ugodno prodam ali zamenjam za drug avto. Tel.: 37-430, od 15. do 19. ure 18024

Prodam Z 101, celo ali po delih in moped APN 4. Tel.: 82-861, int. 22 dopoljan 18025

VW SCIROCCO GTI 1,8 L, novi model, ugodno prodam. Predstojec 1/b, tel.: 39-253 18026

VW BUS TYP 24, letnik 1973, registriran do julija 1989, ugodno prodam. Konc, Golnik 55 18027

R 18, letnik 1984 - julij prodam za 20 M. Tel.: 26-683 18028

Prodam Z 101 GTL 55, star 2 leti. Možen Marjan, DOLENČICE 4, POLJANE, tel.: 65-072 18033

Prodam R 4 TL, letnik 1979 dobro ohranjen. Tel.: 38-660 18034

Prodam FIAT 750, desna stran karambolirana. Tel.: 24-661 18035

Prodam Z 101 letnik 1983. Ogled danes od 14. do 17. ure. Oblak, Voglarjeva 6, Naklo 18036

AUDI 80 CC TURBODIESEL, letnik 1986, kovinsko siv, 41000 km, prodam. Tel.: 76-104, od 19. do 20. ure 18042

VISO CLUB, letnik 1982 in SPAČEK furgon, poceni prodam. Tel.: 27-628 18044

Prodam KADETTA B in FICKA po delih. Posavec 115 o 18045

Poceni prodam R 4, letnik 1976, registriran, nevoden, motor v okvari. Šmidova 11, Kranj 18049

Poceni prodam DIANO. Urbanc, tel.: 27-972 18050

Prodam JUGO 45, letnik 1984, dodatno opremjen. Tel.: 57-848 18051

Prodam ŠKODO 120 LS, letnik 1979. Rogelj, Žabljek, tel.: 46-184 18053

Prodam Z 750, vozen neregistriran. Tel.: 25-053 18055

Prodam FIAT 128 P, letnik 1978, dobro ohranjen, registriran do septembra 1989. Frida Povalej, Frankovo nas. 1, Škofta Loka 18057

Prodam GOLFA, letnik 1986, bencin 1300. Tel.: 33-096 18058

Prodam FIAT 126 P, letnik 1980. Poljane 57, tel.: 68-188 18059

Prodam R 18 letnik 1984 karamboliran celega ali po delih. Tel.: 40-043 18060

R 4, letnik 1977, registriran do 13.10. 1989, cena 320 SM, prodam. Tomič Slavko, Ravne 18, Tržič 18071

Ugodno prodam zelo dobro ohranjen AUSTIN 1300. Ogled v petek, Berce, Hafnarjeva pot 20, Stražišče 18072

Prodam MOTOR diferencial menjalnik za PEUGEOT 404 bencin ter MINI-JA po delih. Savska 42 Kranj, tel.: 33-557 18074

Prodam rezervne dele za R 12, menjalnik, prednje in zadnje steklo, dinamo, štarter, vodno črpalko, zadnja vrata. Milojevič, Žabnjak 64 18075

Poceni prodam TAM 5000 kasoner, dobro ohranjen. Tel.: 33-853 18077

Prodam UNO 60 S, letnik 1986. Beton, Hotemaže 70, Preddvor 18080

Prodam ŠKODO 105 L, letnik 1979, cena 220 SM, registracija do junija 1989. Tel.: 50-826 o 18081

Prodam Z 750, letnik 1983 ali zamenjam za starejši večji avto. Tel.: 34-892 18082

Prodam FORD CAPRI, letnik 1980. Možnost plačila na dva obroka. Tel.: 81-606 18101

Poceni prodam DIANO, letnik 1977 in SIMCO 1308, obnovljena, letnik 1978. Kranjska 29, Šenčur 18102

AUSTIN 1300, nujno prodam. Tel.: 80-000 18106

Z 750 LE, letnik 1982, stalno garažirano, prvi lastnik, prevoženih 36000 km, registrirano do maja 1989, prodam. Tel.: 22-079 18112

Prodam BMW 320, letnik 1977. Tel.: 21-876 18121

Prodam VW 1300, letnik 1971, v vozem stanju, neregistriran. Tel.: 68-007 18126

Ugodno prodam nov kombiniran hladilnik in Z 750, letnik 1976, registriran do 3. junija 1989. Partizanska pot 13, Kranj, tel.: 22-042 18128

ZAPROSITVE

Če želite HONORARNO ZAPOSЛИTE za prodajo otroških in vsestransko uporabnih uspešnic, sprejemamo pišemne prijave: MLADINSKA KNJIGA, p.p. 12, 6420 NAKLO 17502

Klub krije se ljudje težko odpovedati starem, ki jih potrebujejo. Sreča za nas, ki take stvari prodajamo. Tel.: 24-971, samo v petek po 11. uri 17720

Honorarno delo na dom nudim samostojni krajačici - šivilji. Šifra: BUTIK 17794

Dekle za pomoč v bifeju iščem. Bližnji Kranj, tel.: 40-651 17812

V redno delovno razmerje sprejemam SLIKOPLESKARJA in PKV delavca. Tel.: 39-552 17821

MALI OGLASI, OSMRTNICE

AKVIZITER-sposoben in delaven! Ekskluzivni izdelek, nepogrešljiv v vsakem gospodinjstvu! Zaslugek neomejen! Poskus, ne bo ti žal! Poklici v soboto, od 10. do 12. ure ali od 17. do 19. ure na tel.: 22-618 17831

oDelo-honorarno ali polhonorarno išče študent. Šifra: V KRAJU ALI OKOLICI 17835

Izredna prodajo otroškega programa! Interesenti kličite tel.: 51-636, od 20. do 21. ure 17847

Mlad fant išče kakršnokoli honorarno delo po službi. Šifra: VESTEN-ZASLUŽEK 17860

Nujno sprejemam kakršnokoli delo na dom in na Planini II, menjam enosobno družbeno stanovanje za večje. Tel.: 36-701 17928

V novo, dočno lepo obrt sprejem partnerju do 32 let z vsaj polkvalifikacijo, ki za opravljanje obrti odstopi osebni avtomobil ali kombi ne starejši od 8 let. Ponudba z življenejepisom Šifra: PRILOŽNOST 17929

Redno zaposlim KV ali VKV strugaria ali strojnega mehanika. Tel.: 75-337 17991

Pridnega delavca z veseljem za avtomaničko zaposlim. Avtodel Pečjak, tel.: 70-409 18029

Zaposlim TAJNICO, obvezno zanje enega tujega jezika in vodenje knjig v zasebni obrti. Prošnje pošljite na naslov OKORN PAVEL, Jaka Platiša 9, Kranj 18062

Iščem žensko, ki bi bila pripravljena 2x na teden pomagati v gospodinjstvu. Kličite med 8. in 10. uro zjutraj na tel.: 34-347 18069

Z decembrom iščeta dve 40-letni prijatelji honorarno delo, izključno v po-poldanskem času, od 15. ure dalje, v okolici Tržiča Kranj. Terensko delo odpade. Šifra: HONORAR 18096

Iščem karšnokoli honorarno popoliansko delo. Šifra: EKONOMSKI TEHNIK 18115

ZIVALI

Prodam JARKICE. Golniška cesta 1, Kokrica, Kranj

Prodam 4 tedne starega BIKCA. Tel.: 42-396 17806

Prodam BIKCA simentalca, starega 10 dni. Triler, Okroglo 6, Naklo, tel.: 47-764 17810

Prodam LABRADORKO z rodonikom. Tel.: 39-886 17814

oProdam OSLICO, vajeno nošnje. Pač Močnik, Sv. Peter nad Begunjami 17826

Prodam težko KRAVO pred četrtito leti. Jan, Višnica 13, Zg. Gorje 17827

Prodam dva 14 dni staro BIKCA. Kranjska c. 9, Šenčur 17834

Prodam 6 mesecev staro ŽREBICO, krizeno Haflinger. Igor Lebar, Žirovica 48 17836

Ugodno prodam leto dni stare KOKOŠI za zakol ali nadaljno rejo. Globocnik, Voglje 85 17861

Prodam PRASIČE težke 35 kg in puške, stare 8 tednov. Sp. Brnik 60 17872

Prodam tri PRASIČE od 150-160 kg domaća krma. Voglje 95 17889

Prodam PEKINEZA z rodonikom, star 4 meseca. Tel.: 34-412 17898

Prodam BIKCA za zakol. Tel.: 67-159 17901

Prodam tri tedne staro TELČKO frizko. Voglje 64, tel.: 49-076 17907

Prodam 14 dni starega BIKCA. Sp. Besnica 135 17926

Prodam KRAVO brejo 9 mesecev, drugo tele in telico, brejo 8 mesecev. Bergant, Sv. Tomaž 6, Selca 17937

Prodam BIKCA simentalca, starega tri tedne in PRASIČA za zakol. Zalog 37, Cerkle 17956

Prodam čistokrvne nemške ovčarje z rodonikom. Tel.: 27-841 17989

Prodam KRAVO po teletu. Ribno Gorjenjska 3, Bled 17990

Prodam brejo črno-belo telico. Nomen 18 18008

Prodam TELETA simentalca, starega 7 tednov. Zg. Besnica 11 18012

Oddam PSIČKO nemško ovčarko, star tri leta. Korimšek Elizabeta, Sr. Bela 46, Preddvor o 18022

Prodam 6 tednov starega BIKCA. LAHOVČE 27 18061

Prodam dva PRASIČA za zakol ali polovice. Lahovče 43 18067

Prodam TELČKO po izbiri ali menjam za jalovo goved. Virmše 42, Šk. Loka 18069

Prodam VW 1300, letnik 1971, v vozem stanju, neregistriran. Tel.: 68-007 18126

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, ata in starega ata

ANTONA POLAJNARJA

Maželnovega iz Podljubelja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga obiskovali v času njegove bolezni in vsem, ki ste se poslovili od njega, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom in sestram ZD Tržič, zlasti še dr. Martinčiču za dolgoletno zdravljenje in pomoč v času atove hude bolezni. Enako se zahvaljujemo g. župniku za tolažbo in pogrebni obred, predstavniku KS Podljubelj za besede slovesa, pevcom, članom PS Kofce ter sodelavcem TRIO Tržič in GKZ TZO Tržič za pomoč in razumevanje. Vsem, ki ste našega ata spoštovali in ga skupaj z nami ohranjate v svojem spominu, iskrena hvala.

Žaluoči: družini Polajnar in Gregorc ter drugo sorodstvo. Podljubelj, 12. novembra 1988

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu od drage sestre, tete in svakinje

JOŽETA KOPAČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sestrom, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izražamo organizaciji ZB NOV Kokrica in njenemu predsedniku Francu Omanu, ki mu je ob odprtju grobu spregovoril toliko lepih in ganljivih besed, ter kokrškim pevcom za zapete pesmi. Posebej pa se zahvaljujemo zdravniku dr. Dušanu Bavduku, ki mu je tako nesobično nudil pomoč pri lajsanju bolečin. Se enkrat za vse v tem iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Kokrica, 8. novembra 1988

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu od dragega očeta

IVANA LOMBARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, posebje že bratu Dragu za nesobično pomoč ob dolgi bolezni, sestrom, prijateljem, znancem in sodelavcem Merkurja, SAVE, IBI-ja, Iskre Telematike za izrečeno sožalje in cvetje. Se posebje se zahvaljujemo g. župniku za opravljeni obred in pevcev za lepo petje.

VSI NJEGOVI

Kokrica, 8. novembra 1988

Koliko stane liter radenske, piva in mleka

Eni lahko dražijo, drugi ne morejo

Kranj, 15. novembra - Pri zadevanju za višo odkupno (in prodajno) ceno mleka je bilo in ostaja še naprej "paradna disciplina" Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine na socialno-sindikalnem polju zaščite delavškega standarda. Odkupna cena, ki je bila v preteklih dveh mesecih še nekako spremenljiva, je spet zdržnila pod razumno mejo. Cena 643 dinarjev za liter mleka je po izračunih Kmetijskega inštituta Slovenije ob koncu oktobra krila le še 65 odstotkov izdatkov prireje mleka na kmetijah. V kmečki zvezzi kajpak zahtevajo, da se kot merilo za oblikovanje odkupne cene mleka za november vzame na inštitutu izračunana cena - to je 987 dinarjev za liter. Ker bodo kmetje dobili novembra oddano mleko plačano šele okrog 15. decembra, bo cena predstavljala le še 80 odstotkov realne vrednosti. Problem pa ni samo cena, ki jo zvezna vlada še naprej trdno drži na vajetih. Vse

več kmetov se pritožuje nad dočkanjem maščobe v mleku. Kmečka zveza javno opozarja na to, zahteva neodvisno kontrolo mlečne tolše in predlaga drugačen, bolj pravičen način plačevanja mleka. Ker hranišča vrednost mleka ni ovisna le od tolše, temveč tudi od drugih sestavin, naj bi bil 40-odstotni delež polne cene mleka določen, ostali znesek pa naj bi bil odvisen od količine tolše v mleku.

Kmetje in delavci v kmetijstvu pa ob vsem tem nečesa ne razumejo: zakaj nekateri v tej državi lahko dražijo izdelke, drugi jih ne morejo, zakaj nekateri lahko iz dneva v dan spravljajo delavstvo vse hujšo revščino, drugi morajo ščititi delavski standard in varovati, da revščina ne bi "prerasla" v socialne nemire. Tudi kmetje hodijo v trgovine in dobro vedo, da je trenutno liter radenske (ki sama teče iz zemlje, lejeti in očistiti jo je treba) dražji od litra navadnega mleka (za 50 dinarjev) in da je, de-

nimo, liter piva petkrat dražji od litra mleka, kilogram krompirja pa enainpolkrat. Čeprav so pivo in mineralne vode zelo obremenjene z dajatvami, je nesrazmerje več kot ocitno in kaže na to, da je v našem gospodarstvu nekaj hudo narobe in da nekateri še naprej neodgovorno igrajo na karte kmečkega potrpljenja. Kako dolgo še? Kmetje iz ene od štajerskih zadrug so pred nedavnim že "potrosili" po Sloveniji idejo, naj bi kmetje (samo enkrat) peljali mleko pred stavbo republike skupščine. Kaj če je ideja padla na plodna tla in bo nekega dne poginala korenina vseslovenskega živinorejskega štrajka?

Verjamem, da je hrana že zdaj za številne družine predraga, vendar je potem treba razčistiti - ali je predraga tudi radenska, pivo, obleka, obutev, ali so predraga tudi gnojila, kmetijski stroji, krmila, rezervni deli, nafta...

C. Zaplotnik

Srečanje kmečkih žena v Tržiču

Tržič, 21. novembra - Letno srečanje predsednic aktivov kmečkih žena Gorenjske letos pripravljajo v Tržiču. Srečanje bo v četrtek, 24. novembra, ob 9. uri v paviljonu pod pošto. Po otvoritvi bo predavanje z diapozitivi o udeležbi na svetovnem kongresu o ekonomiki gospodinjstva v ZDA. Ob 11. uri pripravljajo razgovor o dosednjem delu aktivov kmečkih žena ter dejavnosti v prihodnjem. Po razgovoru si bodo kmečke žene ogledale tržički muzej in Kurnikovo hišo.

V. S.

Dede Mraz do vsakega otroka

Kranj, 16. novembra - Pred razočaranjem, ki ga je lani pripravil dedek Mraz, ko je zadnji mesec odpovedalo financiranje po več let trajajočem samoupravnem sporazumu, so se organizatorji letos primerno zavarovali. Denar za prireditve ob koncu leta letos zbirajo sistemsko.

Pred leti so v Kranju podpisali poseben samoupravni sporazum, po katerem je občinsko združeno delo zbralo denar za praznovanje dedka Mraza. Časi blagostanja so minili in lani večina delovnih organizacij ni več hotela prispevali, zbrali so premočno denarja in decembra s težavo priklicali dedka Mraza.

Ob lanskih težavah so poudarili, da je treba financiranje dedka Mraza rešiti sistemsko in letošnje prireditve bodo že plod novega načina. Tri interesne skupnosti prispevajo letos denar za otroško prireditve: cestno-komunalna za okrasitev in razsvetljavo, kulturna za prireditve in skupnost otroškega varstva za prireditve po vrtcih. Čeravno so letos organizatorji zadevi ob težave obubožanji sisovi, jim je na ta način uspelo zbrati domala polovico potrebnega denarja. Ostalo bodo zbrali z najemnimi prodajnega prostora na osrednji prireditvi ter ob reklam proizvajalcev, ki bodo ponujali svoje blago na prazničnih stojnicah.

Kranj bo letos prazničen ves zadnji decembrski teden. Od 24. do 30. decembra bo okrašeno mesto gostilo dedka Mraza z velikim spremstvom in množico kranjskih otrok. Največ prireditve bo na Tišovem trgu, spred z dedkom Mrazom, konjeniki, folkloristi, mažoretkami, godbeniki in otroki pa se bo vili skozi vse mesto. Dedek Mraz bo vabil najmlajše na gledališke in kino predstave. Tudi otroci z obrobja ne bodo prikrajšani, saj je koordinacijski odbor za praznovanje dedka Mraza pri kranjski SZDL poskrbel, da bo tudi v krajevih skupnostih izven mesta pisana prednovoletna ponudba.

Organizatorji obetajo bogat in kakovosten program. Obdaritve pa na žalost tudi letos ne bo. Če bi hoteli z darilom razveseliti osem tisoč predšolskih otrok v občini, bi potrebovali vsaj 40 milijonov, če bi se seveda vsak malček zadovoljil z darilom v vrednosti pet tisočakov. Žal bo organizatorju letos uspelo zbrati le nekaj več kot pol te vsote, zato bodo otroki obdarili s prireditvami, medtem ko so darila spet prepričena večji ali manjši iznajdljivosti (in gmotni zmožnosti) delovnih organizacij.

D. Z. Žlebir

NOVINARSKI VEČER

nedelja, 20. novembra,
ob 16. uri
v OŠ dr. Ivan Tavčar
GORENJA VAS

Planinska koča na Jakobu je odprta - V soboto, 12. novembra 1988, so na Jakobu nad Preddvorom svečano odprli na mestu, kjer je pred skoraj desetimi leti pogorela nekdanja koča, novo planinsko stavbo. Pri obnovi pogorišča in izgradnji objekta so sodelovali delavci Iskre, učenci tamkajšnjega šolskega centra in člani planinske sekcije Iskra pri PD Kranj, ki kočo tudi upravlja. Na slovesnosti se je zbral prek 500 planincev, katerim je spregovoril glavni direktor Iskre Kibernetike Peter Kobal, udeležence pa je pozdravil tudi predsednik PD Kranj Franek Ekar. (S) - Foto: F. P.

Socialistično zvezo prehiteva čas

Radovljica, 15. novembra - Socialistično zvezo moramo prenoviti, ji dati svežine in jo odpreti tudi politično drugače mislečim ljudem, ker bo sicer oblikovanje vzporednih političnih strank v procesu družbenega demokratizacije neizbežno, pa tudi ljudje, če za njihova razmišljanja ne bo nikjer prostora, ne bodo sodelovali pri urejevanju in razreševanju družbenih zadev. SZDL naj se končno že odrese transmisije vlog, saj so časi za njeno takšno vlogo minili. To je zadnje čase pogosto slišati. O tem so med drugim govorili tudi na tokovem srečanju gorenjskih predsednikov krajinskih konferenc SZDL, prvem tovrstnem na našem območju. Petim predsednikom krajinskih konferenc smo zastavili vprašanje: kakšna je današnja vloga SZDL, ali je organizacija sposobna prenoviti sebe in se odpreti, tudi političnemu pluralizmu.

Marjan Jagodic, predsednik krajinske konference SZDL Grad: »Mislim, da ima SZDL še vedno pomembno vlogo, vendar se otepa, vsaj za podeželske krajinske konference lahko govorim, z vedno večjo nepripravljenostjo ljudi za delo. Problemi se začenjajo že pri iskanju ljudi za predsednika. Glede Slovenije in Jugoslavije pa mislim tole. Ni prav, da imajo nas Slovence po Jugoslaviji za crno ovco. Preveč nesramno nas napadajo. Upoštevati morajo, da smo le malo bolj razviti in da zato tudi drugače gledamo na probleme. Upam, da se bo po 17. seji le kaj spremeni. Upam na zmago razu ma.«

Janko Slabe, predsednik krajinske konference SZDL Železniki: »Vloga SZDL je od kraja do kraja različna. Če je kraj aktiven, je aktivna tudi SZDL. SZDL na vasi ni samo politično delo, ampak vse, kar se v vasi dogaja. Razmere v Jugoslaviji so se malo umirile, vendar se bojim, da ne bo spet zašli na starci tir. Negativno je, da se politiki obnašajo nepolitično, da se javno krejajo in razburjajo ljudi. Sami med seboj bi mo-

rali najprej razčistiti. Za vsako izgovorjenje besedo pa tudi ni treba nagnati vika in krika. Mislim, da se SZDL v Sloveniji bolj odpira in demokratizira kot v Jugoslaviji, seveda pa s tem ne se moremo biti zadovoljni.«

Vinko Strgar, predsednik krajinske konference SZDL Bitnje: »Pri prenovi SZDL kasnimo. Organizacija bi morala biti že davno bolj odprta tudi za drugače misleče. Precej smo že zamudili. Zato za marsikoga naša organizacija ni več zanimala. Če bi se SZDL res odresla transmisije vlog partije, potem bi mogoče lahko zadostila tudi težnjam po političnem pluralizmu, sicer pa ne. Mislim, da se pa razvoj dogovorov le nagiba k strankam.«

Franc Praprotnik, predsednik krajinske konference Ljubno: »Seveda lahko SZDL marsikaj naredi in se spremeni. Toda, kako. Predsednik je volonter, vse je na prostovoljni osnovi, prav od teh ljudi pa tretamo največjo odgovornost. Po krajevnih konferencah govorimo o povsem določenih stvarih, ki jih ni treba politično obarvati, na primer ceste, varstvo okolja. Samo ljudem je treba dati besedo, potem pa težko najti rešitev. Okrog pluralizma, takšnega ali drugačnega, pa naj se najprej zmenijo na višjih ravneh, vendar na zdravih, realnih osnovah.«

Andrej Poklukar, predsednik krajinske konference Ljubno: »Govorim lahko za krajevno konferenco SZDL. Naša je dovolj odprta in povezana na vsemi v kraju, zatočeni pri svetu krajinske skupnosti. V Sloveniji je SZDL še posebej pod Smoletovim vodstvom pridobila na pomenu. Mislim, da mora naprej graditi na izročilu OF, kjer je možnost tudi za politični pluralizem.«

J. Košnjev, slike F. Perdan

25 let turizma v Naklem

Naklo, 18. novembra - Zato, da bi uredili kraj in oddajali sobe ob magistralski cesti, so pred 25 leti (19. novembra) ustavili Turistično olješevalno društvo v Naklem. S posojilom so že po treh letih zgradili turistični objekt z recepcijo in bifejem ter pri 29 lastnikih oddajali 133 turističnih postelj. Stiri leta kasneje je imelo društvo že avtokamp. Stevilo prenočitev je takrat naraslo na 8000. Potem so razvijali različne dejavnosti in 1970. leta je bilo naklansko turistično društvo ocenjeno kot sedmo najbolje urejeno naselje v Sloveniji. Potem pa se je Kranj v tem delu opredelil za skladščino cono in nazadnje je Naklo obšla tudi avtocesta (brez priključka oziroma izstopa). Pa vendar se do danes ni ponovila zgoda izpred poldrugega desetletja, ko je v Tržiču turistična dejavnost zamrla zaradi izgradnje ljubljanske ceste. Letos je Naklo zabeležilo 3000 prenočitev tujih gostov od 17000 pri 19 lastnikih sob, ki imajo 135 turističnih postelj.

25-letnico društva bodo v Naklem proslavili drevi (danes), ko bodo ob 17.30 odprli razstavo Turističnega društva skozi čas. Ob 18. uri pa bo v Domu družbenopolitičnih organizacij slavnostna akademija, na kateri bodo nastopili otroci iz vrtca in osnovne šole, ansambel Albatros in oktet Prijatelji.

Sporne nadstrešnice v Cankarjevem naselju

Bo republiški poduk zaledel?

Radovljica, 11. novembra - Stanovalci Cankarjevega naselja v Radovljici so na podlagi potrdila, ki ga je novembra lani izdal komite urejanje prostora in varstvo okolja SO Radovljica, postavili na parkirišču najprej eno vrsto pokritih garaž oz. nadstrešnic, pred nato pa še drugo, za stavbo, v kateri so trgovine in gostinski lokumi.

Čeprav je že gradbeni inšpektor opozarjal pristojne organe v občini, tudi izvršni svet, da je izdano potrdilo in nasprotju z zakonom o urejanju naselij in drugih posegih v prostor in zazidalnim načrtom za Cankarjevo naselje, je občinska vlada v celoti podprla delegatski odgovor, ki ga je na vprašanje krajevne skupnosti Radovljica pripravil komite za urejanje prostora in varstvo okolja. Kot pa se je izkazalo, je izvršni svet podprt ni drugrega kot nezakonito ravnanje občinskega upravnega organa. Bo trdovratno vztrajal pri svojem stališču tudi zdaj, ko krajevna skupnost Radovljica zahteva ponovno odgovor na delegatsko vprašanje, zastavljeno na seji minule sredo, in ko je že znan "poduk z republike"? Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora je namreč po nadzorstveni pravici razveljavil potrdilo radovljiskega komiteja hišnemu svetu Cankarjevega naselja 44-50. V odločbi namreč črno na belem piše, da pri garažnih boksih ne gre za pomožni objekt, temveč za objekt, ki katerega je po odlokupotrebno lokacijsko dovoljenje. Po zazidalnem načrtu v Cankarjevem naselju niso predvidene pokrita parkirišča, anšak nasprotno - odprtia.

In ogledali ravnali v Radovljici - ali bodo priznali nezakonito ravnanje ali se bodo pritožili na Vrhovno sodišče Slovenije - niti ni.

C. Zaplotnik